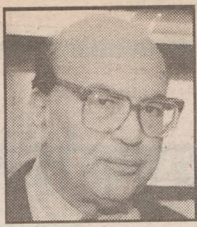

Josune Ariztondo
izendatu du HABEko
zuzendari nagusi
Eusko Jaurlaritzak / 10

Justiziari ihes
egiteaz akusatu du
epaileak Tunisian
dagoen Craxi / 17

Pedro Txillidak aurten
egindako hoge
marrazki ikusgai dira
Iruñean / 24

Egunkaria

Asteazkena, 1995eko urriaren 11 / VI. urtea / 1.500. zenbakia / Salneurria: 110 pta. / 6 libera

BERTSOLARITZA

Gipuzkoako bigarren fasea hilaren 20an

Gipuzkoako Bertsolari Txapelketako bigarren fasea hilaren 20an abiatuko da Usurbilen, atzo Bertsolari Elkartearen aurkezpenean azaldu zenez. / 23

Iragarritako su-etena ez da oraindik gauzatu Bosnia-Herzegovinan

Bosnia-Herzegovinan here-negun gauerdirako iragarrita zegoen su-etena atzo artean ez zen gauzatu, eta Izetbegovic presidente bosniarrak, borrokak bukatzeko epea beste 24 ordu atzeratzea lortu ondoren, ez zuen atzo, lerro hauek idatzeko orduan, gauzak aldatzeko asmorik agertzen. Sarajevora gasa eta argindarra sartzeko eskatzen zuten bosniar musulmanek su-etena hasteko. Neurri horiek jada martxan izan arren, Bosniako serbiarrek Sarajevora daraman bidea oraindik ere euren kontrolpean dutela eta hori kentzeko eskatzen zuten Izetbegovicek atzo borroka armatua uzteko. Serbiarrek eta kroaziarrek su-etena errespetatzen hasiak zirela iragarri arren, kroaziarrek Mrkonjic Graden

✓ Yasushi Akashi japoniarrak utzi egin du NBEko Jugoslavia ohirako buruzagitza eta bere ordezkari Kofi Annan Ghanakoak hartu du kargua.

serbiarren posizioak bonbardatu eta 40 heriotza eragin zituzten. Serbiarrek eraso horiei erantzun dietela iragarri zuten.

Giro horretan, Yasushi Akashi NBEko Jugoslavia ohirako buruzagiak atzo utzi egin zuen kargua. Hemen-dik aurrera lan hori Kofi Annan NBEko idazkariorde ohiak beteko du. Joe Sills NBEko bozeramaileak esan zuen Akashik berak eskatu zuela bere postuan beste

norbait jartzeko.

Bestalde, hemendik aurrera Bosniara bidaliko diren bake indarrak osatzeko zenbat soldadu uzteko prest dauden adierazteko eskatuko die gaur Ipar Atlantikoko Aliantzak (NATO) herri aliatuei. / 16

Azken hamar urteotako greba handiena

Azken hamar urteotan Frantziako Administrazio eta Funtzio Publikoan egin den protesta ekintza zabalena izan zen atzokoa. CGT, CFDT, FO, CFTC, CFE-CGC, FSU eta UNSA-FEN sindikatuen deia jarraituz, bost milioi funtzionariok greba egin zuten Jupperen gobernuak 1996. urtean ez dituelako igoko funtzionarioen soltadak. Ez zen ez hegaldirik, ez trenik, ez metrorik ezta posta zerbitzu normalizaturik ere izan. Ipar Euskal Herrian funtzionarioen % 75ek ere greba egin zuten. Argazkian Baionan zehar bi mila lagunek osatutako manifestaldia ageri da. / 14

BESTERIK

POLITIKA

Nafarroan GAlen
arduraduna Informazio
Brigadako inspektorea
izan zen susmoa dago / 5

EKONOMIA

Diputazioek «egokitzat» jo
dute konpentsazioei
buruzko akordioa / 12

NAZIOARTEA

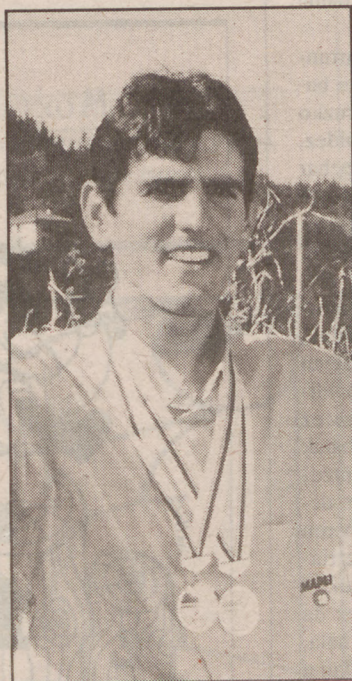
Gutxienez 66 pertsona
zendu dira Mexikon
izandako lurrikara
bortitzean / 18

Abraham Olano etxean da urrea eta zilarra soinean dituela

Urrezko eta zilarrezko dominak aldean zituela Euskal Herri-ratu zen atzo Abraham Olano Kolonbiatik. Munduko txapel-duna goizeko hamaikak baino lehentxeago iritsi zen Noaingo aireportura, eta Karmele Zubillaga emaztea besarkatu, zain zitu-hen hainbat jarraitzaile agurtu eta berehala Altzoko (Gipuzkoa) Leku-Eder bere etxera jo zuen bikoteak. Biadaia neketsua egin arren, kazetari andanaren galde-rei erantzun beharra izan zuen anoetarrak, eta hainbat komunikabidek sortu nahi zuten polemikari muzin eginez, «lasterketaren gora-beherengatik» ira-

bazi zuela adierazi zuen. Hala ere, garaipena talde osoaren lanari zor diola aitortu zuen, eta «Induraini berari bereziki» gaineratu zuen.

Gaur, berriz, Anoeta jaioterrian herritarren omenaldia jasoko du txapeldunak arratsaldeko 20.00etatik aurrera. Udaletxe aurrean Anjel Mari Peñagarikano bertso batzuk kantatuko dizkio, eta ondoren harrera ofiziala egingo diote. Joxe Mari Sarasola alkateak Anoetako urrezko intsignia ezarriko dio. Altxon eta Anoetan dituen bi peñek, bat eginik, ez dute hutsik egingo omenaldian. / 19

Abraham Olano. EDURNE KOCH

Akordioa lortu dute Azpeitiko ikastolan

Azpeitiko ikastolan partaidetza sozialaren alde egin zutenek Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza (DBH) irakasteko baime-na izango dute Administrazio Autonomikoaren aldetik, eta ordainean sare publikoan sartzea erabaki zutenen aurkako inpu-gazio judiziala erretiratuko dute. Zehaztasun nagusi horien ildoan iritsi dute akordioa Azpeitiko ikastolako ika-mika zuten bi parteei. / 8

Bitartekoa

MARTIN UGALDE

EHUN eta berrogeita hamar eguneko marka handia iragana da dagoeneko Jose María Aldaia bahu zutenetik. Dagoeneko, diot, bere familiak bakarrik du eguneguneko honen kontzientzia zehatza. Eta, halere, oso zaila den arren, bada familiatik kanpo beste norbait tirabira ezkutu eta ezberdin honetan pieza sentibera dena: 'Bitartekoa'.

Gure herrian tarteko izan ditugun hainbat istilutan aipatzen ari garen hau bezain larriak izan ez direnean, 'zubigileak' deitu izan diegu sarri, baina gaurkoan bezain izugarri direnean errespetu handiko Arteakaria edo Bitartekoa da, gutxienez. Ez baita tarteko hizkuntza idatziko 'h' baten kontua, bizi baten auzi beldurgarria baizik; ez baita aurreritzi xume bat, pertsonaren desagertze batek bere sendiaren gan sortu duen hondogabeko zuloa baizik. Eta bitartekoa, biziaren bat-bateko hutsarteak hasera duen isilaldiren lehen zentinelak da, ez gutxiago. Egunerok egin behar du zerbait.

Igurikigabekoaren itxaropena da!, eta egunerok eman behar ditu kontuak emaztearen eta haurren begietara oso kontuz so egiterakoan. Dena eta ez dena hain gertu daude eguneroko gertakizun edo uste berrietan! Halere ezin du kamus datorrenak hutsik datorren egunik iragarri, eta oraindik ez gara bahituaren asmoen mundura hurbildu, kanpotik begiratzen hasi baino, familiazkoak bai baitute senarra eta aitaren sentibilitatera alboratzeko susmobide ezkutu eta ekidin ezina. Nola bitartekotu hau dena, bestalde, errotik hain desberdina den beste muturreko munduarekin?

Iraun

LOURDES OÑEDERRA

AMODIOAREN alderik onena ez da irautea, agian hori ezinezkoa da. Amodioaren alderik onena gertatzea da. Haatik, garrantzi handia ematen diogu amodiozko erlazioetan iraupenari: nola edo hala, baina iraun. Ezer esatekorik ez badago ere, iraun.

Amodioaren alderdi ilunenei eutsita bada ere, iraun. Asper-asper eginda, baina iraun.

Agian beste gauza batzuetan du garrantzi handiagoa iraupenak. Agian, esate baterako, luzeegi irauten dute kirolei buruzko berriak (ez dago proportziorik, adibidez, Olano-Induraini buruzkoekin pasa behar izan dugun denbora eta heriotz zigorra eman dioten hamasei urteko nexka filipinarrari buruzkoekin igarotakoaren artean).

Luze dirau Aldayaren bahiketak ere, baina are luzeago ez alde batean ez bestean ez gaudenon isiltasunak. Ez laxo urdinik, ez horren kontrako harrikadarik. Ez batean eta ez bestean, Bernardo Atxagak aspalditxoko elkarrizketa batean zioen modura: ez batean ez bestean, bietan baizik. Ez bata ez besteak ikusten ez gaituztelarik; entzuten ez gaituztenez, ez-ikusienaren egin dezaketelako bai batzuek bai besteek, beren estatistikak ateratzekoan, beren herriaren ikuspegi globalak egituratzerakoan.

Agian honetan ere axola duena ez da irautea gertatzea baizik: nola edo hala, esatekorik gabe, asper-asper eginda, baina gertatu, egon, existitu. Oraingo, ordea, iraun besterik ez dugu egiten, gure inpotentzia isilean iraun. Isiltasuna, nonbait ez du inork ikusten herri mingarri honetan.

EL MUNDO

Bisita ez atsegina

Gure poltsikoko diplomatiakoek espero dute Moruroako kontua urtzea eta ez zikintzea Espainiaren EBko lehendakaritza. Chiracen bisita, enpeneur-poltsikokoa hauxe ere, alde horretatik ulertu behar da: bere jokaerari egin dizkiogun kondena ofizialen leunkeria eskertzeraz dator eta GALi buruz eskatuko zaiona ahaztera. Beharbada leunkeria horrexek berak uhertuko du Espainiaren lehendakaritza. Frantziaren elkartasun falta setati eta kriminalaren aurka ezin da hauxe besterik egin: Frantziari salaketa ipini Europako Justizia Auzitegian. Gutxitan izango du erakunde horrek martxan jartzeko arrazoi bidezkoagorik.

ANTONIO GALA

EL PAIS

Txapeldunak eta heroiak

Zein da handiena? Irabazten

—Esaidazue zeinen alde zaudeten... —Nik oso argi daukat.
(GAL ikertzeko batzordea)

FERRERES / LA VANGUARDIA

duena ala garaipenari uko egiteko gai dena? Errepideko txirrindularitzako Mundu Txapelketan lortu duen zilarrezko dominarekin, Miguel Indurainek egundainoko espainiar kirolaririk hoberena eta seguruenik historiako ziklistarik handiena dela frogatu baino zerbait gehiago egin du; aldarrikatu du kirolaren funtsetako bat: lehiaketa maiz talde lana

dela, ahaleginak batzea. Indurainek Abraham Olanori irabazten utzi zion edo ez zion asmaketan aritzea, berez, alferrikakoa da. Inoiz ez dugu jakingo. (...)

(...) Esaten da historiak txapeldunen izena baizik ez duela atxikitzen, baina, alde bat utzirik Miguel Indurain Atarrabian txirrindulariak dagoeneko garaipena bere izenarekin

apaindua duela historiak gogoratze adina eta gehiago al-diz, kirolzale onek, edozein herrialdetakoak direla ere, ziklistamoren kirol helezin eta epiko hori sustengatzen dutenak, beti-betiko gogoratuko dute bere garaipenik onenerako biderik hoberena bigarren postuan aurkitzen jakin zuen heroiaren izena.

EDITORIALA

ZUZENDARIARI

Lan Hitzarmena

95.eko urtean zehar sare pribatuak eta publikoak Lan Hitzarmena sinatu badute ere, Ikastoletan Lan Hitzarmenik gabe aurkitzen gara oraindik.

Nahiz eta sindikatuen aldetik urte osoan Mahai Negoziatzailea osatzeko enplazamendu eta ahaleginak burutu, patronalaren aldetik ez da Mahai Negoziatzailea osatzeko erantzun serioirik jaso.

Egoera honen aurrean, Ikastoletako langileak ezin gaitzke pasibitatean murgildu. Guretzat ezinbestekoa da Ikastoletako Lan Hitzarmen propioa izatea, gure Hezkuntza proiektuak duintasunez eta gutxienezko seguritatez jorra ditzagun.

Beraz, publikoki salatu beharrean gaude patronalaren aldetik esertzen diren partaide eta EIB taldeek mahai negoziatzailea osatzeko eta Lan Hitzarmena burutzeko duten jarrera negatiboa.

Ikastoletako langileok jarrera pasibo ho-

nen aurrean aktiboki erantzungo dugu, beharrezkoak jotzen ditugun ekintzak burutuz. Partaideei eta EIBri Lan Hitzarmena negoziatzeraz berehala eser daitezen exigitzen diegu. Lan Hitzarmen duin eta sendoa nahi dugu!

UDARREGI IKASTOLAKO
LANGILE ORDEZKARIAK

Usurbil (Gipuzkoa)

Tren gertokia, zer da hori?

Aspaldiko borrokei esker, Iruñea eite euskaldunagoa hartzen ari da. Adibidez, kale eta trafikoko seinale elebidunak gero eta ugariago dira.

Dena den, batzuetan, euskaraz jartzearena ondo geratzeko edo protestarik ez jasotzeko tramite hutsa den susmoa hartuta nabilt.

Euskaldunok bagara, eta euskara nahi

dugu. Horrexegatik jartzen dira euskarazko mezuak. Ez letreroak apaintzeko.

Honexegatik, Marcelo Celayeta eta Garde kaleek topo egiten duten tokian, Karpyn tabernaren ondoan, 'tren gertokia' irakurtzen dudanean, euskaldunongan pentsatzen ari direla zalantzan jartzen dut.

Zer arrazo da hori? Trena gertu duen tokia, apika? Erderaz, 'estación del tren' ipintzen du, ordea.

Bai, baliteke 'tren geltokia' izatea benetakot hitza. Baina zergatik ez dute ongi idazten? Zergatik ez dute aldatzen seinalea? Uste dute ez dela inor konturatu?

Iruñeko Udaleko arduradunek ulertu dehar dute euskaldunoi zerbizua emateak garrantzitsu eta gogoz ematea suposatzen duela.

Bestela, inprenta akatsak betiketuko dira, eta agian hizkuntza bera alderantzizkoa dela sinetsiko dugu.

Jabetuko dira guretzat idazten dutela?

MIKEL AINGERU AUZA MAKUSO

Iruñea

GAIA JARRITA

Arrospide

Arrospide jaiean ondo gosalduta Doneztebera joan zen aizkora hartuta, lanabesa zeraman ondo zorrozuta, presarik gabe hasiz kolpeak neurtuta, bukatu zuen denei aurea hartuta; ta seigarren txapela bereganatuta, Mikel Mindegia markak tentatuta, segiko du lanean hortzak estututa, oraindik besoetan sasoia badu-ta.

IÑIGO AIESTARAN

Egunkaria

Batzorde Parekidea: 72564 E / Lege Gordailua: SS 800/90
ISSN 1134-640X

OJDK IKUSKATUTAKO HEDAPENA

Administrazio Kontseiluko Lehendakaria: MARTIN UGALDE

Kontseilu Editorialeko Zuzendaria: JOAN MARI TORREALDA

Kontseilari Ordezkarria: IÑAKI URÍA

Zuzendaria: MARTXEO OTAMENDI

Gerentea: FERNANDO FURUNDARENA

Publizitatea: MARI JOSE SARASA

HELBIDEAK

Egoitza nagusia: Gudarien etorbidea, 2/g / 20140 Andoain

☎ 300 222 / Erredakzio faxa: 300 255 / Publizitateko faxa: 300 707

Araba: San Antonio, 20-1. ezker. / 01005 Gasteiz / ☎ 23 38 72 / Faxa: 23 38 73

☎ Publizitatea: 13 19 65

Nafarroa: Iratxe Monastegia, 45-13. esk. / (Irrintzi dorrea) / 31011 Iruñea

☎ 17 80 78/79 / Faxa: 17 80 77 / ☎ Publizitatea: 17 66 86

Bizkaia: Zabalburu Enparantza, 2-1. ezker. / 48003 Bilbo

☎ 410 40 46 / Faxa: 410 37 15 / ☎ Publizitate Orokorra: 410 38 55

Publizitate Lokala: 410 38 46

Lapurdi / Nafarroa Beherea / Zuberoa: Pannecau 14, 1/503 Posta

kutxatila, / 64100 Baiona / ☎ 59 59 35 75 / Faxa: 59 25 75 11

Ni ez nintzen Kilometroak-era joan

Ez, ez nintzen joan. Ezta Ibilaldia edo Araban Euskaraz-era ere. Eta iazko Nafarroa Oinez-en ere ez nintzen izan. Lehen bai, joaten nintzen, umeek euskaraz ikas zezaten aukera bakarra ikastola zenean, hain zuzen. Horregatik, Herri Urrats edo aurtengo Nafarroa Oinez, egoera aldatu ez den lekuetako ikastolen jaiek, lehengo zentzuari eusten diotela uste dut.

Eskola publikoan euskal adarren eskaintza hasi zenean ere joaten segitu nuen. Txarto gogoratzen ez banaiz, garai hartan 'Euskal Eskola Pulbikoa' zen leloa. Eta ni bat nentorren (eta nator) horretan. Baina konfluentzien joan-etorriek nor bere lekuan utzi dute. Pribatua pribatu eta publikoa pulbiko. Eta pribatuzalea ez naizenez, joateari utzi nion.

Ni ez naiz eskola pribatuaren aurkako, ez horixe. Baina iadanik jakin beharko genuke eredu pribatuak bultzatzeak zer dakarren, inguruko herrialdeetara begiratzea besterik ez dago eta: irizpide ideologikoen arabera aukeratutako (edota kaleratutako) irakasleak, pluralismo eza, elitismo gero eta gordinagoa. Dena dela, honegatik ere eskubide osoa daukate euren txokoa eraikitzeke.

Arazoa ez da ikastola eskola pribatua izatea. Ni nahikoa erreta naukana zera da: Hainbat euskaltzaleren artean, bestelako aferetan oso kritikoak direnen artean ere, hain errotuta dagoen kontsentsu susmagarri hori, euskal eskola, berez, ikastola dela, alegia. Eta ikastolen jaia euskararen jaia delako hori. Baina, onerako edo txarrerako, euskararen bideak, altura haue-tan, asko dira, eta denak ez datoz bat.

Askok esaten dute euskararen onerako dela, kontzientzia euskaltzalea pizten laguntzen duela. Edo jaia jai dela eta euskaltzale guztiok bat egiteko aukera

ederra dela. Gainera giro alaia egoten da eta, zer arraio, ez da igandea igarotzeko modu txarra. Nik, berriz, ezin dut hainbat gauza ahaztu eta beste barik joan.

Ezin ditut, adibidez, Zornotza eta Elgoibarko irakasle kaleratuak ahaztu. Euskarazko irakaskuntzan 25 urte luzez iraun ondoren, eskola publikoaren lelo zahar hura oraindik bizirik dagoela esateagatik, pertsona bat kale gorrian uzteko edo atxekimendua (ideologikoa, jakina) neurtzen duen baremo bat erabiltzeko gai izan diren enpresa pribatu horiek ondo gogoan dauzkadalako.

Ez zait ahazten elitismo sotila, sektore txirotuenek nekez ordain ditzaketen kuota ez hain sinbolikoen bidez gauzatzen dena, edo askotan ume problematikoenak publikora bideratzeko duten trebetasun fin hori.

Finean, ezin dut burutik kendu jaitik ateratzen den diru hori denona den eskola publiko bati lehia egiteko erabilia izango dela. Eskola publikoaren akatsak ere go-goan dauzkatz, baina hor, behintzat, enpresako jabeak ez garenok ere esan dezakegu zerbait.

Euskal Herrian honela pentsatzen duen jende gehiago dagoela uste dut. Egia esan, seguru nago, baina ikastolen jai osteko eguneko komunikabideei begiratu eta zalantza sartzen zait. Ikastolen inguruko gatazkak ahaztu egiten dira eta ikastolek kritikorik ez daukatela ematen du.

Inor gutxi gogoratzen da ume gehien euskalduntzen duena eskola publikoa dela. Inork ez du galdetzen zergatik joaten diren inmigrante gehienak eskola publikoetara. Edo zenbat ume ijito, autista, afrikar edo hipokusiko dagoen ikastola pribatu batzuetan. Alferrik da: ikastola-zaletasuna errotuegi dago.

Baina zaletasun hori ezkerreko sektore politiko zein sindikal batzuetara ere ailegatzea harrigarriagoa da, are gehiago langileen kaleratze ideologikoen aurrean ere pasibitate heldu direnean. Beste kontu batzuetan kritiko eta zorrotz ibiltzen diren kultura munduko pertsonaia batzuen laguntzak ere aho zabalik uzten nau. Eta zer esan publikotasuna buru-belarri defendatu duten guraso eta irakasle batzuk motxila hartu eta pribatuaren jaira doazela ikusten duzunean?

Hau ulertzeko, ikastolek urteen poderioz hartu duten sinbolismoa hartu behar da aintzakotzat. Garai zailenetan egin zuten lan eskerga hor dago, eta ez da go-xoa euskararen defentsaren adibidez izan den zerbait baztertu beharra. Gainera, euskararen aldekoa den edo ematen duen zerbaiten aurkakoa zarela esatea oso gauza itsusia da. Gehitu honi herri honetan eskola publikoak eduki duen eta daukan irudi txarra eta errazago ulertuko dugu. Baina espejismoa espejismoa da eta inoiz gainditu beharko.

Ikastola desmitifikatzeko premia dago. Argi eta garbi esan behar da: Merkatuaren legedian murgildutako enpresa pribatu batek interes pribatuak defendatzen ditu eta ezin du bestela jokatu. Seguruenik, denborarekin, bati baino gehiagori damutuko zaio orain egiten ari den apustua. Baina, bitartean, euskararen jai aseptiko batera doazelakoan daudenak asko dira. Benetako kontzientzia euskaltzaleak bultzatuta doaz eta txalotzekoa da, baina urrunago begiratzen ahalegintzea ez legoke txarto.

MARTIN BARRIUSO

IRAKASLEA

Itoitz: perspektiba berriak

ENTZUTEGI Nazionalak joan den irailaren 29an emandako epaia arnas hartze handia izan da Itoitzko urtegiaren kontrako borrokaarentzat, eta Itoitzko Koordinakundea hamar urte baino gehiagoan eskatzen ari den errebindikazioen erabateko onarpena.

Uraren kudeaketako zuzenbideari dagokionez, mugari historikoa da, jurisprudentzia egiten baitu ur azpegiturak eraikitzerakoan legea hobeki aplikatzeari dagokionean, zenbait parametro berri—soziokulturalak eta ingurugiroari buruzkoak—kontuan hartuz.

Maila hurbilago batean, epai honek proiektua baliogabetzea dakar, eta horrek, logika hutsez, gaur egun egiten ari diren obrak gelditzea, 1993ko maiatzaz geroztik egindakoak. Itoitzko koordinakundeak uste du ezin dela diru publiko

gehiago inbertitzen jarraitu obra honetan, Entzutegi Nazionalak berak arrazoitu duen bezala Nafarroako egiazko ur beharrek ez baitute justifikatzen.

Horrela, pilota orain Administrazio Zentralaren teilatuan dago, hain zuzen ere Herrilan Ministerioan; bere zuzendari Jose Borrellek, lerro hauek idaztean, erabaki beharra zuen urtegi proiektua geldiarazi edo ez geldiarazi, Ministerioak jarritako errekursoaz Auzitegi Gorenak ebatzi bitartean.

Obrak gelditzeko aginduko ez balu, Itoitzko Koordinakundeak epaiarekin koherente izateko eskatuko lioke Entzutegi Nazionalari, ezinbesteko ikusten baitu hori ez iristeko halako paradoxa batera: Auzitegiak urtegiaren kontrako epaia berrestea urtegia eginga dagoenean.

Beraz, orain, Itoitzko Koordinakundearen helburu lehena, aurreko aldi ba-

tzuetan izan den bezala, proiektua gelditzea da—egun existitzen ez den proiektua—harik eta Auzitegi Gorenak (hiru edo lau urteko epean) kasazio errekursoaz erabakia har dezan arte. Eta Auzitegi Gorenaren epaiek baieztatu egiten dituzte eskuarki Entzutegi Nazionalarenak.

Auzibidearekin batera, geldiarazteko helburu hau lortzearen—ez badu Herri-lan, Garraio eta Ingurugiro Ministerioak (MOTPA) berehalaxe agintzen—Itoitzko Koordinakundeak lanean jarraituko du atsedetik gabe, orain artean egin duen bezalaxe.

NATXO MATXIN

ITOITZKO KOORDINAKUNDEKO KIDEA

● Erredakzioan itzulia

BERRIAKZIRI

JOSE MANUEL MARTIARENA
Ertzaintzako burua
EL PAIS

«Euskal gizartean dagoen tentsioa ez zaie ailegatzten epaileei»

RAMON TAMAMES
Espainiar ekonomialaria
EL DIARIO VASCO

«Ongizate Estatuarena mito bat da jada, ez da erreallitatea»

JOZEF OLEKSY
Poloniako lehen ministroa
TRIBUNA

«Mende-baldeak abandonatu egin gintuelako izan ginen Ekialdearen parte»

ABRAHAM OLANO
Txirrindularia, munduko txapelak
EL MUNDO

«Garaipenak ez dit eragotziko Romingerrentzako langile izatea»

ZAKILIXUT

© Olariagaak

Ardanza: «Garaipenak oparitzen ari gara gehien behar dituzten momentuan»

ENAMen «oihartzun publizitarioaz» ohartarazi die komunikabideei eta politikariei

ETAk, HBk eta, oro har, ENAMek lortzen duten «oihartzun publizitarioaz» kezkatu azaldu zen atzo Jose Antonio Ardanza EAEko lehendakaria, Deustuko Unibertsitateko Forumean irakurri zuen hitzaldian. «Beraiek ezin lortu duten garaipena oparitzen ari gara», esan zuen Ardanzak hitzaldian.

PELLO URZELAI / DONOSTIA

Jose Antonio Ardanzak ikuspegi baikorra azaldu zuen Deustuko Forumean, joan den irailaren 27an Eusko Legebiltzarreko politika orokorrari buruzko osoko bilkuran agertutakoaren ildotik. Ezezkortasunari aurre egin nahi izan zion —«guk ez daukagu barne krisi politikorik, gure instituzioak ez daude geldirik, bizitzen ari garen enfrontamendu politikoak ez digu gobernatzea eragozten»—, eta alde positiboak nabarmendu: «Akordio politiko serio eta egonkorak daukagu, eta hauek bi gauza garrantzitsu ahalbidetzen dituzte: batetik, herritarrei eta agente ekonomiko, sozial eta kulturaleri segurtasun erreferente bat eskaintzea eta, bestetik, gobernu programak gauzatzea, zintotasun eta eraginkortasun giroan».

Ikuspegi hori azaltzeko erabili zuen Ardanzak denbora gehien atzoko hitzaldian. Dena dela, arazoei buruz hitz egiteko tarte bat utzi zuen bukaera aldean. Izan ere, hiru arazo nagusi aipatu zituen: proiektu bateratu eta hitzartua ez izatea, langabezia eta indarkeria.

Indarkeriari dagokionez, ho-

Ardanzak Deustuko Unibertsitateko Forumaren 95-96 ikasturtea ireki zuen atzo Bilbon.

EFE

nen ondorioak nabarmendu nahi izan zituen eta, batik bat, ohartarazi nahi izan zuen indakeriaren «ondorio kaltegarrietako» batez: «Bere oihartzun publizitarioaz».

Honako diagnosia egin zuen Ardanzak puntu honi buruz: «Ondorio hori lortzen ari dira. Indarkeria eta bere ingurua eztabaida politikoa ari dira monopolizatzen. Bestalde, ez dago molotov koktel batekin, autobus baten erreketarekin edo HBren kontramaneifestaldi batekin lehiatzeko gauza den albisterik. ENAM delakoak sinestarazi nahi digu Euskadi gerran zutik dagoela, hau Ulster dela, Euskadi osoa sutan dagoela. 'Euskadi sutan' izango litzateke ETAk eta

bere inguruak nahiko luketen titularrak».

Arlo horretan, politikariak eta komunikabideak ez dira zuzen jokatzeko ari, Ardanzaren ustez. Aitzitik, nor bere etxeko teila-tuaren kontra harriak botatzen ari da. Adibidez, indarkeria dela eta «alderdi politiko demokratikoek» elkarren kontra jarduten dutenean, edota «egunez egun lehen orrialdeak oparitzean, eta ez ekintza terrorista lazgarri batetik bakarrik, baita beren azken bozeramailearen adierazpenengatik ere». Ardanzaren arabera, «beraiek ezin lortu duten garaipena oparitzen ari gara».

Deskribatzen ari zena indartzeko prentsaren jokabideari kasu egiteko eskatu zien Forumeko

entzuleei: «Diodana baieztatze-ko, prentsak hitzaldi honen berri ematen badu, ikusiko duzue nola indarkeriari buruzko hitzak nabarmenduta izango diren».

Garaipenak oparitzeaz gain, «gehien behar duten momentuan» egiteaz kexu agertu zen Ardanza lehendakaria. Eta «momentua» honela laburbildu zuen: «ETA inoiz baino ahulago dago. Bestela, errepasatu azkenaldiko ekintza eta porrotak. Kaleko indarkeria erakunde terroristaren ahuleziaren adibide bat besterik ez da. Antolatzen dituzten kontramaneifestazioak, kalea galtzeko beldurraren adierazle dira eta bahiketa doilor baten arreta desbideratzeko saio desesperatu baten isla».

Abertzaletasunak gizartean duen harrera aztergai gaur Zamudion

BILBO

Sabino Arana fundazioak abertzaletasunaren mendeurrenari buruzko bigarren azterketa zikloari ekingo dio gaur Zamudio-ko Parke Teknologikoan. 'Euskadi, gizarte irekia nazionalismoari' lema-pean egingo den mahain-guru honetan Jon Juaristi idazlea eta Luis Alberto Aranbarri 'Amatiño' izango dira txostengile nagusiak.

Mintegi honetarako beste hainbat partaidek ere beren lanak helarazi dituzte, gaiari atal ezberdinetatik eutsiz. Horrela, Iñaki Etxezarretak 'Ikastolak eta abertzaletasuna' gaia jorratuko du, Sabino Ormazabal 'Egin' egunkariko iritzi saileko arduradunak eta eta Pedro Ibarra EHUKo irakasleak, nork bere aldetik, abertzaletasunaren eta mugimendu ekologistaren arteko lotura aztertuko dute. Jonnan Fernandezek abertzaletasunak gizarte mugimendu berriekin izan dituen harremanak jorratuko ditu.

Beste lan batzuetan Ikastolen Konfederakundeko lehendakaria den Antonio Campos afiliaziorik gabekoek politikagintzan izan behar duten partehartzeaz ariko da. Joxe Joan Gonzalez Txabarri diputatu jeltzaleak galdera batez ekingo dio lanari: «Abertzaletasuna, euskal gizartearen atal jakin baten osagarri bitalen adierazpen politikoa?».

Goenaren hilketaren inguruan Garzonek ez du Galindo deklaratzera deituko

MADRIL

Baltasar Garzon Entzutegi Nazionaleko epailea hasi da Juan Carlos Garcia Goenaren heriotza ikertzen, baina oraingoz ez du deituko deklaratzera Enrique Rodriguez Galindo jenerala. Galindoren agerpena Juan Maria Bandresen, akusazio partikularreko abokatuak eskatu zuen. Garcia Goena 1987. urteko uztailaren 24an hil zuen GALEk bere auto azpian jarritako lehergailuak eztanda egin zuenean.

Garzonek diligentzia ugari egiteko eskatu du probidentzia batean heriotza hau argitzeko. Diligentzien artean, hilaren 23an Laura Martin Garrido,

Goenaren alargunaren deklarazioa dago. Martin Garridok akusazio partikularra osatzen du auzian eta Garzonen aurrean deklaratu du aipatu egunean. Egun berean, Daniel Fernandez Aceña deitu du deklaratzera epaileak. Fernandez Aceña GALEko kide zen eta egun kartzelan dago, 1984an Hendaian (Lapurdi) trenbideetako langile bat hil zuelako.

Idazki berean, Garzonek Carlos Gaston ustezko GALEko ekintzaileari buruzko informazioa biltzeko agindu du. Gaston duela egun batzuk hil zen Marbellan eta epaileak heriotza agiria eskatu du, berezko heriotza izan den edo prozeduraren bat irekita dagoen jakiteko.

Victor Manuel Navascues ustezko GALEko kideari buruzko informazioa eskatu dio Garzonek Bilboko Poliziari, eta baita Luis Garcia Amarbe 'Egin' egunkariko kolaboratzaile batena ere.

'Kunta' goitizena zuen Irun-go (Gipuzkoa) informazio brigadaren buru izandakoari buruzko informazioa biltzeko ere eskatu du. Azkenik 1983an Irungo edo Donostiako koartelatan izan zen Andres izeneko goardia zibil baten datuak eskatu ditu Baltasar Garzonek. Entzutegi Nazionaleko epailearen ustez, Enrique Rodriguez Galindo deklaratzera deitzea erabaki aurretik aipatu diligentziak egin behar dira.

Justiziaren lana oztopatzea leporatu dio Garzonek CESIDI

MADRIL

Baltasar Garzon Entzutegi Nazionaleko epaileak Justiziaren lana oztopatzea leporatu dio Felix Miranda CESIDeko zuzendari nagusiari eta Espainiako Defentsa Ministerioari. Epaileak eskatutako agiriak emateari uko egin zion Felix Mirandak, Sekretu Ofizialen Legean babestuz. Jokaera horrek «kalte larria» egiten diola Justiziaren lanari dio Garzon epaileak.

Kritika hori atzo kaleratu zuen auto batean egin du Garzonek. Auto horretan Emilio Alonso Manglano CESIDeko zuzendari ohiaren abokatuak jarritako errekurtsioa atzera bota du epaileak. Manglano 'Mon-

bar auzian' auzipetu du, eta Espainiatik kanpora joatea debekatu dio Garzonek.

CESIDen jokaerari buruz, Entzutegi Nazionaleko epaileak dio GALEn sorrerari buruz 1983. urtean zerbitzu sekretuek egin zuten agiria —bulegoko nota— ezin izan dutela ikusi «CESIDeko zuzendariak, Defentsa ministroaren instrukzioak betez, uko egin diolako agiri hori emateari, sekretu ofiziala den aitzakiarekin». CESIDen jatorrizko agiria lortu ez badu ere, auzipetutako beste pertsona batzuen bidez izan du horren eta beste dokumentu batzuen berri. Epaileak askotan eskatu dio CESIDeko zuzendariari GALEn sorrerari buruzko agiria.

Informazio Brigadako inspektorea zen GAlen arduraduna Nafarroan

Castrok diru bereizietatik ordaintzen zien mertzenarioei 'El Mundo-ren' arabera

Leoncio Castro Lopez
inspektorea zen
Nafarroako GAL taldearen
operazio burua, atzo 'El
Mundo' egunkariak
kaleratu zuenez. Estatuko
segurtasun indarrak iturri
gisa aipatuz, Leoncio
Castrok Antonio Pascual
Iruñeko poliziburu
nagusiarekin zuzenean hitz
egiten zuela azaldu zuen
egunkari horrek.

DONOSTIA

Leoncio Castro garai hartan Informazio Brigadako hiru buruzagietako bat zen Iruñean. Poliziatik erretiratu eta gaur egun segurtasunerako enpresa batzuez arduratzen da. Informazio Brigada Juan Nuñez Santiagok zuzentzen zuen, baina Castrok zuzenean hitz egiten zuen Antonio Pascual poliziburuarekin, aginduak jasotzeko.

Iturri horien arabera, gutxienez beste hiru inspektorek ere hartu zuten parte 1984tik 1986ra GALen ekintzetan. Nafarroan Madrilgo Gobernuak zuen ordezkariak —Luis Roldan buru zelarik— bazuen ekintza hain berri eta babestu egiten zituen. Beste polizia batzuek ere hartu zuten parte, zainketa lanetan, autoak erretzen, dokumentuak lapurtzen eta antzeko lanak egiten.

Castroren taldeak GALen helburu izan zitezkeen pertsonak ikertzen zituen Iparraldean. Rolandek emandako diru berezie-

Ustez ekintzak egiteko instrukzioak ematen zituen Pascualek (ezkerrean).

EFE

tatik ordaintzen zien Castrok Iruñeko Zuzendaritzako poliziaiei, 5.000 eta 30.000 pezeta arteko diru kopurua (200 eta 1.200 libera artean) lan hau egiteagatik, eta Frantziako Poliziaren laguntza ere izaten zuten. Informazioa Gobernuko ordezkaritzak jasotzen zuten eta Madrilera bidali. Barne Ministerioak onepena ematen zuen atentatuak egiteko eta diru berejizetatik kopuru bat bidaltzen zuen Iruñera.

Nafarroako GAL taldeak lapurtzen zuen dokumentazioa nortasun agiri faltsuak egiteko erabiltzen zuen. Ekintza zehaztu ondoren, Castoren taldekoek

autoak eta armak mugaz bestal-
dera eramaten zituzten, eta
atentatu ostean berriz Hegoal-
dera ekartzen zituzten.

PASCUALEN «JOKAERA LEGEZKOA»

PASCUALEN «JOKAERA LEGEZKOA» Antonio Pascual Iruñeko poliziburu ohi eta Irungo (Gipuzkoa) komisaldegiko egungo arduradunak atzo RNen adierazi zuen bere jokaera beti legezkoa izan dela, eta guztia argituko den itxaropena agertu zuen. Esan zuenez, ez du kaleraturatuko informazioa irakurri nahi izan, eta «ez du askotarako balio albiste horiek diotena gezurtatzeak, kaltea egina baita-

go». Pascualek azaldu zuen bere bizitza profesional guztia lanari eskaini diola, «bizia arriskatu dut, hemen inguruan lan egiten duten Goardia Zibileko eta oro har segurtasun indarretako beste zenbait lankideren moduan». Bere jarduera legezkoa izan dela azpimarratu zuen behin eta berriaz Pascualek.

Komunikabideei egindako azalpenek horrelakoetan gutxi balio dutela uste du Irungo komisarioak, eta erabili beharreko bidea «juridikoa» dela ziurtatu zuen. Hala ere, oraindik ez du erabaki 'El Mundo-ren' aurka ekinbide legalak hasiko dituen.

Frantziako eta Espainiako Barne ministroek ez dute GALEZ hitz egin

MADRIL

Jean Louis Debre Frantziako Barne ministroak eta Juan Alberto Belloch Espainiakoak ez zuten GALi buruz hitz egin astelehenan Madril en egindako goi bileran, baina bai ETAr i buruz. Hori adierazi zuen atzo Margarita Robles Barneko Estatu idazkariak.

GALEk ustez Frantziako poliziekin zituen loturen inguruan hainbat informazio kaleratu dira azken egunotan. Hala ere, ez zutela hori mintzagai izan ziurtatu zuen Robleseke. Azken honek eta Angel Olivares Polizia Nazionaleko zuzendariak ere Madrilgo gailurrean hartu zuten parte.

ordea, denbora luzea hartu zien Frantziako eta Espainiako Barne ministerioetako arduradunei. Bellochek laguntza eskatu zion arlo horretan Frantziari, eta Debek, berriz, integristen atentatuiei aurre egiten laguntzeko.

Madrilgo gailurrean estrategia bateratua erabaki dute bi estatuek Europako Batasuneko Barne ministroek aurki egingo duten bilerari begira. Bilera Kanarietako Gomera uhartean egingo dute datorren asteburuan.

Margarita Roblesek azaldu zuenez, «terrorismoaren kontra estatu guzti-guztien laguntza beharrezkoa» den mezua eramango dute Frantziak eta Espainiak EBren bilkurara. Aftenta-

tuak lurralde jakin batzuetan egiten diren arren, «erantzukizun politikoak edo talde horien beso politikoak beste herrialde batzuetan» daudela esan zuen Roblesek.

Bi estatuen arteko mugan sei komisaldegi misto zabalduko dira laster eta gai hori ere mahai gainean izan zuten bi Barne ministerioetako arduradunek. 1996an jarriko dira martxan ziurrenera eta bi aldeetako segurtasun indarretako kideak izango dira lanean.

Margarita Roblesen ustez. Frantziako gobernu berriak jarraz aldatu du ETaren kontrako jarduerari dagokionean, eta zoriodu egin zuen horregatik.

Eman dezagun egun bat, egun
arrunt bat Euskal Herrian.
Euskalduna bere egunkariaren
bila doa, Euskaldunon Egun-
karia. Orriak zabaldu eta ba-
gustoko gaia aurkitzen du.
Gida bilatu nahi du, ber-
kopoa, edo telebista-
ma, edo elkarrizketak,
edo gure idazle-
zia.

Duela bost urte posible. Duela bost urte euskaldunak ezin zuen egunkari euskaraz jaso. Duela bost urte egun arrunt bat ez zen egun normal bat Euskal Merrian. Duela bost urte, zu, euskalduna, tristeago bizi zinen.

Euskaldunon Egunkaria sortu

arte euskalduna erdalduna zen goizero. Euskaldunon Egunkaria sortu arte euskalduna mututua zegoen paperean. Euskaldunon Egunkaria sortu arte euskalduna eluneko hogeita-berrogeita egunak egunkari nazionaletan. Euskaldunon Egunkaria sortu arte euskaldunak eskubide bati euren euskararen bost urtetik berriago euskalduna, euskalduna izan zitezke. Ez bakarrik informazioa euskaraz ematean zailulako. Ez bakarrik Euskal herri guztia eskura ematen zailulako. Ez.

Euskaldunon Egunkariak normalago egin dizu errealitatea, errealitatea bera beste modu batean eskaintzen dizulako.

Inmaculada Bonetak GAL auzian dagoen «moral bikoitza» gaitzetsi du

BILBO

Inmaculada Bonetaren iritziz ezinbestekoa da herriaren borondatea ordezkatzan duten parlamentariak GALi buruzko ikerketa batzorde bat sortzea Espainiako Senatuan. Eusko Alkartasunako senadorearen aburuz ezin utz daiteke pasatzen aukera hau estatu terrorismoan izan diren erantzukizun politikoak gárbitzeko.

Bonetak GALen jarduera arbuaiatu eta, izenik aipatu gabe, Ppk izandako jokabideak gaitzetsi du. «Alderdi batzuk ofizialki ahoa betetzen dute edozein zeinutako biolentzia gaitzetsiz baina, atzeko atletik, beraiek GAL ikertzeko aurkeztu dituzten proposamenei ezetza emateak eskatzen diete beste talde batzuei» adierazi zuen prentsa agiri batez. EAren senadorearen esanetan, holako jardurek agerian uzten dute indar politiko batzuk ez dutela oso argi guda zikina «bereturua zuzenbidezkoa dela aldarrikatzen duen Estatuaren oinarriak usteltzen dituen praktika justifikaezina dela».

Gizarteak giza eskubideen aldeko jarrera tinko eta eta gogorra eskatzen duela ohartarazi zuen bilbotarrak. «Moral bikoitzari jarraiki, batzorde ikertzailea ezinduko luketen ekimen parlamentariak egongo balira berrir, ondorioztatu beharko genuke erabakiaren ardura-dunek GAlen sarraskiak eta beraien lotsa politikoak ostantzen ari direla» azaldu zuen Bonetak.

Hispanitatea 'versus' independentzia

HBk manifestaldi nazionala egingen du bihar, eta gero martxa bati ekingo dio

Herri Batasunak 'Euskara eta independentzia' aldarrikatuko du bihar, Iruñean, Hispanitatearen eta Goardia Zibilaren egun ofizialean. Eguerdian egingen duen manifestaldi nazionalaren bitartez, urriaren 12a salatu eta borroka egun bihurtuko du. Ondoren, euskara eta independentziaren aldeko martxa bati ekingen diote Nafarroan zehar.

IRUÑEA

Herri Batasunak Hispanitatearen eta Goardia Zibilaren Eguna salatuko du bihar Iruñean, Golem zinemetatik eguerdian abiatuko den manifestaldi nazionalaren bidez. Estatuan jaieguna ofiziala dena borroka egun bihurtu nahi du alderdiak, bere irudikoz euskaldunek ez baitaukate zer ospaturik urriaren 12an. Izan ere, HBren irudikoz, hispanitatea eta euskal izaera batearazinak dira; era berean, Goardia Zibila euskaldunen etsaia da, alderdiaren ustez.

Hispanitatearen eta Goardia Zibilaren kontrako salaketa egin ezezik, euskara eta independentziaren aldeko aldarrikapena egingen da biharko ekitaldian. Floren Aoizek adierazi zuenez, «euskaraz bizi ahal izateko baldintzen beharra azpimarratu beharra dago momentu honetan, egun hauetan euskarak protagonismo handia hartzen baitu Kilometroak eta Nafarroa Oinez direla eta». HBko bozeramaileak azaldu zuenez, euskararen eta independentziaren eskakizunak edo helburuak elkarrekin oso loturik daude, «euskaraz bizi ahal izateko bide bakarra independentzia

Independentziaren eskaera euskararekin lotuko du HBk manifestaldiaren osteko martxan.

OSKAR

✓ «Manifestaldiak borroka kutsua izango du, hispanitate eta Goardia Zibilaren kontrako salaketa izanen bita. Martxa, berriz, jai giroan egingo da».

lortzea delako».

Aoizen irudiko, herri batek burujabetasuna lortzen ez duen bitartean, ezin du horrelako hizkuntza gutxitua erabat berreskuratu. «Egun bi estaturen eskuetan gaude eta bien hizkuntzak euskararen gainetik daude»; egoera hau aldatzeko, Herri Batasunako parlamentariaren irudikoz, «herri honek tresna politiko eta administratiboak behar ditu, diskriminazio positiboaren bidetik euskara benetan herri honen eguneroko hizkuntza izan dadin».

Manifestaldiak eta martxak lelo bera izanen duten arren, Flo-

ren Aoizek nabarmendu zuenez, «bi fase» ezberdin dira. «Ekimen biak baturik badaude ere, manifestaldiak borroka kutsua izango du, batik bat hispanitate eta Goardia Zibilaren kontrako salaketa izanen bita. Martxa, berriz, jai giroan egingo da, eta batez ere euskara eta independentzia aldarrikatuko dira», azaldu zuen parlamentariak.

Izan ere, Herri Batasunaren irudikoz, urriaren 12ko jaiak probokazio hutsa da berez, eta are gehiago aurtun, azkenaldian ETaren aurkako gerra zikinari buruz kaleratu diren hainbat datu jakin ondoren. Alderdiak azpi-

marratu duenez, estatu terrorismoaren, GALen, torturaren, Galindoren eta bera bezalako kriminalen festa izango da biharkoa. Horregatik antolatu du Herri Batasunak manifestaldia, euskaldunek Euskal Herriaren kontrako erasoaren festari erantzuteko alegia.

Bihar arratsaldean abiatuko den martxan, berriz, euskararen egoera salatuko dute, batik bat Nafarroan Euskararen Legeak ezarritako banaketa. Floren Aoizek «onartezina eta artifiziala» iritzi dio foru komunitateko banaketari, eta, azaldu zuenez, «zatiketa horren arabera» antolatu dute ibilbidea. «Lehenengo etapa, biharkoa, zona euskaldunetik egingo dugu, ondoren zona mistotik igaroko gara, Lizarrara hain zuzen, eta azkenik Tafallan amaituko dugu martxa, zona ez-euskalduneara».

**Espainiaren
«inposizioaren»
kontra, Iruñean
izango da LAB**

DONOSTIA

Herri Batasunak antolatuta bihar Iruñean egingo den manifestaldian parte hartzeko deia egin du LAB sindikatuek. Urriaren 12ak «Estatuaren Euskal Herriarekiko inposizioa» adierazten duela uste du LABek, eta abertzaleek «koherentzia» erantzun behar diotela egun horri. «Borrokarako eguna da, Espainiako Estatuak egun hori erabiltzen eta inposatzen duen neurri berean», dio LABek atzo zabaldutako agirian.

Sindikatuaren ustez, lan egutegia bera ere inposatu egingen du Estatuak, Espainiaren eguna ospatzeko lanik ez egitera behartzen duelako. «Eta Estatutuaren eta Foru Hobekuntzaren babesa du horretarako», dio LABek. «Gasteizko Jaurilaritzak Espainiako lan egutegia bere lurraldera egokitu» berri du, baina ez da espainolismoaren ospakizunak aldatzeko gai».

Urriaren 12a bezalako ospakizunak «Espainia inperiala, eta Goardia Zibilaren Espainia berri» egingen dutela uste du LABek. «Eta Espainia hori da herriak, kulturak eta beren eskubide demokratikoak ukatzen dituen», gaineratzen du sindikatuek.

EAE alderdiak ere (Euzko Abertzale Ekintza), biharko manifestaldian, eta ondorengo egunetan 'Independentzia, euskara' leloarekin egingo den ibilaldian parte hartzeko deia egin du. «Abertzale eta demokratok Euskal Herriko eskubide nazionalen aldeko ekintza egiteko aukera dugu», adierazi zuen atzo agiri batean.

Hamar urteko inhabilitazioa eskatu dute Laudioko alkatearentzat

GASTEIZ

Fiskalak hamar urteko inhabilitazioa eskatu du Antonio Aiz Laudioko alkate jeltzalearentzat, HBri informazioa ukatzeagatik. Koalizio abertzaleak 1992 eta 1993. urteetan Udaleko langileen nominak eskatu zituen, kontratazioetan irregulartasunak zeuden ala ez ikertzeko. Hirurehun langile daude Laudioko Udalean.

Aizek ukatu egin zion informazioa eta HBk Amurrioko epaitegian salatu zuen; atzo, azkenik, epaiketa egin zen Gasteizen.

Laudioko alkateak esan du langileen datuak gorde nahi izan zituela, eta HBren eskaera bete izan balu langileen eskubideak ez zituela babestuko azpimarratu

du. Nominetan bankuko zenbakia ageri da, besteak beste, eta Aizek esan zuenez, datu hori jakitea langileari bakarrik dago. Aizek, gainera, adierazi du Udaleko zerbitzu juridikoek bere jarrera babestu zutela eta datu horiek ez ematea legekoa zela jakinarazi ziotela.

Koalizioari informazioa ukatu ziola gezurtatu egin zuen, halaber, Laudioko alkate jeltzaleak. «HBko zinegotziari esan genion nominak ikus zitzakeela, baina fotokopiarik egin eta eraman, ordea, ez. Baina Ortegak (HBko zinegotziak) ez du Udalera joan nahi izan nominak ikusteko, nahi zuen bakarria kopiak ateratzea baitzen», adierazi du. Aizen abokatuak uste du HBren informazio eskaera nominak ikusita beteko zela.

Antonio Aiz, Laudioko alkatea (EAJ), Gasteizko Auzitegian atzo goizean.

OLALDE

EAJk eta PPk gora eta PSEk behera
egingo dute hauteskunde orokorretan

Hala aurrikusi du Lehendakaritzak egin duen udazkeneko inkestak

Datozen hauteskunde orokorretan ez da aldaketa nabarmenik izango jesarlekuet dagokienez. Jeltzaleek eta PPkoek boto gehiago lortuko dituzte, baina baliteke jesarlekuetan ez nabaritzea. PSE-EEK, ordea, botoak eta diputatuak galduko ditu eta IUk Bizkaian lor lezake ordezkaritza.

FELIX IRIARTE / **GASTEIZ**

Lehendakaritzak udazkeneko inkestaren berri emian zuen atzo. Datozen hauteskunde orokorretan, 1995eko martxoan Felipe Gonzalezek adierazitakoari eusten badio, Arabak lau diputatu aukeratuko ditu, Gipuzkoak sei eta Bizkaiak bederatzi, eta aldetak izango dira sozialisten kaltetako eta EAJ, PPren onerako, bai eta, agian, IUren onerako ere.

Hiru alderdi hauek gora egingo dute, botoei dagokienez, hiru lurraldeetan. EAJk 1993ko hauteskunde orokorretan baino zazpi puntu gehiago lortuko lituzke Araban, botoen % 16,68tik % 24ra igoz, Bizkaian ia hiru puntu gehiago eta Gipuzkoan beste hiru. Lehendabiziko bi lurraldeetan hauteskundeak irabaziko lituzke, baina Gipuzkoan HBren atzetik geratuko litzateke, gutxiatik bada ere.

PPK inoiz baino emaitzarik hoberenak lortuko lituzke, inkestaren arabera. 1993ko emaitzak gaitzitu litzatekeen eta baita udal hauteskundeetan izandakoak ere. Duela bi urtetik hona, hauteskundeak joan hauteskundeak etorri, gora egin duen alder-

HAUTESKUNDE OROKORREN AURRIKUSPENA (eskainuak)									
	ARABA		BIZKAIA		GIPUZKOA		GUZTIRA		
	HAUT. OROK. 93	SONDAKETA 95	HAUT. OROK. 93	SONDAKETA 95	HAUT. OROK. 93	SONDAKETA 95	HAUT. OROK. 93	SONDAKETA 95	
EAJ	1	2-1	3	3	1	1-2	5	5-7	
PSE-EE	2	1	3	2-3	2	1	7	4-5	
HB	—	—	1	1	1	2-1	2	3-2	
PP	1	1-2	2	2	1	1	4	4-5	
EA (EUE)	—	—	—	—	1	1	1	1	
IU	—	—	—	1-0	—	—	—	1-0	
UA	—	—	—	—	—	—	—	—	

Iturria: Eusko Jaurlaritza

Iturria: Eusko Jaurlaritzak

PSE-EEko buruzagiak, Alfonso Guerrarekin, mitin batean.

EFE

di bakarra da PP eta berdin segituko duela ematen du. Araban ia EAJk aterako dituen botoak lorlitzake, Bizkaian bigarren alderdi politikoa bilakatuko da, PSE-EEren aurretik, eta Gipuzkoan gora egingo duen arren, bosgarren alderdia izango da, EAren

ondoren, inkestak dioenez.

Alderdi sozialistari emaitza txarrak iragarri dizkio Lehendakaritzak. Araban hamar puntu galduko lituzke eta diputatu bat galduko luke. Gipuzkoan bost puntu galduko lituzke eta EAren parean geratuko litzateke, dipu-

tatu bakar batekin. Bizkaian PPren atzetik geratzeko arriskua du, aurrikusitako sei puntuak galtzen baditu. Hemen ere diputatu bat galduko luke IUren onerako. Javier Madrazoren alderdiak, estreinakoz, ordezkaritza lortuko luke Bizkaian.

HBk duenari eutsiko dio. Lurraldez lurralde antzeko boto kopurua lortuko du eta lehia izango du Gipuzkoan EAJrekin lehen postua lortzeko. Lortzen duenak, gainera, PSE-EEK galduko lukeen diputatua hartuko luke. Araban ez du ordezkariarik lortuko koalizioak eta Bizkaian duenari eutsiko lioke.

Carlos Garaikoetxearen alderdiak Gipuzkoan lortu zuen diputatu bakarra, EUErekin izan bazen ere. Orduko emaitzak hobe-
tuko dituela ematen du, baina diputatu bakarrarekin konforme
egon beharko du EAK. UAK hori
ere ez, eta gainera PPren «era-
soa» izango du, PPkoek EAJri
aurrea hartzeko abagunea izango
baitute.

Jaime Mayor Oreja. A. GILLENDA

**PPri iragarritako
emaitza onak
azpimarratu ditu
Mayor Orejak**

BILBO

«Eusko Jaurlaritzak egindako inkestak PPri inoiz baino emaitza onenak eman dizkio autonomi elkarteak», Jaime Mayor Oreja EAeko PPko presidenteari atzo azpimarratu zuenez. Jaurlaritzak egin inkestaren arabera, PP 1993ko hauteskunde orokorrekin konparatuz hiru puntu inguru igoko litzateke, eta orduan lortutako lau diputatuetatik bost izatera ere hel daiteke.

Mayor Oreja pozik agertu zen «PP EAEn bigarren indarra izango litzatekeelako» EAJren ostean eta PSE-EEren aurretik. «Beraz», azaldu zuen PPko presidentea, «honek berresten du PPren hazteko joera ez dela gelditu udal eta foru hauteskundera». Mayor Orejak inkestak PPri Araban ematen dion emaitza azpimarratu zuen, «lehen indarra bihur daiteke, EAJ baztertuz». Inkestak % 24a ematen dio EAJri eta PPri % 22,7a Araban, beraz, nahiko parekatuta ageri dira. Bizkaian bigarren tokia hartuko luke Partidu Popularrak PSE-EEren aurretik jarritz.

Epaileak luzatu egin du 'Roldan auziko'

Nafarroako sumarioaren sekretua

IRUÑEA

'Roldan auziko' Nafarroako adarra ikertzen duen epaileak sumarioa beste hilabetez sekretua izatea erabaki zuen atzo. Azken egunotan jaso duen dokumentazioa aztertu ondoren, eta hemendik aurrera hainbat diligentsia egin nahi dituela-eta, sekretua luzatzea ebatzi du Juan Manuel Fernandez Iruñeko lehenengo Instrukzio Epaitegiko magistratuak. Epaileak ez zuen kasuaren inguruko inolako datu-rik aurreratu nahi izan.

Fernandezek joan den martxoan hasi zituen ikerketak Nafarroako Gobernuak, Parlamentuak, UPNk, IUk eta HBk jarri zituzten salaketen ondoren. Luis

Roldan Goardia Zibileko zuzendaria ohia, Gabriel Urralburu Nafarroako lehendakaria ohia, Antonio Aragon Herrilanteko kontseilari izan zena eta Jorge Esparza Huarte enpresako buruzagia ohia iker zitzaizen nahi zuten herrilanak egiteagatik ezlegezko komisioak jaso ote zituzten jakiteko.

Luis Roldani Suitzan atzeman zioten dokumentazioa aztertu ondoren jakin zen beste hirurek ere ustez legez kanpoko komisiok jasotzen zituztela.

'Roldan auziko' sumario nagusia Madrilgo Ana Ferrer epaileak darama, eta Nafarroan egiten ari diren ikerketak Madrilera eramanez zitzan eskatu zion Jorge Esparzaren abokatuak Iruñeko

epaileari. Juan Manuel Fernandez epaileak atzera bota du abokatuaren errekurtoa, eta beraz, ikerketekin segituko du.

Epailearen erabakia GALen Nafarroako adarrari buruzko informazioak zabaldu diren une berean etorri da.

'El Mundo' egunkariak atzo eta herenegun zioenez, ustez Iruñeko Poliziaren buruzagitzatik zuzendu zen Nafarroako GAL eta Espainiako Gobernuak herrialde horretan zuen ordezkarietatik koordinatu zen. Luis Roldan zen orduan Gobernuaren ordezkaria.

Hala ere, Fernandez epaileak esan duenez, bere erabakiak ez du zerikusirik informazio horiekin.

Enan-~~ezagun~~ /gun bai

Eman O. zagi... egun
arrunt bat Eus... terrian.
Euskalduna bere egunkariaren
bila' doa, Euskaldunon...
karia. Orriak zab...
gustoko gaita a...
gida l... ab...
kopoa, edo...
ma, o le...
edo...
zia.

Duela urte,
 post. Due est
 duela zin n egun
 karaz jaso. Duela bost un
 arrunt bat zen egun no
 bat Euz. Herrian. Duela
 urte, z. euskalhe. uristeago
 izi ziren.

Euskaldun... Egunerria 50...

[illegible]

Auzia konponduko duen akordioa lortu dute Azpeitiko ikastolan

Pribatuaren aldekoek DBH irakasteko baimena lortu eta trukean inpugnazioak kenduko dituzte

Bi urte luze iraun duen **Bliskarra** konponbidean da azkenean. Azpeitiko ikastolako alde biek duela bi aste hitzartutako aurreakordioa onartzea erabaki berri dute eta behingoz auziari irtenbidea ematea. **EGUNKARI**ari Hezkuntza Sailak konfirmatu dionez, testua sinatzea besterik ez da falta.

JONE LARRANAGA / DONOSTIA

Akordioa lortzeko azken oztopoa Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza irakasteko baimenari buruzko ezin ulertuek sortu zuten joan den astean. Horiek gainditu egin dituzte ordea: sare pribatuan geratzea erabaki dutenek ertainak irakasteko baimena jasoko dute, eta ikastolaren publikazio prozesuari jarritako inpugnazioak altxatu egingo dituzte trukean.

Konponbide horrek amaiera jarriko dio azkenean 1993. urteko maiatzetik etengabe korapiltzen joan den arazoari. Aspaldian akordio arrastorik batere ez zitaion atzematzen, hari eta duela pare bat aste alde biak aurrez aurre eseri eta aurreakordio bat hitzartu zuten arte. Testu hori onartze aldera, gaur zortzi bildu ziren sare pribatuan geratzearen aldekoak eta publikoko ordezkariak. Orduko hartan aurrerapauso garrantzitsuak eman zituzten konponbidea lortzeko.

Ondare eta zorren banaketa izan ziren ordura arteko eztabaidagai latzenak eta horiek ere konpondu zituzten. Sare pribatuan geratu diren haurrek Olázt bidean dagoen lurzoruan jasoko

Gora-behera handiak izan ondoren akordioa lortu dute azkenean Azpeitiko ikastolan.

ANDER GILLENEA

dituzte eskolak aurrerantzean. Han eraikiko du ikastola pribatuak ikastetxe berria. Lur hori zortzi urtez erabiliko zutela hitzartu zuten gainera.

Baina ikastetxearen dimentsioaz eztabaidatzen hasi zirenean sortu ziren ezadostasunak, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza irakasteko baimenari buruz hasi zirenean alegia. Publikoaren aldeko aukera egin dutenentzat, ikasketa ertainak irakasteko baimena ematea Hezkuntza Sailaren ardura da soil-soilik eta horretan eurek zer esanik ez zutela argudiatu zuten. Badok Hamairu taldeko ordezkarien arabera, aldiz, aurreakordioan bertan biltzen zen ikaste-

txe pribatuak Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzarako baimena izango zuela. Hortaz, aurreakordioan hitzartutakoan atzera egingen ari zela iritzi zioten.

SINATZEA DATORREN ASTEAN

Modu horretan geratu zen bilera, akordiorik lortu gabe. Joan den larunbatean, baina, alde biak berriz bildu ziren Azpeitiko udaletxean eta ezadostasunak gainditzeko lortu zuten azkenean. **EGUNKARIA**k jakin ahal izan duenez, bai batzuek bai besteek akordioa oso-osorik onartzea erabaki zuten, eta arazoari behingoz irtenbidea ematea. Hezkuntza Sailetik egunkari honi konfirmatu diotenez, sare

privatuan geratzea erabaki dutenei Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza irakasteko baimena ematea erabaki dute. Era berean, Badok Hamairu taldeak (sare pribatuan jarraitzearen aldekoa) ikastolaren publikazio dekretoari jarritako inpugnazioak bertan behera utziko ditu.

Hezkuntza Saileko ordezkariak aste honen amaieran edo hurrengoaren hasieran bilduko dira berriz bi aldeak. Bilera horretan, baina, ez da ezer berririk erabakiko. Formalismo hutsa izango da akordioa sinatzeko propio deitutakoa. Auzian nahastutako aldeek haren ostean emango dute jendaurrean lortutako akordioaren berri.

Lorenzo-Goikoa ikastetxeko D ereduak greba egingen du gaur

ATARRABIA

Atarrabiako (Nafarroa) Lorenzo-Goikoa ikastetxeko euskarazko adarrak greba egingen du gaur eta ostiralean. Lorenzo-Goikoako ikasleek Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza (DBH) D ereduaren ikasteko Burlatako Askatasuna ikastetxera joan behar dute Eskola Maparen arabera eta Nafarroako Gobernuko Hezkuntza Sailak horrela agindu ondoren.

Hezkuntza Sailak D ereduaren ikasten duten 50 ikasleek Askatasunara joan behar dutela erran arren, Lorenzo-Goikoa ikastetxeko Idoskia gurasoen elkarteak Udalaren bidez bi irakasle kontratatatu zituen haurrek Atarrabian ikasten jarrai zezaten. Hezkuntza Sailetik erantzun egokirik jaso ez dutenez, DBH bai gaztelaniaz zein euskaraz Atarrabian lortu arte ez dutela etsiko iragarri dute berriz ere. Astelehenean egin zuten biltzarrean greba egiteaz gain, beste ekintza batzuk aurrera eramatea erabaki zuten. Greba egingen duten egunetan, gaur eta etzi, herriko udalbatzako kideekin Iruñera joango dira eta Nafarroako Parlamentuaren zein Hezkuntzaren egoitzaren aurrean kontzentratuko dira goizeko 9.30etatik aitzina.

Iruñean ezezik Atarrabian ere egingen dute kontzentrazioa Lorenzo-Goikoako D ereduako ikasleek eta beraien gurasoek DBH osoa hartuko duen ikastetxe berri bat eskatzeko.

Ikastolentzako lan hitzarmen berria eskatu dute ELA eta LAB sindikatuek

JABI ZABALA / BILBO

Ikastoletako langileen lan egoera salatu zuten atzo LAB eta ELA sindikatuak ordezkariak. Lan hitzarmenik ez dagoela eta, patronala negoziatzeko mahaira deitu dute hilaren 17rako. Partaide eta EIB patronalak bilerara agertu ezik mobilizazioak eta grebak egingo dituztela iragarri dute bi sindikatuek. Euren iritziz, ikastolen egoera ekonomikoa «langileen lan egoeraren lepotik» konpondu nahi da.

«Hezkuntza Sailak ikastolentzako mila milioi pezeta (40 milioi libera) eman dituen arren, guk 1994ko lan hitzarmenarekin

jarraitzen dugu, arlo publiko-koek jadanik hitzarmen berriak sinatuta dauzkaten. Gure soldatak *de facto* izoztuta daude aspalditik», dio ELAko Axun Bengoetxeak. Sindikatu hauen arabera orotara 2.800 langile dira hitzarmen gabeziak kaltetzen dituenak.

PATRONALAREN JARRERA SALATU

Hitzarmena negoziatzeko beren aldetik egin dute mahaia biltzeko deialdia sindikatu bi hauek. «Ikastolen lan gatazka honetan alde batetik Partaide patronala dago, EAEko 68 ikastola pribatuetatik 56 biltzen dituen, eta beste alde

batetik EIB dago 12 ikastolarekin», dio LABeko Agustin Migeltorenak. «Partaide ez bada agertzen EIBk mahaian ez dela azalduko esan du, eta Partaidek, berriz, egoera ekonomikoaren aitzakia jartzen du ez azaltzeko», gaineratu du Migeltorenak.

Sindikatuaren aburuz «bada garaia 1993ko publikazio prozesuak sortu zuen ezegonkortasuna gainditzeko. Horregatik patronalaren jarrera Lan Ikuskalartaren aurrean salatu dugu, Langileen Estatutua ez duelako errespetatzen». Bestalde, ikastola guztietako batzordeetan presionatuko dute langile gehienak ordezkatzeko dituzten bi sindikatu

ELA eta LABeko ordezkariak, atzoko prentsaurrekoan. XOUSE SIMAL

hauek. Horretarako, ikastola baikoitzak negoziatzekoaren aldeko jarrera har dezan eskatuko dute.

«Gure iritziz, Hezkuntza Sailak ikastola pribatuentzako ia mila milioi pezeta eman dituela

jakitea oso eskandalu larria da. Gainera diru hori soldatetarako direnez gero, ez dugu ulertzen nola ez den aldatu gure egoera», dio LAB sindikatuko Guillermo Viok.

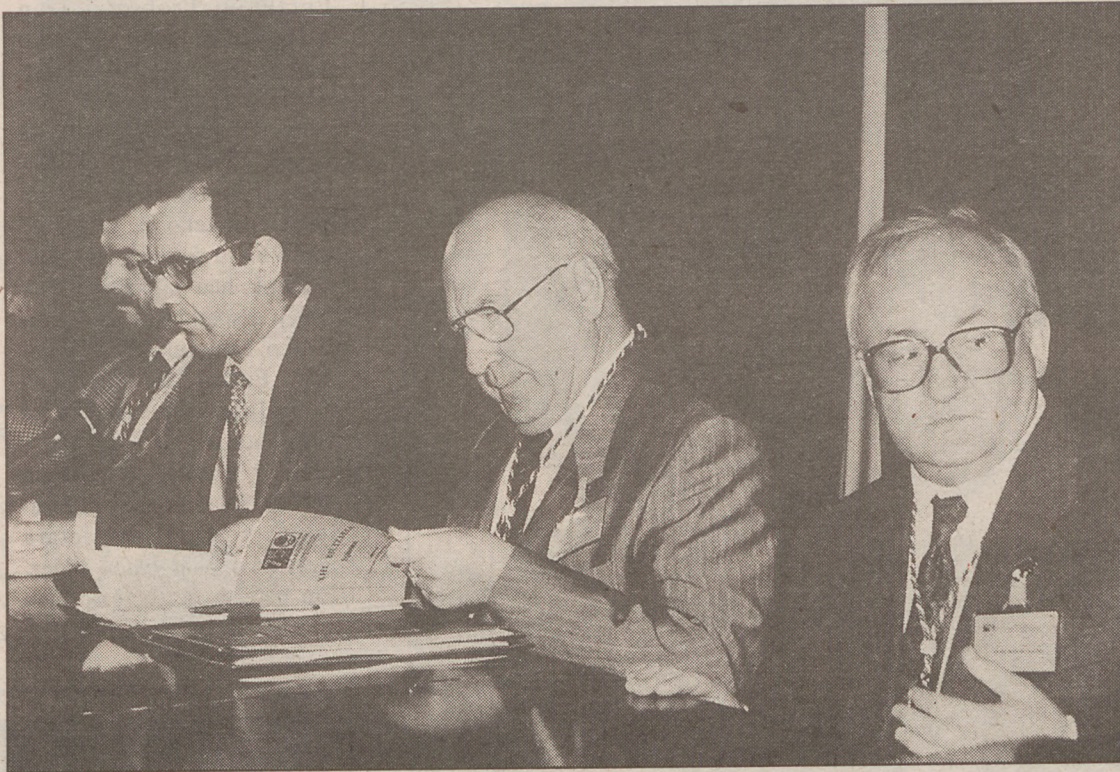
XIII. Biltzarraren agiri guztiak argitaratu ditu Euskaltzaindiak

Leioako Biltzarrean iaz aurkeztu ziren lanak batu ditu liburu batean

Iazko urrian Leioako kanpusean egin zen XIII. Biltzarraren txostenak eta hitzaldiak argitaratu ditu liburu batean Euskaltzaindiak. Erakunde honek Bilbon duen egoitzan aurkeztu zuen liburua. Guztira 73 txosten eta hitzaldi biltzen ditu 1.004 orrialdetan 'Euskera' agerkariaren azken ale honek.

JABI ZABALA / BILBO

Jean Haritzelhar euskaltzainburua, Endrike Knörr Euskaltzaindiko idazkariak eta Pello Salaburu Euskara Batuko batzordekideak aurkeztu zuten atzo 'Euskera' agerkariaren liburu monografikoa. Leioako Biltzarrean 61 ikerlek euren lanak aurkeztu zituzten, guztira 73 hitzaldi eta txosten. Haritzelharren aburuz, «aipatzekoa da 61 ikerlari horietarik hamahiru emakumezkoak izan zirela. Horretan ikusten dugu unibertsitateek moldatzen dituzten andere horiek nola euskararen ikerketetan sartzen ari diren eta zein parte handia hartzen duten gure ibilbidean». Leioako Biltzarrean «Euskaltzaindiaren biltzar batean sekula baino jende gehiago» izan zela ere azpimarratu

Haritzelhar euskaltzainburua XIII. biltzarreko ekitaldietan.

MARISOL RAMIREZ

zuen Haritzelharrek.

Euskaltzainburuaren iritziz, «mila orrialdeko liburu honek Euskaltzaindiak lan egiten duela eta zer egiten duen erakusten du. Gainera, gure inguruan dabilen beste asko ere lanean eduki ari direla eta etekin ederra ateratzen dutela ere frogatzen du». Batzorde Akademikoak eta bereziki Rikardo Badiolak liburua moldatzeko egin duten «lan handia»

eskertu zuen Haritzelharrek.

Pello Salaburu liburuaren edukiaz mintzatu zen. Bere iritziz, «liburu honek Euskaltzaindiak euskararen batasunaren bidean emandako hirugarren urrats nagusia agertzen du. Lehenengo urratsa Arantzazuko Biltzarra izan zen 1968an, bigarrena Bergarako 1979an eta hirugarrena iazkoa izan zen».

Liburuaren barruan «bi gau-

za» bereizi ditu Salaburuk: batetik Euskaltzaindiko batzordeek egindako txostenak, eta bestetik «jende askok bere kabuz baina Batzorde Akademikoaren alde aurretiko baimenaz aurkezturiko txostenak eta hitzaldiak».

Biltzarrean gehien landu ziren gaien artean onomastika, gramatika eta lexikografia aipatu ditu Salaburuk. Bere ustez, lan hauek «oso garrantzi handikoak dira, bertan espezialista askoren lanak biltzen direlako».

«Liburukoak langaiak dira, ez arauak. Hemendik erabaki asko atera ditu Euskaltzaindiak, baina hemen defenditzen diren tesien kontrako erabakiak izan dira askotan», argitu du Salaburuk.

Gizonezko bat hil da autoarekin itsaslabar batetik erorita

BILBO

Gizonezko bat hil zen atzo goizean Getxon (Bizkaia) Punta Galea inguruan autoan zihoala itsaslabar batetik erorita. Getxoko 57 urteko gizonezkoa, goizeko zortziak aldera amildu zen berak gidatzen zuen Opel Astra autoarekin 60 metro inguruko itsaslabarrean, baina oraindik argitu gabe daude zeintzuk izan ziren istripua eragin zuten arrazoiak.

Ertzaintzak, goizeko zortziak eta laurden aldera izan zuen gertatutakoaren berri, lekuko baten deia jaso zuenean. Istripua gertatu zen lekura joan eta gero, arroka artean ikusi zuten Opel Astra autoa, iraulita, gurpilak gora begira zituela.

Autoa zegoen lekura iritsi ziren lehendabiziko ertzainek autoaren barruan pertsona bat hilik zegoela ikusi zuten. Handik gutxira iritsi zen mediku forensea eta Getxoko bizilaguna hilda zegoela egiaztatu zuten.

Dena den, gorpua erreskatea ez zen erraza izan. Izan ere, autoa hondatuta zegoen eta hilotza burdin artetik ateratzeko beharrezkoa izan zen tresna bereziak erabiltzea. Horrexegatik, helikoptero baten laguntza behar izan zuten ertzainek, hain zuzen ere, tresna horiek autoa zegoen lekura eramateko. Goizeko hamaikak laurden gutxi aldera lotu zuten suhiltzaileek gorpua ateratzea.

BOB EDMER

Mutxikoen Egunean beti dantzari

Mutxikoen Eguna lapurtar dantzarien bilgune izan zen igandean Arrangoitzen berriz ere. Goizeko mezaren ondoren, Ipar Euskal Herriko dantza taldeek dantza erakustaldia egin zuten, eta ondoren herri bazkaria izan zuten. Arratsaldean, berriz, hurbildutakoek ere dantzari ekin zioten, Zazpi Jauziekin hasi eta gaueko dantzaldian mota guztietako dantzekin bukatu zuten.

Intxaurrondo guztiak ez dira berdinak.

Euskaldunok badakigu.

Eusko Jaurlaritzak Josune Ariztondo HABEko zuzendari nagusi izendatu du

Garmendiak «taldea egokitze» kendu du Etxeberria kargutik

Eusko Jaurlaritzako Gobernu Batzordeak onetsi egin du Josune Ariztondok Martin Etxeberria ordezkatzeko HABEko zuzendari nagusi gisa. Aldaketa hau euskararen sustapenerako «taldearen egokitzapena» dela uste du Mari Karmen Garmendia Kultura kontseilariak.

LUIS KARLOS GARCIA / GASTEIZ

Josune Ariztondo ondarrutarra da HABEko zuzendari berria. OLALDE

✓ Ariztondok Derioko Irakasle eskolan jardun zuen, eta Lauro ikastolako Pedagogia taldeko burua izan zen Gobernu zerbitzuetan ibili aurretik.

egokitzapena» baino ez dena Kultura sailburuaren iritziz.

HABE-REN PLANGINTZA BURUTZEKE

Etxeberriak burutu gabe laga ditu zenbait kontu garrantzitsu, HABE joan zen udaberriaz geroztik prestatzen ari den neurri berriei buruzko plangintza, esaterako. «Lanean segitzen dugu, aurrera begirako plangintza dela aintzat hartu behar baita», zioen atzo

Garmendiak HABEren aipatu birmoldaketaz.

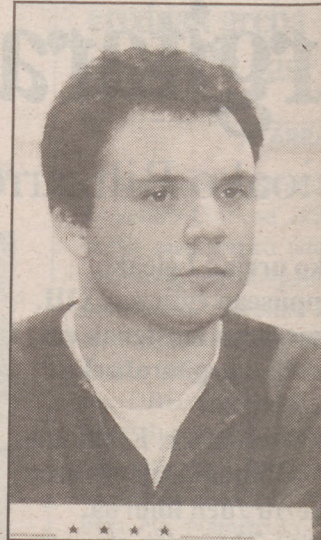
Mari Karmen Garmendiak atzo arratsaldean informatu zuen Eusko Jaurlaritzaren erabakiaren gainean. Goizean HABEko Zuzendaritza Batzordea bildu zen Martin Etxeberriaren kargu-uzteari buruzko proposamena egiteko, eta behin gauzatuta, Garmendiak Jaurlaritzako Gobernu Bileran planteatu zuen. Josune Ariztondo datorren astelehenean hasiko da lanean.

Jon Salaberria ez da aurkeztu intsumisioagatik zuen epaiketara

DONOSTIA

Jon Salaberria, Jarraiko bozeramailea eta Herri Batasunak Gipuzkoako Batzar Nagusietan duen ordezkaria, ez zen aurkeztu intsumisio izateagatik atzo Gipuzkoako Entzutegi Probintzian zuen epaiketara. Ez agertzeko arrazoia honako hau da, Salaberriak azaldu duenez: «Intsumisioa ez da delitua eta inongo epaitegi ez du esku-biderik milaka eta milaka gazte epaitzeko eta kondentzeko hartu duten erabaki bategatik, hau da, intsumisioak izatea Espainiako eta Frantziako estatuekiko, era berean, Euskal Herri libre eta desmilitarizatu baten alde borrokatuz».

Herri Batasunak bat egin du Jon Salaberriaren jarrerarekin, komunikabideetara igorritako ohar baten bidez. Era berean, dei berezia egin

Jon Salaberria. XOUSE SIMAL

die Ertzaintzari eta epaileei, «intsumisioak epaitzerakoan eta atxilotzerakoan jarrera intsumisioa har dezaten». Intsumisioaren inguruan bi erakunde hauek hartu duten jarrera salatu nahi du horrela Herri Batasunak.

XOUSE SIMAL

Muskizen ikastetxe publikoaren eske

Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza euskaraz egin ahal izateko ikastetxe publiko bat eskatu zuten atzo Bilbon Muskizko ikastolako eta Cantarrana ikastetxeko gurasoek eta umeek. Herrian bertan nahi dute ikastetxea, eta hori eskatzeko Eusko Jaurlaritzaren Ordezkaritzaren aurrean egindako kontzentrazioan Iñaxio Oliveri Hezkuntza sailburuari zuzendutako idazki bat aurkeztu zuten.

HILDAKOAK

ARABA

■ GASTEIZ Manuel Merelles Garcia, 26 urte. Jose Mendez Calvo, 84 urte. Paulina Ibañez de Gauna Fernandez de Retana, 78 urte. Maria Concepcion Sacristan Ruiz de Austri, 85 urte. Rafael Carcamo Herrero, 81 urte.

BIZKAIA

■ BILBO Iñaki Saratxo Kortajarena. Hermenegildo Ferreras Galende, 76 urte. Angel Alameda Bueno, 90 urte. Maria Mendibil Olabarrieta, 91 urte. Victoriana Martin Sanz, 92 urte. Toribia Bravo Renteria, 91 urte. Maria del Amor San Pedro Navarro, 62 urte. Manuel Parrilla Santos, 55 urte. ■ ALGORTA Miren Uranga Allende. Juan Erzila Mauri, 94 urte. ■ AREETA Ascension Ibarluzea Allika, 88 urte. ■ BARAKALDO Ramon Salas Arrue, 67 urte. ■ DURANGO Pablo Uriarte Astigarraga, 90 urte. ■ GALDAKAO Tomasa Navas Casado, 86 urte. ■ GERNIKA Juanita Kortazar Iturregi, 80 urte. ■ LEZAMA Juan Batiz Donabeitia, 90 urte. ■ MUNDAKA Rosa Torrealdei Arana, 91 urte.

■ SESTAO Hipolito Campos Perez, 71 urte. ■ TRAPAGA Cayetana Gago Vegas, 87 urte. ■ ZALLA Jacinta Fernandez Urraburu, 95 urte. ■ ZORNOTZA Samuel Gallastegi Fernandez, 78 urte.

GIPUZKOA

■ DONOSTIA Blanca Santamaria Martin, 88 urte. Francisco Ansa Miner, 60 urte. ■ BERGARA Julian Etxaniz Gantxegi, 82 urte. Zorion Arteaga Murgiondo, 10 urte. ■ EIBAR Emilia Prieto Martinez, 81 urte. ■ HERNANI Isabel Agirre Agirre, 92 urte. ■ IRUN Raimundo Zubikoa Izuriaga, 98 urte. ■ PASAIA Josefa Garcia Garcia, 69 urte.

LAPURDI

■ BAIONA Marie-Louise Iriberrri Barcelere, 94 urte. ■ ANGELU Jean-Henri Haran. ■ KANBO Marie-Jeanne Mendi Gouraud, 79 urte. ■ MIARRITZE Manuelle Laporte de la Chapelle. ■ URRUNA Martin Genua, 49 urte.

■ ZURAUDE Gertrude Arriada, 81 urte.

NAFARROA

■ IRUÑEA Fermin Elizari Goienetxe, 86 urte. Florentino Itulain Imirizaldu, 88 urte. Rafael Juano Salvach, 94 urte. Hilaria Turrillas Irigoien. ■ ATARRABIA Ascension Domench Eskiroz, 77 urte. ■ AZAGRA Luis Sanchez Quemada, 70 urte. ■ BERBINTZANA Circuncision de Esteban Gurpegi, 67 urte. ■ ELGORRIAGA Julian Garrido Sanchez de Sanabria, 87 urte. ■ ERRIARRI Montserrat Palenzuela Vidal, 87 urte. ■ ILZARBE Angela Andueza Huarde, 83 urte. ■ LIZARRA Francisco Javier Sainz de Murieta Sorabilla, 42 urte. ■ OLAITZ Santiago Villanueva Iturain, 71 urte. ■ SANTAKARA Carmelo del Villar Sordo, 54 urte. ■ TIEBAS Pedro Garde Ros, 83 urte.

NAFARROA BEHEREA

■ BAIGORRI Anna Mitxelena Sais, 88 urte. ■ BIDAXUNE Rene Sanglar, 84 urte.

ESKELAK

ESKELAK
ARRATSEKO 7AK
ARTE HARTZEN DIRA:
(943) 300 222

Informazioaren erronka berriei aurre egin beharrean euskal komunikabideak

Azken urteen balantzea egin dute bost irakaslek eta bi profesionalek 'Jakín' aldizkarian

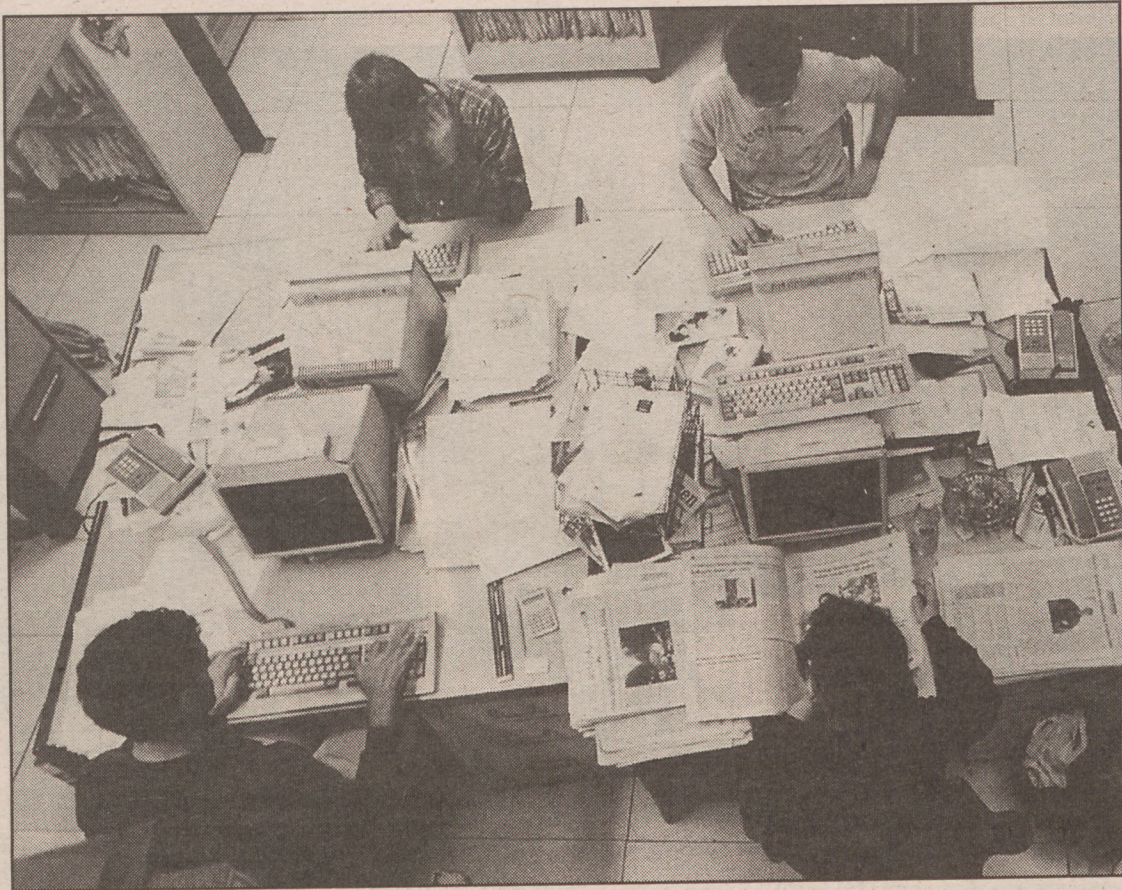
Hego Euskal Herriko komunikabideek Francoren diktaduraren ostetik gaur egun arte egindako bidearen azterketa eskaintzen du 'Jakín' aldizkariak, argitaratu berri duen zenbakian. Euskal hedabideek informazioaren erronka berrietara egokitu beharra dutela ohartarazi dute artikulugileek.

I. ISASTI / DONOSTIA

Txema Ramirez eta Jose Maria Caminos irakasleek eta Iñaki Uriak EGUNKARIAKO kontseilari ordezkariak egin dute prentsa idatzaren azterketa, Luis Alberto Aranberri 'Amatiño' ETBko zuzendari ohiak eta Edorta Arana eta Josu Amezaga irakasleek jorratu dute telebistaren arloa, eta Carmen Peñafiel irakasleak egin du irratien historia.

Hurrengo urteotan euskarazko prentsaren erronka bere ustez zein den adierazi du Iñaki Uriak bere laneko ondorioetan, 20 urteotako historiaren sintesia egin eta EGUNKARIAren jaiotzaren eta finkatzearen xehetasunak eman ondoren. «EUSKALDUNON EGUNKARIAren salmentei begira esan daiteke euskal prentsak inoiz izan duen hedapenik handiena lortu duela. Eta hala eta guztiz ere Euskal Herrian saltzen diren egunkari guztien % 3 baino ez da kopuru hau. Hara hor, gordin-gordin, euskaldunon erronka. Ez zegoen tokian badugu orain egunkari bat. Baina aurrean daukagun erronka orain artean lortutakoa baino arras handiagoa da. Zein da, bada, erronka? Euskaldunon Komunikazio eremua. Zein da arriskua? ETB, Euskadi Irratia, EUSKALDUNON EGUNKARIA baditugula eta horrekin nahikoa dugula uste izatea. Hiru uhartetxo izango genituzke euskaldunok frantsesak, gaztelarak eta gero eta gehiago ingelesak osatutako komunikazio-itsasoan. Euskaldunok munduan berezko kultur eremu bat nahi baldin badugu, ezinbestekoa du gure lurraldean komunikazio eremu euskalduna antolatzea».

Txema Ramirez doktoreak, 1975. urtean Euskal Herriko prentsak bizi zuen egoera abiapuntu hartuta, prentsaren kontsumoak eta egunkariaren hedatzea urte hauetan guztietan zein bilakaera izan duen aztertu du. Ondorioetan dioenez, Hego Euskal Herrian Espainiako Estatuko gainontzeko lurraldeetan baino prentsa gehiago kontsumitzen da, baina Europako batez bestekoetatik urrun gaude oraindik. Ramirezen iritziz, bes-

Adituen arabera, etorkizunera begira egin behar dute lan euskal komunikabideek.

ANDER GILLENEA

✓ Sortuko den sistema informatibo berria «balore kontserbadoreetan eta post-modernistetan» oinarrituko dela iritziz dio Txema Ramirezek.

talde, «nazio ikuspuntutik gure sistema ahula eta gorpuztu gabea da, naziotasunaren aldarrikapena egiten duten kazetak egoera larriari baitaude». XXI. mendeari begira etor litezkeen aldaketak «teknologia, merkaturak eta espezializazio aldagaietan» oinarrituko direla aurrikusten du Txema Ramirezek, eta sortuko den sistema informatibo berria «balore kontserbadoreetan eta post-modernistetan» oinarrituko dela.

Jose Maria Caminosek diktadura osteko hamar urteen (1975-85) azterketa egin du bere lanean, urte horietan zein egunkari zahar desagertu ziren eta zein berri jaio ziren azaltzeko. Mugimenduaren Prentsa Katearen heriotzaren kronika eta 'Deia' eta 'Egin' egunkariaren jaiotzaren gora-beherak dira bere lanaren ardatzak.

TELEBISTA PUBLIKOAREN ERRONKAK

Euskal Telebista sortu zenetik «Euskal Herria telebistaren baitan erabat aldatu» dela dio Luis Alberto Aranberri, ETBko zuzendari zela idatzitako artikuluan: «Ez izatetik izatera ezezik, hizkuntz normalizazioari lagundu, euskaldun guztion topaleku bihurtu eta Euskadiren nazioarteko enbaxadorerik nabarmenetakoa izateaz gainera, gorantza ari den ekonomi-sektorearen motore

izatera igaro da ETB». Aranberri dioenez, baina, hamabi urte barruko telebista-merkatuak ez du gaur egungoarekin zerikusirik izango, eta garai berrietara egokitu beharra izango du ETBk: «Orain dela hamahiru urte ez zegoen Euskal Telebistarik. Beharbada, gehiegi litzateke hamabi urte barru ere ez dela egongo esatea. Auskalo egongo den ala ez, baina garbi dagoena zera da, egongo bada, guztiz desberdina izan beharko duela eta egin beharreko aldaketek oraindik hasi beharko dutela».

Josu Amezaga eta Edorta Arana EHUKO irakasleek ikuspegi kritikoagoz aztertu dute Euskal Telebistaren ekarpena zein den, telebistagintza publikoaz egindako gogoetan. «Euskarazko kateak zerbitzu publiko bat betetzen duela ezin ukatu: bizi dugun egoera diglosikoan erdaraz hartua zuen eremu batera sartzen da», baina «umeei eta kirolzaleei bakarrik zuzentzen bazaie, erren geratuko da zerbitzu hori», eta «informazioa, zinema edo beste edozein jenero erdarazko katearen esku uzten baditu, eremu horiek geratuko zaizkio irabazteko euskarari». Bi irakasleen iritziz, garbi dago Euskal Telebistak zein bide hartu behar duen: «ETBk lehen lehenik bere eginbehera —zerbitzu publiko izatea— betetzeari begiratu be-

har dio, eta gero hartzaile-kopuruari. Horrekin batera, behingoz gauza bat argi utzi beharra dago: ETB1 ez da, norbaitek inoiz esan bezala, milioi erdi lagunentzako telebista, Euskal Herri osorako telebista baizik».

Irratigintzaren 20 urteen historiari buruzkoa da dosierraren azken lanaren gaia. Diktaduraren amaierak berekin ekarri zuen informazio-ordena berrira irratigintza nola egokitu zen azaltzen du bertan Carmen Peñafielek. Besteak beste, euskal irati autonomikoen finkatzea, irati libreen hedatzea eta udal irratien agerpena aztertu ditu Peñafielek.

EHE: «Ceinpro ikas-zentroan ez dute euskaraz irakatsi nahi»

DONOSTIA

Donostiako Ceinpro ikas-zentro pribatuan ez dutela euskaraz irakatsi nahi salatu du Euskal Herrian Euskaraz taldeak (EHE). Talde honek igorritako oharrean jakinarazi duenez, Donostiako Heriz pasealekuan dagoen zentroaren esku-paperean ikasketak A eta D eredu-tan egiteko aukera eskaintzen da, «hau da, zentro honek eskaintzen dituen aukeren artean euskara hutsean ere badago».

Horren ondorioz, zenbait ikasle euskaldunek aipaturiko zentroan izena eman zuten, ikasketak euskara hutsean egiteko asmoz. Ikasle euskaldun horiek aukeratutako euskara hutsezko ikasketak, EHE taldeak salatu duenez, bertan zapuztu dira; izan ere, Ceinpro zentroak ikasle euskaldunak ikasle erdaldunekin nahastu baititu: «Beraz, aukeratu zuten D eredu A bilakatu zaie zuzendariaren erabakiz, gainera erabaki horretan atzera jotzeko inolako asmorik ez du erakutsi, eta hori guztia ikasle hauek ikasturte osoko matrikula jadanik ordaindua dutelarik».

EHE taldeak ikasleei atxikimendua azaltzeaz gain, «Ceinpro ikas-zentroak euskararekiko erakutsi duen jarrera axolagabea» salatu nahi du. Era berean, «ikasleei agindu zitzaion bezala» D ereduak ikasketak aukera emateko eskatzen du EHEk.

TELESBISTA-HEZKUNTZAKO JARDUNALDIAK JORNADAS TELEVISIVO-EDUCATIVAS

OHOk irakasleei zuzendua
Dirigido a profesores de EGB

BILBO (HOTEL ABANDO)
URRIA 17-19 OCTUBRE

ORDUTEGIA-HORARIO: 9,30 - 13,30 - 16,00 - 19,30

BABESLEAK:
PATROCINADORES:

EUSKO JAURLARITZA
HEZKUNTZA, UNIBERTSITATE
ETA IKERKETA SAILA

GOBIERNO VASCO
DEPARTAMENTO DE EDUCACIÓN,
UNIVERSIDADES E INVESTIGACIÓN

EUSKAL
TELEBISTA

ANTOLATZAILE:
ORGANIZADO POR
PAUSOKA

Argibideak eta izen-ematea - Información e inscripción : (94) 4105143

Diputazioek «egokitzen» jo dute konpentsazioei buruzko akordioa

EAEko Finantza Kontseiluak Bizkaiari 2.160 milioi zor zaizkiola aitortu du

Europako Batasun barneko BEZ zergaren kudeaketatik Bizkaiak 2.190 milioi pezetako «desoreka» izan zuela 1993an aitortu du Euskal Autonomi Elkarte-ko Finantza Kontseiluak. Hilabeteetan erakunde horretan eztabaidagai izan den gaia konpondu izana positibotzat jo zuten atzo EAEko diputatu nagusiek.

M. ARREGI / BILBO

BEZ intrakomunitarioaren diru bilketan Bizkaiko lurralde historikoak 2.190 milioi pezeta (87,6 milioi libera) jasotzeari utzi ziola 1993an aitortu berri du EAEko Finantza Kontseiluak. «Desoreka» hau Eusko Jaurlaritzaren azpiegitura planaren birtatez konpentsatuko da.

Kontseiluak ezohiko azpiegitura plana aurrera eramateko 44.000 milioi pezetako fondoa eratzea onartu zuen herenegungo bileran. Honetarako Gasteiz 30.000 milioi jarriko du —% 60a— eta hiru diputazioek gainontzeko % 40a.

Fondoaren bitartez 16.000 milioi bideratuko dira Eusko Jaurlaritzak bultzatuko dituen azpiegitura proiektuetara, hauetatik 2.160 milioi Bizkaikoetara aipatutako konpentsazioetatik. Diputazioek eta Gasteiz 30.000 milioi bideratuko dira eta beste horrenbeste Foru Aldundi bakoitzaren egitasmoetara.

Kontseiluaren erabakia «oso positiboa» izan dela adierazi zuen atzo Josu Bergara Bizkaiko diputatu nagusiak. «Lehen aldia

Kontseiluak ezohiko azpiegitura plana aurrera eramateko 44.000 milioi fondoa eratzea onartu du.

EFE

da desoreka egon dela aitortzen dutena», azpimarratu zuen. Era berean, 1996ko uztaillean Legebiltzarrean izango den aipatzaren lege berria aztertze lan taldea eratu izana «oso egokia» dela uste du Bergarak. Lege berriak 1994 eta 1995ean BEZ intrakomunitarioaren kudeaketan egon litezkeen desorekak hartuko ditu kontuan. Zerga honen diru bilketari dagokionez, itxita dagoen azken ekitaldia aipatutako 1993koa da, Bizkaiak 2.160 milioi desabantaila izan zutenekoa, alegia. Hurrengo bi urteetako kontuak itxi barik daude oraindik.

Roman Sudupe Gipuzkoako diputatu nagusia ere pozik agertu zen Finantza Kontseiluan

erabakitakoarekin. Kontseiluaren bilera «akordio eta elkarulertze giroan» egin zela nabarmendu zuen atzo. Bizkaiak konpentsazioa Eusko Jaurlaritzatik jasotzea «konponbide ona» dela deritzo Sudupek, «ez baitu Gipuzkoan edo Araban eraginik».

1997-RAKO SUPERABITA BIZKAIAN

Felix Ormazabal Arabako diputatu nagusia ez zen gutxiago izan eta Kontseiluaren erabakia «positibotzat» jo zuen berak ere. Eusko Jaurlaritzaren jarrera goraipatu zuen diputatu jeltzaleak, Bizkairako 2.160 milioiak bere kontura izango direlako. Gasteizko Gobernua «eskuzabalegia» izan dela esan

zuen Felix Ormazabalek.

Bestalde, Bergarak Bizkaiko Aurrekontuak aurkeztu zituen. Hauen arabera Diputazioak superabita izatea aurrakusten du 1997ko ekitalditik aurrera. Gainera, legegintzaldi honetan bere zorra BPGaren % 4,3tik % 3,5-era murriztuko duela uste du.

Bizkaiko Diputazioak 15.248 milioi pezetako defizita aurrikusi du aurtengo ekitaldirako eta 5.166 milioikoa 1996rako. Hurrengo urterako, berriz, 52 milioi pezetako superabita iragarri zuen Bergarak. 1998an 148 milioikoa eta 1999an 2.148 milioikoa izango omen da superabita. Diputazioak defizita kontrolatu eta gastu zein inbertsioei eusteko asmoa dauka.

Zazpi enpresari laguntzak, 11.000 milioi inberti dezaten

DONOSTIA

Eusko Jaurlaritzak diru laguntzak onartu ditu Euskal Autonomi Elkarte-ko zazpi enpresarentzat, enpresa hauek 11.000 milioi pezetaren (440 miliar libera inguru) inbertsioak egin eta 450 lanpostu sortu ahal izan dezaten.

Eusko Jaurlaritzak diruz lagundutako enpresak honako hauek dira: Azpeitiko Azcue, Oñatiko Ulma, Gasteizko Nakagawa, Berriatuko Cikautxo, Sestao-ko Reimasa, Velasco taldea eta Sicogesa.

Era berean, Inbertsio Estrategikoetarako Bulegoak orain arte onartutako proiektuen egoera eta helburuak bete ote diren aztertzen. Garapen programaren epea amaituta dagoenez eta EAEko langabezia egoera ikusita, industri inbertsioetarako eragingarrien programak egunean jar ditzen eskatu dio bulego horrek Jaurlaritzari.

Portzelana ekoizteko proiektuak Gipuzkoan

DONOSTIA

Inasmet teknologi zentroak eta Irungo Porcelanas Bidasoa enpresak Europa mailako bi proiektu garatuko dituzte datozen hiru urteetan portzelanaren fabrikazioa hobetzeko, 480 milioi pezetako (20 miliar libera inguru) kostuarekin.

Jose Ignacio Fernandez Porcelanas Bidasoako kontseilariak atzo Donostian jakinarazi zuenez, lehenengo proiektura —'Craft' izenekoa— 120 milioi zuzenduko dira, eta helburua portzelana lehortzeko sistema azkartzea da uhin-labe industrial baten bidez. Teknika honi esker energia aurreztu, kutsadura gutxitu eta zerbitzua hobetzea lortuko du enpresak.

Bigarren proiektuak —'Brite-Euram'— 320 milioi kostua dauka, eta kirtena duten portzelanazko piezak ekoizteko sistema aldatuko du. Portzelanazko pieza hauek aldi batean eta injekzioz ekoiztuko dira. Orain arte, aldiz, ontzia alde batetik eta kirtenak bestetik egin izan dira.

Lan banaketari buruzko eztabaida «serioa»

GASTEIZ

Francisco Egea Gasteizko Ekonomia sailburua ados agertu da Jose Elorrieta ELAko idazkariarekin, hil bukaeran izango den Lan Banaketari Buruzko Konferentzia ezin dela izan «eztabaida faltsua» edo «tranpa bat» esatean. «Konferentzia serioa eta zehatza» iragarri du Egeak, eta gizarte eragileei «gogo onez, ordezkari zabalez eta konpromisuak hartzeko borondatez» joateko eskatu die.

STOCKHOLM

EEBBetako Robert E. Lucas jaso du aurtengo Ekonomia Nobel saria Suediako Zientzietako Akademiaren eskutik. Chicagoko Unibertsitateko 58 urteko irakasle honek egindako berrikuntzei esker «azterketa makroekonomikoak eta politika ekonomikoaren norabideak aldatu egin dira», Akademiak jakinarazi duenez.

«Lucasek garatutako 'aurrikuspen arrazionalen hipotesiek' erabat aldatu dute ohiko azterketa makroekonomikoa, eta politika ekonomikoari buruzko ezagupena sakondu dute», adierazi du Akademiak saridunaren

Robert Lucas Nobel sariduna. EPA

ekarpenak goraipatuz.

Lucas ikerketa makroekonomikoetan munduko aditurik garrantzitsuenak da 1970. urtetik hona. Berak sortutako teoriak ('aurrikuspen arrazionalak', 'negozio zirkulak' eta 'ekonomia kontrolatzeko metodo estatistikoak') zeharo onartuta eta zabaldua daude gaur egun.

Ekonomiako Nobel saria guztietan berriena da, Suediako Bankuak eta Nobel Fundazioak ezarri zuten 1968. urtean. Sari hau jasotzeko hautagaiak mundu osoko unibertsitateek eta erakunde ekonomikoek proposatzen dituzte. Saridunak 1,1 milioi dolar jasotzen du, (135 milioi pezeta edo 5,5 milioi libera).

Robert Lucas Ekonomiako Nobel saridun, azterketa makroekonomikoa berritzeagatik

Kontseilu Ekonomiko eta Soziala gaur eratuko da, Mongelos lehendakari dela

Erakundeko adituak aukeratzeko prozeduran baztertu egin dutela salatu du UGTk

Javier Mongelos izendatuko dute gaur Kontseilu Ekonomiko eta Sozialeko (KES) lehendakari. Erakunde hau gaur eratuko da ofizialki Bilbon. Erakundeko lehendakariak gain, KESen ordezkaturako patronalak, sindikatuak eta beste erakundeek adituen batzordea aukeratu dute.

J. AIARZA / BILBO

Javier Mongelos MCCko buruzagi izandakoa KESeko lehendakari izendatzeko akordioa Confebaskek eta Jaurlaritzako Lan Sailak hartu dute, negoziaketa luzeen ostean. Patronalak Javier Hernandez, orain arte Confebaskeko idazkaria, bultzatu nahi zuen hasieran lehendakari izateko. Azkenean, Hernandezek KESeko idazkaritza hartuko du bere gain.

KESen eginkizuna EAEko politika ekonomikoari eta sozialari buruzko proposamenak eta argibideak ematea da. Erakunde kontsultiboa da, beraz. Ordezkaturako taldeek erakundearen bidez beren interesak helaraziko

Javier Mongelos lau urtez izango da KESeko lehendakari.

dizkiote Gobernuari. Hala ere, gaurko bere lehen betekizuna barne arautegia osatu eta aurrekontuak prestatzea izango da.

Guztira 24 ordezkariak osatzen dute KES, ahots eta botoa dauzkatena: zortzi patronaleko ordezkariak izango dira, beste zortzi sindikatuak (lau ELAkoak, bi UGTkoak eta bana

CCOO eta LABekoa) eta beste zortzi finantza erakunde, kooperatiba, kontsumitzaile elkarte, unibertsitate eta merkataritza ganbareta. Hogeita zortzi kide hauek beste zortzi aditu aukeratu dituzte, ahaltsa bai baina botorik ez daukatenak.

Erakundea 1984. urtean sortu zen arren, orain arte ez du fun-

tzionatzen hasi, arduradunak izendatzeko adostasunik ez zegoelako. Mongelos aukeratu, Lan sailak talde guztien oniritzia jasotzea lortu du. Lehendaritzak lau urte iraungo du eta txandaka banatuko da ordezkaturako dauden hiru talde nagusien artean.

Nolanahi ere, ezin esan liteke erakundea talde guztien adostasunarekin jaio denik. UGT sindikatuak protesta adierazi zuen atzo adituak aukeratzeko prozedura dela eta. Sindikatu honek salatu zuenez, sindikatuak ez dute bilerarik egin beren adituak proposatzeko, eta «dena ELAren hitzartu da erabateko ezkutuerian, UGTk inolako informaziorik izan gabe». Gauzak horrela, UGTk adituak aukeratzeko prozeduraren aurkako botoa emango du gaur eta ez du baztertu auzitegiara jotzea.

UGTk idazkariaren izendapena ere kritikatu du, KESen arauak kargu hori jasotzen ez duelakoan. Horretan «Lan Sailak Confebasken interesetara makurtu» egin dela esan du.

Javier Hernandez, berriaz, «ilusioz» azaldu zen atzo gaur hartuko duen karguarekin, «KESek bizitza sozio-ekonomikorako oso inportantea delako».

Confebaskek «atzerakada» deritzo elkarte zergari

M.A. / BILBO

Elkarteen Gaietako Zer-garen erreformarekin ez da batere pozik Euskal Autonomi Elkartearen patronala. Madrilgo Kongresuan PSOE eta CIU alderdiek onartutako legearen erreformak «diru biltza» duela helburu uste du Confebaskek. «Hala beharrez, zerga honek enplegua, aberastasuna eta enpresen konpetitibitatea areagotzeko tresna izan beharko luke», adierazi zuen atzo Bilbon Javier Hernandez Confebaskeko idazkari nagusiak.

Ildo horretan, EAEko haziendek Estatuko araudia egokitu behar dutenez, Confebaskek «lehentasunezko» proposamenak igorri dizkie: inbertsiorako eragingarriak gordetzea, irabaziak berriro inbertitzeko zerga-kengarriak eta balantzeen eguneratzea, besteak beste.

Patronalaren ustez, enpresen mundua globalizatu dago, eta horregatik konpainiak muga gutxien izango dituzten tokietan kokatzen dira.

La Navalen gaur erabakiko dute birmoldaketa onetsi ala ez

M.A. / BILBO

Sestaoko La Naval untxiolako langileek gaur erabakiko dute UGTk eta CCOO Madrilen sinatutako birmoldaketarako akordioa onartzen duten ala ez. ELA sindikatuak ere gaur jakinaraziko du gaiari buruz daukan iritzia. LABek, berriz, «jubilatzen aurreratuak ordainketetan oinarritutako akordioa» salatu du, Ibar Ezkerrak ezin duela langabezia gehiago jasan azpimarratuz.

Administrazioarekin akordioa sinatu zuten bi sindikatuak nagusi diren Santander eta Sevilako untxioletan onespina jaso zuen atzo birmoldaketa egitasmoak.

LAB sindikatuak ordezkariak La Navalen eraispeneren aurka auto karabana egin zuten atzo Euskalduna untxiola zegoen tokitik (Deustuan) Sestaoraino. Rafa Diez sindikatuak koordinatzaileak ere hartu zuen parte protesta ekintzan. Bere ustez, «triste da La Navalen auzia aldeztu aurretik jubilatzen inguruko akordioarekin amaitzea».

Euskal sindikalismoak «industri eraispeneri erantzutea» nahiko luke LABek, eta ildo horretan saiatuko dela iragarri zuen

Diezek. «Gizarte akordio honen atzetik gizarte bakea badator eta epe jakin batera untxigintza ixteko atarian egongo bagara, euskal sindikalismoak bizkarra emango lioke euskal gizarteari eta gainontzeko langileei».

Era berean, Gasteizko Gobernuak La Navalen auzian izan duen jokaera salatu zuen Diezek. «Mingarria da ikustea EAJk gozainen auzia Estatuarekiko konfrontazio gai bilakatzen duen bitartean, La Navalen auzian beste aldera begiratzen duela», adierazi zuen LABeko buruzagiak.

LABek La Navalen eraispeneren aurka auto karabana egin zuen Deustutik Sestaoraino.

XOUSE SIMAL

EUSKO JAURLARITZA

LURRALDE ANTOLAMENDU,
ETXEBIZITZA ETA
INGURUGIRO SAILA

GOBIERNO VASCO

DEPARTAMENTO DE ORDENACION
DEL TERRITORIO, VIVENDA
Y MEDIO AMBIENTE

IRAGARKIA

1994.eko apirilaren 29ko Aginduaren 12. atalean xedatutakoa betez, Hirigintza, Etxebizitza eta Ingurugiro orduko Sailburuarena, jendarean eta HILE BATEz egongo dira ikusgai Galdames (Bizkaia) udalerrian kokatutako 16 etxebizitza sozial eta hauei lotutako garaje itsatsien esleipenerako prozeduran onartu eta ez-onartuen zerrendak, Galdameseko Udaleko iragarki-oholean eta Sail honetako Bizkaiko Lurralde Ordezkariaren, Bilboko Gran Via, 85 beheko solairuan, hain zuzen.

Eskabidea aurkeztu dutenek zerrenda horiek onartu dituen administrazio erabakien kontrako errekurtsioa arrunta aurkeztu diezaiokete Lurralde Antolamendu, Etxebizitza eta Ingurugiro Sailburuari, argitaratu jarritako azken egunetik hilabeteko epean.

EUSKO JAURLARITZA

LURRALDE ANTOLAMENDU,
ETXEBIZITZA ETA
INGURUGIRO SAILA

GOBIERNO VASCO

DEPARTAMENTO DE ORDENACION
DEL TERRITORIO, VIVENDA
Y MEDIO AMBIENTE

IRAGARKIA

Interesatuak jakinarazten zaie Lurralde Antolamendu, Etxebizitza eta Ingurugiro Saileko Lurralde Ordezkariaren atalandoan, Donostian Lasala Plaza 2an, Esleipendun, Ez-Onartuen eta Zain geratzen diren Zerrendak ikusgai daudela, hain zuzen, hiriburu honetako Intxaurrondo Poligonoan kokatutako HOGEITAZAZPI (27) merkatal lokal errentan, erosteko aukera dagoela, esleitzeko lehiaketari dagozkionak.

Arrakasta handia izan du Frantziako funtzionari eta agente publikoen grebak

Dozenaka mila lagunek lana utzi eta Gobernuaren aurkako haserrea kaleratu dute

Funtzio publikoko greba egunak arrakasta handia izan zuen atzo Frantzian. Azken hamar urteotako mobilizazio zabalena eragin zuen zazpi sindikatu edo federaziok egindako deiak. Herritar guztiei neke ugari ekarri arren, greba honek frantses gehienek oniritzia lortu zuen. Gobernuak protestalditik ondorioak atera ditzan eskatu dute sindikatuek.

ALLANDE SOKARROS / BAIONA

Frantzia guztian egindako manifestaldien kopuruek ongi isladatu zuten funtzionarien grebak lortutako arrakasta nabaria. Parisen dozenaka mila lagunek —100.000 eta 20.000 artean iturrien arabera— parte hartu zuten Bastille eta Saint-Augustin plazan arteko ibilbidetik egindako manifestaldian. Herrialdeetan ere milaka lagun kalean ibili ziren, hala nola 20.000 inguru Marseillan, 15.000 Bordelen eta Tolosan, 12.000 Roazhon eta Toursen eta 10.000 Perpinyan eta Lyonen.

Karriketan hainbeste jende egonda, nabari zen lanuzteko deiak erantzun zabala izan zuela, zerbitzu publikoetako atal guztietan. Parisko RATP eta RER garraio publikoetan, sei linea erabat moztuta egon ziren eta bazabiltzanetan ere trafikoa % 10 eta % 30a bitartekoa izan zen. Honek, ohiko eragozpenak ekarri zituen, hots metroan jendetza metatzea, autoen zirkulazioa handiki ugaltzea, bideak oztopatzea eta enpresa eta bulegoetan langile gutxiago izatea.

POLIZIAREN ISUN-AGIRI FALTSUAK

Trenbideen monopolioa daukan SNCFn ere nabarmen jarraitu zen greba, batez beste lau trenetatik bat baino ez baitzen izan linea handietan eta AHTetan eta erregioen arteko linea askotan, berriz, erabateko trafiko eteteak izan baitziren. Hegazkinei dagokionez, trafiko kontrolatzaileen lanuzteak eraginik izan zuen Frantziako hego ekialdea erregulatzen duen Aix-en-Provenceko zentroan, bertako agenteen % 80k grebarat jo baitzuten. Korsikarako itsasontzirik ez zen izan.

Postan ia ez zen banaketarik izan eta bulegoetan bertan langileak bekanduta ziren. Polizian, estatutu berezi batengatik greba egiteko eskubiderik ez dago, baina protesta egunarekin bat egitea erakusteko moduan, isun agiri faltsuak banatu zituzten, eskariak berajetan azalduz. Horrela, Parisen bertan, balorerik gabeko

Azken hamar urteotako funtzionarien greba nagusia izan da atzokoa.

75.000 isun agiri zabaldu zituzten. Kartzeletako zaindarien ere ez dute lan egiteari uztea zilegi, baina espetxe gehienek aurrean elkarretaratzeak egin zituzten.

BOST MILIOI LANGILE

Ia hamar urte bazen Frantziako Administrazio eta Funtzio Publikoan ez zela horrelako protesta ekintza zabalik izan. Zazpi sindikatu eta federaziok (CGT, CFDT, FO, CFTC, CFE-

CGC, FSU eta UNSA-FENek) dei bateratua egin zuten, Juppereko Gobernuak funtzionarien soldatak ez direla igoko 1996ean jakinarazi ondoren. Erabaki honekin Gobernuaren xedea da defizit publikoaren murrizteari heltzea, jakinez funtzionarien soldatek Estatuko aurrekontuen gastuen % 40 osatzen dutela.

Izan ere, Frantzian bost milioi lagun inguru dira funtzionariak, hots Administrazio funtzioe-

tan bertan (Polizia, Justizia, Kartzelak, Hezkuntza Nazionala, Ministerioetako eta Tokiko Administrazioetako funtzionariak) 2.100.000 agente, Udaletan 1.300.000, ospitaleetan 800.000, Postan eta Telekomunikazioetan 450.000, Gizarte Segurantzaren eta SNCFen 185.000, EDFen 150.000, RATPen 35.000. Frantzian, langile publiko batek, batez beste 132.000 libera irabazten du urtean.

Paristarrek ohiturak aldatu zituztenekoa

JULEN ARRIOLA / PARIS
berriemaile berezia

Bero izugarria egin zuen atzo Parisen. Honi, funtzionarien % 70ek jarraitu zuten greba gehitzen badiogu, Paris moduko metropoli handi batean herritarrek jasan zutena uler daiteke. Garraio publikorik gabe, aldiriko trenik gabe, posta barik eta administrazio guztiak ia geldirik egonda, Frantziako hiriburua eta inguruko hiriak —guztiak Bilbo bezain jendetsuak— geldituta izan ziren atzo.

Estatistikak irakurrita ere, atzo bezalako egun bat iritsi arte ezinezkoa da sinistea egunero metroa zenbat milioi lagunek hartzen duten. Beharturik, lur azpiko labirintotik atera eta Parisko asfaltoa betetzen dutenean, etenik ez duen 'gizaki ibaia' bilakatzeko dira. Inkestek diote frantziarrak erdibituta daudela grebari dagokionez —Ipsos-ek egindako inkestaren arabera % 48 daude aurka eta % 47 alde—, baina atzo jendeak gai hau ez aipatzea erabaki zuen, bero oldeari buruz hizketan aritu ziren

Bizikletak Parisen.

REUTER

eta egun nekagarria aurrikusi zena etsita hartu zuten.

Egun normal batean, goizeko zazpitan ez dago inor Parisko kaleetan, baina atzo, ordu berean, Italia eta Opera bulebarrean arratsaldeko bostak zirela zirudien. Jendea azkar zihoan lanera, errepideko zati bat betez auto gutxi zegoela baliatuz. Gehienak berandu iritsi ziren, baina

ez zitzairen gehiegi axola, bulego ireki behar zuenak ere ezin izan zuelako garaiz heldu.

Ibilbide berean ordu laurdenez ibili ostean, ondokoarekin hizketan hasi ohi da jendea. Normalki, paristarrek egunero jende berbera ikusi ohi dute metroan, baina ez dute sekula solasaldi bat hasiko. Atzo, ordea, denbora luzez iraungo duten adiskidetasunak hasi ziren.

Metroa hartzen saiatu? Gehientsuenentzat ez du merezi ezta saiatzea ere, baina bidaia-rien kaiak jendez bete ziren iragarritako gutxieneko zerbitzuen % 15 edo % 30a hartzeko.

AUTOSTOP ILARA BITXIAK

Okerrago izan zuten 'banlieu' edo Paris inguruko hirietan bizi direnek. Normalki ordu eta erdi behar izaten dute hiriburura iristeko, baina atzo ezinezkoa izan zitzairen askori lanera iristea RER eta aldiriko trenik ez baitzegoen. Paristik 40 edo 60 kilometrorra dauden hirietakoei oinez joateak ez die balio.

Goizeko zortzietan, Pont de

Funtzionarien % 75 greban izan ziren atzo Ipar Euskal Herrian

H. GOROSTIAGA / BAIONA

Frantzia osoan egin zen greba deiari erantzunez, Ipar Euskal Herriko funtzionarien % 70 inguru greban izan ziren atzo. Lanbideen arabera, greba ezberdina izan bazen ere, barnealdeak zein kostaldeak berdin erantzun zioten protesta ekintzari. Baionan, 2.000 pertsonatik gora bildu ziren manifestaldian, sindikatu orok deiturik.

Kostaldean grebarako deia funtzionarien % 75 heinera iritsi zen batez beste, sektore hunkituena postaren banaketa zerbitzua izanik, BABn hamarretik zortzik ez baitzuten lanik egin atzo eta Lapurdi hegoaldean hamarretik bakar batek soilik egin baitzuen lan. EDF elektrizitate zerbitzuari dagokionez % 80 grebalari, SNCF tren zerbitzuetan % 75, URSSAFen % 78 eta eskoletan % 80. Herriko etxeak eta ospitaleak berriz zerbitzu minimoetan aritu ziren.

Barnealdean are handiagoa izan zen erantzuna, Baxenafarroan kasik eskola guztiek itxi baitzituzten ateak, trenik ez zen ibili, zerga etxeak itxi zituzten eta postan % 80 baino gehiago izan ziren greban. Zuberoan, azkenik, ekipamenduetan % 73, postan % 70, Sohutako lizeoan 20etik bakarra eta EDFen % 70 baino gehiago. Xalbador ikastegian irakasleen % 70ak greba egin zuen.

Champerret-en, hamaika ziren La Defensera autofostepoz joateko asmoa zutenak. Horien artean, krabata eta jaka dotorez jantzitako ejekutiboak zeuden, txapela atzeraka jantzita zuten arraza guztietako gazteekin batera. Guztiek, zintzo-zintzo, ilara errespetatu egin zuten eta auto gidariek bata zein besteak jaso zituzten.

Gidariak lasaitasun handiz hartu zuten eguna. Paris inguratzen duen autobidean ilarak amaigabeak ziren, beti bezala. Hiriko sarrerak blokeaturik zeuden, baina, hala ere, gidariak ohikoan baino lasaixeago zeuden. Txirrina maite dutenak atzo etxean geratu zirela esaterik badago. Taxi bat aurkitzea, oso garestia izateaz gain, alferrikakoa izan zen gehienentzat, taxi gidariak ibilbide luzeak egitea besterik ez zutelako onartzen.

Unibertsitate eta lizeotan, grebak hainbat klase bertan behera utzi zituen edo ikasleen % 10 besterik ez ziren azaldu. Parkeak eta umeentzako jolaslekuak beteta izan ziren, eguraldi ona zegoela baliatuz.

Koltzaren epaiketak aurrera egin ahal izango du

MADRIL

Koltza olio kutsatuaren epaiketak ez du trabarik izango aurrera egiteko, atzo epaimahaiak atzera bota baitzituen defentsako abokatuak eskatutako baliogabetzeak.

Akusatuen aulkian diren UCDko bost goi kargu ohi eta bi zinegotzien abokatuak argudiatzen zuten, beren bezeroek ezin izan dute beren burua behar bezala defenditu. Baita ere kexu ziren beren defendituek lekuko gisa egindako deklarazioak beraien aurka erabili behar dituztelako. Azken arazo horri erantzunez, Entzute-gi Nazionaleko Penaleko Atalak erantzun zien deklarazio horiek ez direla funtsezko proba bezala kontuan hartuko.

1.200 lagunen heriotza eta 20.000ri kalteak eragindakoen koltza olio kutsatua-
rengatik egiten den bigarren epaiketa da. 1987koan olio saldu zutenak epaitu zituzten, eta orain Administrazioako arduradunak dira epaituak. Fiskalak akusatuen askapena eskatzen du, baina akusazioek 11 urterainoko espetxe zigorra eta 600.000 milioi pezetako kalteordainak eskatu dituzte.

Europako gaiei buruz aritu ziren Espainia eta Frantziako gobernuak

Pirinioen azpiko AHTko tunela finantzatzeko akordioa lortu dute

Frantziako eta Espainiako gobernuak Madrilen egindako gailurrean Europako Batasunari (EB) buruzko gaiak eta Bartzelonako Konferentzia Euro-Mediterraneoan izan ziren aipagai nagusiak, eta 'GAL auzia' eta proba nuklearrak bezalako gai eztabaidatsuek bazterrean geratu ziren. Bi gobernuak Kataluniako Pirinioen azpitik igaroko den AHTrako tunel bat eraikitzeak akordioa sinatu zuten.

MADRIL

Bi gobernuak Moncloako jauregian bildu ondoren izandako prentsaurrekoan, Jacques Chiracek eta Felipe Gonzalezek azpimarratu zuten ez zutela 'GAL auzia' aipatu ere egin, solasgai nagusietako bat «terrorismoaren aurkakako borroka» bazen ere. Gai honi buruz ez hitz egitearen truke, Gonzalez oso samurra izan zen prentsaurrekoan Frantziak Polinesian egiten dituen proba nuklearrak aipatzean. «Gai honetan ezin dugu iritzi publikoaren emozioek bultzatuta jokatu eta Europako Batasuneko (EB) lehendakari naizen aldetik, serioak izan behar dugu eta herrikideen erabakiei errespetua eta elkartasuna adierazi behar

'GAL auzia' eta proba nuklearren polemika albo batera utzi zituzten. EFE

diegu», esan zuen presidente espainiarrak.

Chiracek leherketa nuklearrei buruzko betiko tesiak berretsi zituen. Gogorarazi zuen 1992an Mitterrandek probak eten zituen zortzi egiteko geratu zirela eta bere helburua «arma honen segurtasuna bermatzea» zela. Moruroa eta Fangataufa bisitatu dituzten nazioarteko adituek probek «ingurugiroa ez dutela kaltetzen» azpimarratu dutela nabarmendu zuen Chiracek. Greenpeace talde ekologistako kideak ez dira iritzi berekoak, eta Chiracek Frantziako enbaxada bisitatzea eragotzi nahi izan zuten egoitza horretara kateatuz. Poliziak ez zien, ordea, beren protestaldia egiten utzi.

GONBIDAPENIK EZ POTENTZIEI

Prentsaurrekoan, Gonzalezek eta Chiracek iragarri zuten Estatu Batuek eta Errusia ez direla izango azaroan egin beharreko Bartzelonako Konferentzian. Bi herrialdeek parte hartu nahi zuten EBko 15 herrialdeek eta Mediterraneo beste 12k egingo duten bilera horretan, baina Frantziako Gobernuak ez zituen gonbidatu nahi. Chiracek atzo esan zuenez, «bilera honek ez du diplomatikoen meza nagusia izan behar, Europa eta Mediterraneoaren arteko elkartasunaren lehen urratsa baizik».

Gailur honetan erabakitako gauza urrien artean aipagarriena da Pirinioen azpiko tunelaren eraikuntza. Bernard Pons eta Josep Borrell bi gobernuetako Herrilari eta Garraio ministroek sinatu zuten, Bartzelona eta Parisen arteko Abiadura Handiko Trenak (AHT) Pirinioak zeharkatzeko zazpi kilometroko tunela egingo da, finantzazio publikoa eta pribatua uztartuz. Tunela 2004. urterako egingo da.

Bestetik, bi gobernuetako hainbat ordezkari batzorde bat osatuko dute, Espainiak erosi nahi dituen 15 gerra helikopteroak Eurocopter enpresa frantziar-alemaniarrenak izan daitezen aztertzeko.

LABURREAN

CONDE 600 milioirekin geratu zela dio fiskalak

Entzutegi Nazionaleko Fiskaltzaren arabera, Mario Condek ustez Banestok Argentia Trust enpresari ordaindutako 600 milioi pezetak beretzat gorde zituen. Fiskalak zazpi urteko espetxe zigorra eta milioi bateko isuna eskatu du Conderentzat «bidegabeko jabetzagatik eta agiriak faltsutzeagatik». Fiskalaren arabera, datozen egunotan Miguel Moreiras instrukzio epaileak Condek ihes ez egiteko neurriak hartu beharko lituzke.

ANTIFAXISTEN eta ultren aurkako borroka epaitegian

Joan den urtean Madrilen hiru gazte jipoitzeagatik akusatuta zegoen Ignacio Alonso ultraeskuindarraren aurkako epaiketa bertan behera geratu zen atzo, gazte honen aldekoak eta erasotutako antifaxisten adiskideen artean epaitegian izandako borroka direla-eta. Juan Manuel Ruiz defentsako abokatuak salaketa aurkeztu du Alonsoren eta honen adiskide baten aurka, mehatxatu eta ondoren jipoitu zutelako.

DELITUAK % 7 eta % 20 artean gutxitu dira

Espainian egiten zen delitu kopurua % 7 eta % 20 artean murriztu da azken bi urteotan, atzo Margarita Robles Barneko Estatu idazkariak esan zuenez. Madrilen, % 7 eta % 11 artean gutxitu dira delituak eta % 19 Las Palmasen. Robles aitortu zuen Poliziak gaizkile gutxiago atxilotzen dituela, baina delituen gutxitzeari eta atxiloteta selektibo egotzi zien erantzukizuna.

Arrantzaleen aldeko greba O Morrazon

Joan den maiatzaren 1az geroztik portuan arrantzan egin ezinik dauden bi mila arrantzaleen egoera salatzen eta irtenbideak eskatzen greba orokorra egin zuten atzo O Morrazo eskualdean (Pontevedra). Laurogei mila biztanle biltzen dituzten Marin, Cangas, Bueu eta Moaña herrietan ikasleek ez zuten eskolarik izan, denda guztiak itxita izan ziren, portuek ez zuten funtzionatu eta bi elizatan apaizek atzoko mezak eta hiletak bertan behera utzi zituzten. Eguerdian, lau herri nagusietan manifestazio jendetsuak izan ziren, eta arratsaldean denak Cangas do Morrazon bildu ziren. Eferen argazkian pikete bat ikus daiteke.

AIZARNAZABALGO UDALA

IRAGARKIA

Aizarnazabalgo Udal Osoko Bilkurak, 1995eko irailaren 27an burutu zuen bilkuran, zera erabaki zuen ahobatez, hogeitahamar lanegunetan zehar publikoki «Aizarnazabalgo Arau Subsidiarioen aldaketa puntuala A.R.9 dagokionean» abantze dokumentua iragartzea, epe horren barruan, Gorporazio, Elkarrekin eta partikularrek iradokizun edo sugerentziak aurkeztu ditzaten.

Guzti hau, 1/1992 Soroaren Legeko Testu Bateratuaren 109. artikulua eta 2.159/1978 Planeamenduko Erregelamenduen 125. artikuluen arabera.

Aizarnazabal, 1995eko irailak 27. ALKATEA

Balkanetako

gera

Bigarren egunez kolokan zen su-etena Bosnia Herzegovinan

40 lagun hil ziren Mrkonjic Grad-en kroaziarrek egindako bonbardaketetan

Herenegun gauerdian hatzeratu zen su-etena posible zen atzo gauean indarrean sartzea; izan ere, berau indarrean sartzeko bosniarrek hasieran jarritako baldintzak betetzen hasi baitziren atzo: argindarraren, gasaren eta uraren hornikuntza ziurtatzea Sarajevo osoan. Arratsaldean bildu ziren musulmanak eta Bosniako serbiarrak baldintza bete diren ikertzeko.

SARAJEVO-BANJA LUKA

Errusia gasez hornitzen hasi zen Sarajevo atzo berriro ere. Argindarra ere jasotzen hasi ziren Bosnia-Herzegovinako hiri-buruko biztanleak. Hasieran musulmanek su-etena martxan jartzeko baldintzak betetzen hasi ziren arren, ez zuen irudi erreza izango zenik atzo gauerdian ezartzea bi aldeek su-etena. Izan ere, Haris Siladzic Bosnia-Herzegovinako lehen ministroak, beste baldintza bat ezarri baitzuen operazi militarren gelditzea onartzeko. Hots, Bosniako serbiarrek, Sarajevon duten kontrol postua mantentzearen eskatzeari utzi diezaioten: «Bene-tan garrantzitsua ez da argindarra edo gasaren hornikuntza ziurtatzea, baizik eta serbiarrek Sarajevon duten kontrol postua eskatzeari uztea».

Bosniako serbiarrek ziurtatu zuten ez direla beraiek su-etena martxan jarri ez izanaren erantzuleak. Nikola Koljevic Bosniako serbiarren Errepublikako lehendakari ordeak adierazi zuenez, musulmanak su-etena martxan ezarri baino lehen denbora irabazten saiatzen ari dira; horrela, negoziazio mahaira ahalik eta lur estrategiko gehien eskuratu ondoren joateko. Koljevicek erabat ukatu zuen beraiek izan zirela igandean NBEko indarrei eraso egin zietenak, eta musulmanei leporatu zien eraso horiek egin izanaren erantzunkizuna.

Su-etenen ezartzea kili-kolo zegoen bitartean, Erdialdeko eta mendebaldeko Bosnian enfrentamendu gogorak izan ziren atzo berriro ere kroata-musulman eta Bosniako serbiarren artean. Bosniako Armadak Mrkonjic hiri estrategikoaz jabetu zirela plazaratu zuen atzo. Bosniako serbiarrek, ordea, ukatu egin zuten informazio hau.

Sarajevoko haurrak ura biltzen ari dira kalean, atzo artean ez baitzuten urrik etxebizitzetan.

REUTER

BERROGEI HILDAKO BONBARDAKETETAN

Ildo horretan, Kroaziak egindako bonbardaketetan 40 zibil serbiar hil ziren serbiarren esku zen herri horretan. Banja Lukako prentsa bulegoak zabaldu zuen informazioaren arabera, Mrkonjic Grad hiriko ospitaleko zirujano guztiak hil ziren kroaziarrek egindako erasoetako batean. Bosniako serbiarren hitzetan, projektil anitz jaurti zituzten ospitalearen aurka.

Eraso hauen ondorioz, serbiarrek Kroaziako hirien aurkako

erasoak egingo dituzten mehatxu zabaldu zuten. Manojlo Milovanovic Bosniako serbiarren Armadak jeneralak Rupert Smith NBEko indarren buruzagiari azaldu zionez, Kroaziak su-etena errespetatuko ez balu, Serbiatik gertu diren hiriei eraso egingo die Bosniako serbiarren Armadak. Milovanovicek Savako ibaitik bestaldean diren Kroaziako hiri hauek bonbardatzearekin mehatxatu zuen: Gradiska, Zupanga eta Okucanin.

Beste ildo batetik, Yasushi Akashi NBEko Jugoslavia ohiko

buruzagiak bere kargua utzi zuen atzo. Hemendik aurrera Akashi japoniarrak betetzen zuen postuan Kofi Annan NBEko idazkariorde ohia jarri dute. Joe Sills NBEko bozeramaileak esan zuen Akashik berak eskatu zuela bere postuan beste norbait jartzea. Butros Galik Segurtasun Kontseiluari bidalitako gutun batean esplikatu zuenez, «Bosnia-Herzegovinan diplomazian eta egoera militarrean izan diren aurrerapenak direla kausa, Akashik egindako eskaerari baiezkua eman diot».

Bake indarren «kontzeptu operatiboa»

BRUSELA

■ Bosniara bidaliko diren bake indarrak osatzeko zenbat soldadu uzteko prest dauden adierazteko eskatuko die gaur Ipar Atlantikoko Aliantzak (NATO) herri aliatuei. NATOko iturriek atzo iragarri zuten, George Joulwan erakunde horrek Europar dituen indar militarren komandante buruak gaur egingo die eskaera, enbaxadore aliatuek egingo duten bileran.

Gainera, bilera honetan onetsiko da bake indarren «kontzeptu operatiboa». Kontzeptu honetan barneratuak daude bake sol-

daduen ekintzen oinarritzko arauak; hau da, honek finkatuko ditu «enfrentamendu arauak», eta horrela zehatz-mehatz jakingo da zein egoeratan erabiliko den indarra kanpoko erasoei aurre egiteko. Enfrentamendu arau hauek askoz gogorragoak izango dira Bosnian kasko urdinen misioarekin alderatuta. Hala nahi zuten EEBBek, indar aliatuek edozein erasori aurre egiteko gaitasuna izan dezaten.

Joulwanek eskaera egin ondoren, herri aliatuetako agintariak adierazi beharko dute Bosniara zenbat gizon eta ekipa bidaltzeko prest dauden.

Aliatuek aurrikusi dutenez, 50.000-70.000 soldaduk osatutako dituzte bake indarrak. Baina NATOko kide ez diren beste herri batzuek ere parte hartzea espero da; hala nola, Errusiak eta herri islamikoek. EEBBek 15.000-25.000 soldadu igorriko ditu.

NATOko Defentsa ministroek onartu egin zituzten Washingtongo Gobernuak Bosniara igorriko diren bake indarrei buruz ezarritako baldintzak, joan zen astean Williamsburgen (EEBB) egindako bileran. Honela, NATOren aginte bakarra izango dute bake indarrek.

Jugoslavia ohian errefuxiatuen egoera larriaz kezkatua azaldu da NBE

GENEBA

Nazio Batuetako Errefuxiatuentzako Goi Komisariatua (UNHCR) «oso kezkatua» azaldu zen atzo Kroazian eta Bosnia-Herzegovinan «intolerantzia etnikoaren eta jazarpenaren arazo ikaragarri larritu» delako.

Sadako Ogata UNHCRko goi komisariatuak azpimarratu egin zuen Kroaziako Armadak iragan abuztuan berreskuratu zuen Krajina eskualdean gertatzen ari diren giza eskubideen bortxatzeak. «Han geratzen diren serbiar gehienak zaharrak dira eta ikarak jota daude», ziurtatu zuen Ogatak Jugoslavia ohirako Nazioarteko Konferentziaren lan humanitarioko taldea osatzen duten 50 bat herrietako ordezkariak atzo Geneban egin zuten bileran.

Joan zen abuztuan Krajina ihesi Bosnia-Herzegovinako Banja Lukako eskualdean babestu ziren serbiarrak ere aipatu zituen UNHCRko goi komisariatuak, honen ondorioz eskualde honetan okerrera egin baitu gutxiengo kroaziarren eta musulmanen egoerak.

Abuztuaren erdiaz geroztik 22.000 errefuxiatu baino gehiago behartu dituzte Banja Lukatik Kroazia bitartean dauden borroka eremuak zeharkatzera. Horrez gainera, 4.000 bosniar kanporatu dituzte azken lau egunetan Banja Luka eskualdetik eta baliteke beste 8.000 ere bidaltzea datozen egunetan. Banja Lukako kanporatzeak joan zen ostiralean hasi ziren, Arkan izenez ezaguna den serbiar ultranazionalista eta bere soldaduak eskualdera iritsi eta gero.

Errefuxiatu hauek (emakumezkoak, adinekoak eta haurrak batik bat) Sarajevoko agintarien esku dagoen Bosnia erdialdeko Zenica hirira eraman dituzte.

Armada parte hartzeko adina duten gizonetzkoak, baina, Banja Luka eskualdean egotera behartu dituzte serbiarrek eta atxilotze egoitzetara eraman, Arkan ultranazionalistaren hatzaparretatik alde egin duten lekukoek hitzetan.

Jugoslavia ohiko azken borroketatik ihesi dabilen errefuxiatuen aldeko larrialdiko laguntza onartu zuen atzo Europako Batzordeak. 4,6 milioi ecu-koa da laguntza (5,5 milioi dolar).

Justiziari ihes egiteaz akusatu dute Craxi buruzagi sozialista ohia

Previti Defentsa ministro ohia, berriz, iruzur egiteaz akusatu dute

Erromako epaitegi batek, beste 29 lagunekin batera Erroman lur azpiko burdinbide bat eraikitzeke ezlegezko komisioak ordaintzeaz akusatuta dagoen Bettino Craxi buruzagi sozialista ohiari Justiziari ihes egitea leporatu zion atzo. Italiako lehen ministro ohia Tunisian errefuxiatuta dago iazko apirilaz geroztik.

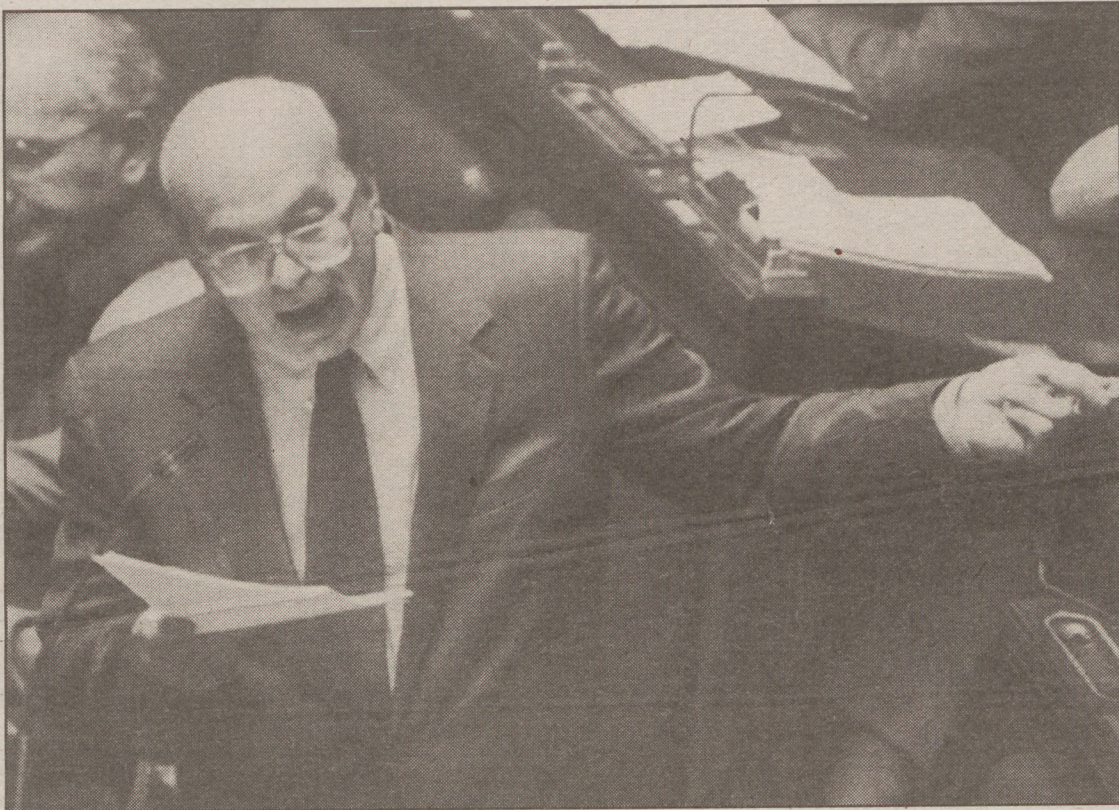
ERROMA

Riccardo Morra Erromako Epaitegi Penaleko 2. ataleko magistratuak «iheslartatzat» jo zuen Craxi, herrialdeko irteerako zuten debekua ez zuelako bete. 'Intermetro auziko' sumarioaren barruan Craxi buruzagi sozialista ohia iruzur egiteaz eta alderdien finantzazio publikoaren legeari muzin egiteaz akusatutik dago.

Bestalde, Bresciako fiskalak Cesare Previtiaren jardueraren —Italiako ministro ohia eta Silvio Berlusconi konfiantzazko gizona— ikertzen ari dira, Antonio Di Pietro ustelkeriaren aurka lan egin zuen fiskal ohia es-torsionatu omen zuelako bere lana utz zezan.

Bresciako ikertzaileek irail-lean sartu zuten Previtiaren izena aztertu beharreko pertsonen zerrendan. Izan ere, iturri judizialek jakinarazi dutenez, Defentsa ministro ohiak Paolo Berlusconi eta Sergio Cusanirekin batera —'Enimont auzian' kondena-tua— ekintza batean parte hartu zuen Di Pietro fiskala dimititzera behartzeko.

Bresciako fiskalek Paolo

Hau da Italiako Justiziari Bettino Craxi akusatu duen bigarren aldia.

AP

Berlusconi akusatu eta itaundu egin zuten auzi beragatik irailaren 19an. Magistratu hauen irudiko, Berlusconi anaiak txikiak Giancarlo Gorrini enpresaria eta MAA aseguru etxearen jabea presionatu zuen, honek Di Pietro akusatu zezan. Ildo horretan, Gorrini esan zuen Di Pietro —Esku Garbiak operazioko fiskal burua— presionatu egin zuela Eluterio Rea Milango Poliziako kide eta fiskalaren lagunak jokaren munduan eragin zorrak pagatzeko.

Gorrini enpresariak epaileei adierazi zien interesik gabeko 120 milioi lira utzi zizkiola Di Pietrori, eta baita Mercedes auto bat ere. Iturri judizialen arabera,

Previti senadoreak Ugo Dinacci Justizia Ministefioko inspektoreari dei egin zion Gorrini bere bulegora joango zela iragartzeko; bertan Di Pietroren aurka zituen frogak guztiak emango zizkiola adierazi omen zion.

Iturri beren arabera, ondoren, hainbat bider hitz egin zuen Previti Di Pietrorekin telefonoz. Gorrini, Milango fiskalek —Di Pietro kide zela— Silvio Berlusconi iruzur egiteaz inplikatu zuten deklaratu zuen fiskalaren aurka. Egun horietan, antza denez, negoziazioak izan ziren Previtiaren eta Di Pietroren artean. Horiek direla eta, Defentsa ministro ohiak fiskala konbentzitu omen zuen esku artean zuen

lana utz zezan, bere bizitzaren intimitateari buruzko gauzen inguruan egiten ari ziren ikerketak bertan behera uztearen truke.

Ildo horretan Di Pietro Esku Garbiak izeneko taldea utzi zuen iazko abenduaren 6an eta magistratu lana, oster, aurtengo apirilean. Ekainean Salamonek itaundu zuenean, Di Pietro adierazi zuen bere lana laga egin behar izan zuela Estatuko bote-reek presionatu zutelako.

Italiako Defentsa ministro ohiak «funts gabetzat» jo zituen bere aurka izan diren akusazioak, eta bere burua «kristau gisa» defendituko duela adierazi zuen. Previtiaren ustez, honen guztiaren atzean Milango fiskalak daude.

Paisleyk dio «gezurrak eta mehatxuak» direla Gerry Adams Sinn Feineko buruak esandakoak

BELFAST-DUBLIN

Ian Paisley Ipar Irlandako Alderdi Demokratiko Unionista erradikaleko buruzagiak «gezurtzat eta mehatxutzat» jo zituen atzo Gerry Adams Sinn Fein alderdiko buruak herenegun egindako adierazpenak. Adamsen esan zuen mugimendu errepublikarra ez dela biolentzia-aren mehatxuak baliatuko alderdi politiko guztien artean egin behar diren elkarriketetan eragiteko.

Paisleyren iritziz, «gezurrak eta mehatxuak» dira Sinn Feineko buruak esandakoak, eta honek adierazitako «ezerk ez du

eraginik izango herritar unionisten artean».

Adamsen hitzetan, IRAk «garbi utzi du behin baino gehiagotan» prozesu demokratikoan duen konprometua, «bakea lortzeak biolentzia betikoz bazter-tzea esan nahi baitu».

Paisleyk uste du, IRAk utzi egin behar dituela armak Ipar Irlandako bake prozesuan aurrera egiteko alderdi politiko guztien artean egin beharreko elkarriketak hasi aurretik. Horrenbestez, Britainia Handiko Gobernuak jarrera horri eutsi behar diola azpimarratu zuen. Baina, IRAk behin eta berriz adierazi du ez duela armarik entregatuko el-

karrizketak hasi aurretik.

Dick Spring Irlandako Gobernuako lehen ministrorde eta Atzerri ministro denaren hitzetan, ordea, «ahalik eta azkarren» hasi behar dira alderdi guztien arteko elkarriketak bake negoziazioei buruz. Irlandako Alderdi Laboristako kideekin herenegun Cork-en (Irlanda hegoaldean) egindako topaketan egin zituen adierazpenok Springek.

Lehen ministrordeak ziurtatu zuen Dublingo Gobernuarentzat «premiakoa» dela «negoziazioak behingoz hastea, eta alderdi guztiek parte hartzea herritarren artean duten ordezkari-tza

oinarrian izanda». Gainera, tamalgarriztat jo zuen elkarriketa horiek oraindik hasi ez izana.

«Irlanda jakitun da beldurrak eta susmoak eragiten dituela elkarriketak hasi baino lehen, bai IRAri bai beste erakunde paramilitarrei, armak uzteko eskatzeak», aitortu zuen Springek. Baina, «kontuz jokatu behar du-gu helburuak baldintza ez bihurtzeko».

Bestalde, bi pertsona zauritu ziren atzo Ipar Irlandako Belfast hirian, gizonezko talde batek beisboleko batekin kolpatu eta gero. Iturri batzuen arabera, IRAko kide zela esan zuen erasotzaileetako batek.

Ieltsinek ez du Txetxenian salbuespen egoera ezarriko

MOSKU

Boris Ieltsin Errusiako presidentek atzera bota zuen atzo Armadako militarrek Txetxenian hiriburu salbuespen egoera ezartzeko egindako eskaria. Pavel Gratxov Defentsa ministroak, emandako aholkua ere baztertu egin zuen, indarra erabiltzea beharrezkoa dela berretsi baitzuen hark.

«Txetxenian egoera orekatzeko erakunde federalen esku dauden neurri guztiak oraindik agortu gabe daudela uste du Ieltsinek», iragarri zuen atzo Kremlino prentsa zerbitzuak. Ieltsin Viktor Txernomirdin lehen ministroarekin bildu zen, Txetxenian aplikatutako neurriak». Adierazpenok aintzat hartuta Errusiako Itar-Tass agentziak uste du Ieltsinek oraingoz muzin egin diela Txetxenian zenbait eskualdetan salbuespen egoera ezartzeko egindako proposamenei.

Errusiarentzat komenigarria da bakea Txetxenian; izan ere, Kaspio itsasoko petrolio Mende-balderako bidean bai Errusiatik bai Georgiatik (Txetxeniatik) barrena igaroko dela erabaki baitzen herenegun. Gainera, uste guztien arabera, Kaspio petrolio putzuak hidrokarburo iturri garrantzitsuenak izango dira datorren mendean.

Bake negoziazioak, ordea, etenda daude, eta salbuespen egoera ezartzearen aldekoa da Defentsa Ministerioa. Txetxenian ustez, Errusiako Gobernuak egoera hori ezarriko balu gerra indarberritu egingo litzateke.

OIARTZUNGO UDALA

IRAGARKIA

3 eremuan (Beiner eremua) Oiarzongo Planeamenduko Arau Subsidiarioetako Aldaketa Puntualarako proposamenaren Aurrerapen Proiektua idatzirik, honen garapen maila erizpide, helburu eta planeamenduko irtenbide orokorrak egitea ahalbidertzen duena, jendaurrean jartzeko 30 eguneko epea irekitzen da, iragarki hau probintziako Aldizkari Ofizialean argitaratu eta hurrengo egunetik kontatzen hasita. Epe horretan Gorpazioek zein elkarte eta partikularrek iradokizunak egin ahal izango dute, eta hala badagokio, plenamenduko beste aukerak aurkeztu ere.

Oiarzun, 1.995eko urriak 6an. ALKATEAK

Zisjordaniako hirietako agente zibila palestinarren esku uzten hasi da Israel

Kartzeletan preso dituen 6.000 palestinarretarik 1.100 aske utzi behar zituen atzo

Israel Zisjordaniatik erretiratzen hasi da pixkanaka eta palestinarren esku utzi du hiri batzuetako agente zibila. Horrez gainera, Israelgo kartzeletan dauden 6.000 preso palestinarretarik 1.100 aske utzi behar zituen atzo.

JERUSALEM

Israelek Zisjordaniatik erretiratzen hasteko lehen urratsa eman zuen atzo, lurralde hartan Gobernu Zibilak zituen lau bulego itxiz. Gainera, Salfit hiriko agintea palestinarren esku utzi zuen, eta bihar bertan eskuratuko dituzte palestinarrek Iata, Jarbata eta Kabatia herrietako aginteak.

Israelek 1967. urteko Sei Eguneko Gerran eskuratu zuen Zisjordania, eta bere agintepean egon da harrezkero. Irailaren 28an israeldarrek eta palestinarrek sinatu zuten Zisjordaniarako palestinarren autonomia akordioaren arabera, ordea, Isralego indar militarrek alde egingo dute Zisjordaniako zazpi hiri nagusietatik.

Israelgo Armadak gaur utziko du Kalbatia, eta Israelgo kartzeletan preso dauden 6.000 palestinarretarik 1.100k aske geratu behar zuten atzo bi herrien arteko akordioak aurikusi bezala. Delitu arruntengatik kartzelaratuak daude horietako 500.

Gaur arte delitu arruntak egi-teagatik kartzelaratuak zeuden 50 palestinarrek ikusi dute kaleko argia. Zisjordania erdialdeko

Polizia palestinarrek ordezkatu du Israelgo Armada Zisjordaniako zazpi hiri nagusietan.

REUTER

kartzelatik askatutako preso palestinarrek zinpeko deklarazioa sinatu zuten, legez kanpoko ekintza guztiei muzin egiten dietela ziurtatzeko. Preso hauek Gaza eta Jerikoko palestinarren eremu autonomoetara (Iasser Arafat Palestinako Aginte Nazionalako presidenteak gidatutako Autonomiako lurrak) bidaliko dira.

28 EMAKUMEZKO PRESOREN ASKATZEA

Iturri batzuen hitzetan, atzo askatasuna berreskuratu behar zuten 600 preso palestinarrek ez dute aske geratzea onartuko, Israelek 28 emakumezko preso palestinar libre uzten ez dituen

bitartean. Irailaren 28ko akordioak finkatzen du 28 preso hauek kanpoan behar zutela hitzarmena sinatu eta egun gutxira.

Baina horietako 24 bakarrik askatzeko prest dago Israel. Ezer Weizman Israelgo presidentek ez zien beste lauri indultua eman, hauek israeldarrek hil zituztelako.

Bestalde, presoak «ekintza terroristak» baztertzin dituztela dioen zinpeko deklarazioa sinatzera behartuak daude aske geratu aurretik.

Palestinako Aginte Nazionalako iturriek adierazi zuten Israelen preso dauden palestinarrek amaierarik gabeko gose greba hasiko dutela 24 emaku-

meak askatu ezean. Gainera, uko egin diote zinpeko deklarazioa sinatzeari.

Atzo gauean Israelgo Armadak komandanteek eta palestinarren ofizial garrantzitsuek bildu behar zuten Jerikoko eremu autonomoan, Zisjordaniatik Israelgo indar militarren kanporatzea aztertzeke. Jenin hiriko erretiratzea izan zen negoziatzien ardatza, hau baita Israelgo Armadak utziko duen Zisjordaniko zazpi hiri nagusietako lehena. Datozen asteetan hasiko da indar militarren atzeratzea eta 1996. urteko martxoan amaitu.

Irango presidentek, bestalde, gaitzetsi egin zuen Israel eta palestinarren arteko akordioa.

Gutxienez 66 lagun hil dira Mexikoko lurrikaran

Gutxienez 66 lagun hil dira Mexikon astelehenean goizeko 09.36etan (15.36 GMT) Richter eskalan 7,6ko indarra izan zuen lurrikarak Jalisco eta Colimako estatuak astintzean (Mexiko mendebaldeko kostan). Geroago, 4ko eta 5eko indarra zuten hamabost astindu txiki izan ziren. Hildakoez gain, ehundaka pertsona zauritu eta kalte handiak izan dira. Eraikuntza anitz hondatu ziren astinduaren eraginez, eta bi-deak moztuta daude herri ugari-tan. Ernesto Zedillo presidentek larrialdi egoera ezarri zuen lurrikara izan eta minutu gutxira; Armadak herritarrek laguntzeko plana jarri zuen abian.

Erreferenduma dela-eta Polisarioak Marokori iruzurra egitea leporatu dio

NEW YORK

«Fronte Polisarioak badi-nahikoa arrazoi nazioarteari laguntza dei bat egiteko, gure herriak bere autodeterminazio erreferendumaren sinesgarritasunaren gain dagoen mehatxua dela eta», adierazi zuen Bujari Ajmed Fronte Polisarioak NBEn duen ordezkariak, Asanblea Nagusiko Laugarren Batzordearen aurrean. Bere ustez, Marokoko Gobernuak, Mendebaldeko Saharako erreferendumari dagokionez, «iruzur handia egiteko estrategiaren bila ari da», eta «gezur izugarri baten aurrean gaude», erantsi zuen.

Fronte Polisarioko ordezkariaren irudiko, botoemaileak identifikatze lanetan urtebete eman ondoren, NBek ez du oraindik «neutralizatzeko neurri sinesgarriak» ezarri. Hala galdetu zuen Bujari Ajmedek bere hitzaldiaren une batean: «Zer egingo du Identifikazio Batzordeak saharar izan nahi duten milaka eta milaka kolonoren auzia konpontzeko?». Ondoren, era honetan erantzun zion galderari: «Orain arte ez diote era sinesgarrian erantzun galdera horri, eta kontuan hartu behar da, auzi hori konpondu ezean, identifikazio prozesu guztiak ez duela baliorik izango».

Fronte Polisarioko ki-deak gogorarazi zuen Marokoko Gobernuak «bere kolonoei galdeketa parte har dezaten ehun mila eskaera bidali dizkiela dagoeneko», eta Dris Basri herrialde horretako Barne ministroak iragarri zuenez, beste ehun mila bidaltzekoak dira aurki. MINURSOk (NBEn behatzaile taldea) Segurtasun Kontseiluari bidali zion informea batean ageri den testu bat erabili zuen Ajmedek identifikazio prozesuan ustez izaten ari diren irregulartasunak salatzeke. «Sortzen ari diren arazoez prozesua MINURSOren eskutik at egotea eragiten dute», adierazi zuen.

Ajmedek NBek Saharan zuen zereginaren kontrola galdu duela azaldu zuen, eta MINURSO Marokoko Gobernuaren menpe geratu izana kritikatu zuen. Gainera, behatzaile independenteen lana oztopatzen ari direla agertu zuen Ajmedek.

EUGENE HOSHIKO / AP

TXIRRINDULARITZA

Olano Altxoko bere etxe aurrean, ortzadar maillotarekin eta urrezko eta zilarrezko dominekin.

EDURNE KOCH

Txapelduna etxean da

Abraham Olano «pozik, baina nekatu samar» itzuli da Kolonbiatik

Kolonbian txapeldun nagusia izan eta gero, bere bizitzako egunik zaratsuenak bizitzen ari da Anoetako mutila. Atzo eguerdian iritsi zen Altxoko Leku-Eder etxera eta gaur jasoko du omenaldia jaioterrian. Autografoak zein «Abraham: hitz batzuk mesedez» eskatzen zizkion jendez inguratuta igaro zuen atzoko goiza Munduko txapeldunak.

PERU C. SABAN / ALTZO

Goizeko bederatziak baino lehenago iritsi zen Abraham taldekideekin batera Barajasko aireportura, eta berehala hartu zuen Nafarroako Noingo aireportura eramanez beste hegazkina. Han, beste hainbat jarraitzailearen artean Karnele Zubillaga bere emaztea zeukan zain. Kazetariak eta autografoehiztariak eulien gisara ibili ginen, sinadura bat zein titular handi baten bila. Horretan ere Indurain antza du Olanok, hitzak ederki neurtzen baititu anoetarrak.

Pixkanaka-pixkanaka ari da konturatzen munduko txapelduna bera denaz eta horrek daukan esanahiaz, baina umiltasun handiz garaipena «lasterketaren gorra-beherengatik» irabazi zuela azaldu zuen: «Une erabakiorrena Escartin, Jimenez, Miguel eta laurok iritsi ginen eta laurok

Autografoak sinatzea izan zen anoetarraren beste lan bat.

EDURNE KOCH

tan edozeinek irabaz zezakeen. Escartinek ere ihes egin zuen, baina hura harrapatu egin zuten, eta nik ihes egiteko une aproposa aurkitu nuen. Horri eta talde osoaren lanari zor diot garaipena, Induraini berari bereziki».

Kolonbiatik ekarri duen oroimenik onenaz itaundu ziotenean «talde guztiaren prestakuntza lanaz» mintzatu zen, «bai lasterketa aurreko egunetan, bai lasterketan bertan». Helmugaratzean ristetan sentitu zuen poza ere aipatu zuen, batez ere Indurain iritsi eta biek elkar besarkatu zutenean.

Atarrabiako txirrindulari handiarekin konparatzen dute denek

anoetarra, eta berari ere, argazkietan eta, iruditu zaio inoiz antzarik baduela. Horrek, ordea, ez dio berari gehiegi axola, «bere adinako palmaresa inoiz lortuko ez dudala badakidalako; horrelako txirrindulariak hogeitertan behin sortzen dira».

LANEAN
JARRAITZEKO
ASMOZ

Olanori korritzen duen toki bakoitzean, eta lasterketa guztietan urtebetez soinean jantziko duen ortzadar maillotak ez dio utziko tropelaren barruan ezkutatzeko. Taldekide duen Tony Róminge-

Etorkizunari begira gehiago eskatuko zaio

rrentzat lan egiten jarraitzeko asmoa azaldu zuen berak, ordea: «Neretzat ez da ezer aldatuko ildo horretan; bere alboan gauza asko ikasi ditut eta lasterketa handiak irabazteko gai den artean gustoko izango nuke beretzat lan egiten jarraitzea».

Denboraldi honetan geratzen diren lasterketa apurretan ez du izango Rominger alboan eta hor zaletu orok Olanoren garaipena nahi izango du ikusi. Urriaren 22an korrituko den Montjuiceko Igoeraren aurretik Narancoko Igoera korritzeko asmoa du, eta bien ondoren zenbait kriterium korritzeko asmoa du.

Gaur 20.00etan
(ETB-1) egingo diote
harrera udaletxean

ANOETA

Gaur arratsaldeko 20.00etan hasiko da Anoetako herriak Abraham Olano munduko txapeldun berriari eskainiko dion harrera ofiziala. Olanok bere herikideen eta euskal zaletuen berora eta txaloak jaso ahal izango ditu Anoetako udaletxean lehenik eta kaleetan zehar gero. Harrera honetara bertaratu ezin direnak telebistatik ikusteko aukera izango dute (ETB-1). Arratsaldeko 20.00etan udaletxe aurrean Anjel Mari Peñagarikano bertsolariak bertso batzuk eskeiniko dizkio eta ondoren urrezkoa ere dantzatuko diote Olanori.

Behin udaletxera sartu ondoren, biltzar berezian herriko urrezko insignia ezarriko dio Anoetako alkatea den Joxe Mari Sarasolak. Gainera, Abraham Olano Anoetako seme kuttuna izendatuko dute. Tolosako alkatea ere ziurrenik bertan egongo da beste opari bereziren batekin. Olanok Anoetan eta Altxon dituen bi peñek ere ez dute huts egin nahi izan eta bertan izango dira biak bat eginik txapeldunari beraien omenaldia eskeintzeko. Abrahami poz handia eman dio bi peñek bat egitea nahiz eta herri ezberdinetakoak izan.

KALEJIRA
ETA
AFARIA

Oparien ondoren, Olano udaletxeko balkoira aterako da bertaratu diren zaletu guztiei hitz batzuk zuzendu. Gero, txarangak alaituriko kalejira bat izango da Anoetako kaleetan zehar, giro alaiean. Azkenik, 21.30etan afari bat izango da Anoetako Kuku elkartearen. Afari honetara senide, lagun eta kazetariak daude gonbidaturik eta bertan Abraham Olano bera ere izango da.

Realak ere ez du gipuzkoarrari bere omenalditxo eskeintzeko aukerarik galdu nahi eta Abrahamek aurtengo ligako partiduren batean ohorezko sarea egitea nahiko luke. Oraindik ez dago ezer erabakita baina jadanik senideei jakinarazi diete nahi hori.

Olanok Munduko txapelketan urrezko domina irabazi zuenetik Anoetako herria bere txapelduna ikusteko irrikitan dago nahiz eta ospakizunak egun hauetan zehar ugariak izan. Gaur izango dute zaletu guztiek Olanori merezi duen ongi etorria emateko eta aparteko txapela honetaz gozatzeko. Harrera honen ondoren, Olano egun batzuk egon beharko da zain oporrak hartzeko, beste bi lasterketa korritu beharko ditu eta denboraldia amaitu baino lehen. Munduko txapeldun bezala korrituko lehen karrera Asturiasen izango da, Narancora igoera hain zuzen ere.

TXIRRINDULARITZA

'Ezpata' berria errekorrrerako prest

Bizikletak aldaketa batzuk ditu Miguel Indurain erosoago egon dadin

Miguel Indurainek atzo aurkeztu zuen kazetari ugariren aurrean errekorra ontzeko erabiliko duen bizikleta berria. 'Espada evolución IV' izena duen bizikletaren berritasunek Indurainen erosotasuna dute helburu. Haizearen eragina gutxitzeko ere zenbait gauza aldatu dituzte, baina ikusleen begietara iaz Bordelen erabilitakoaren antz handia izango du.

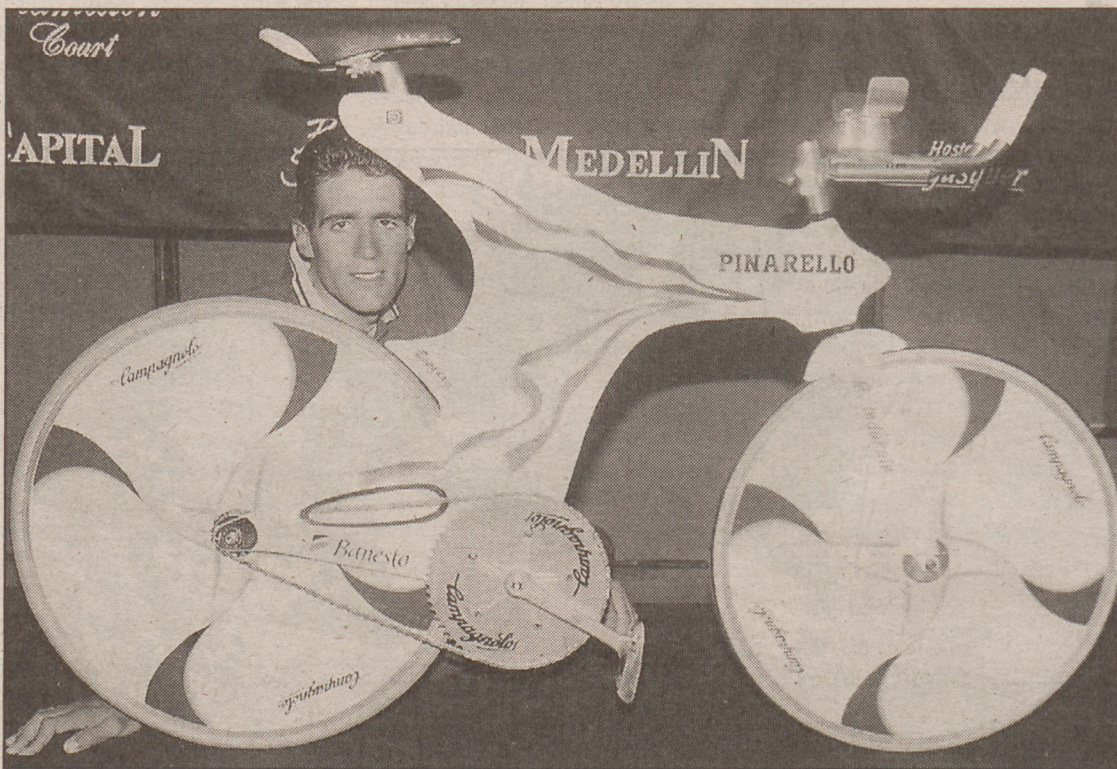
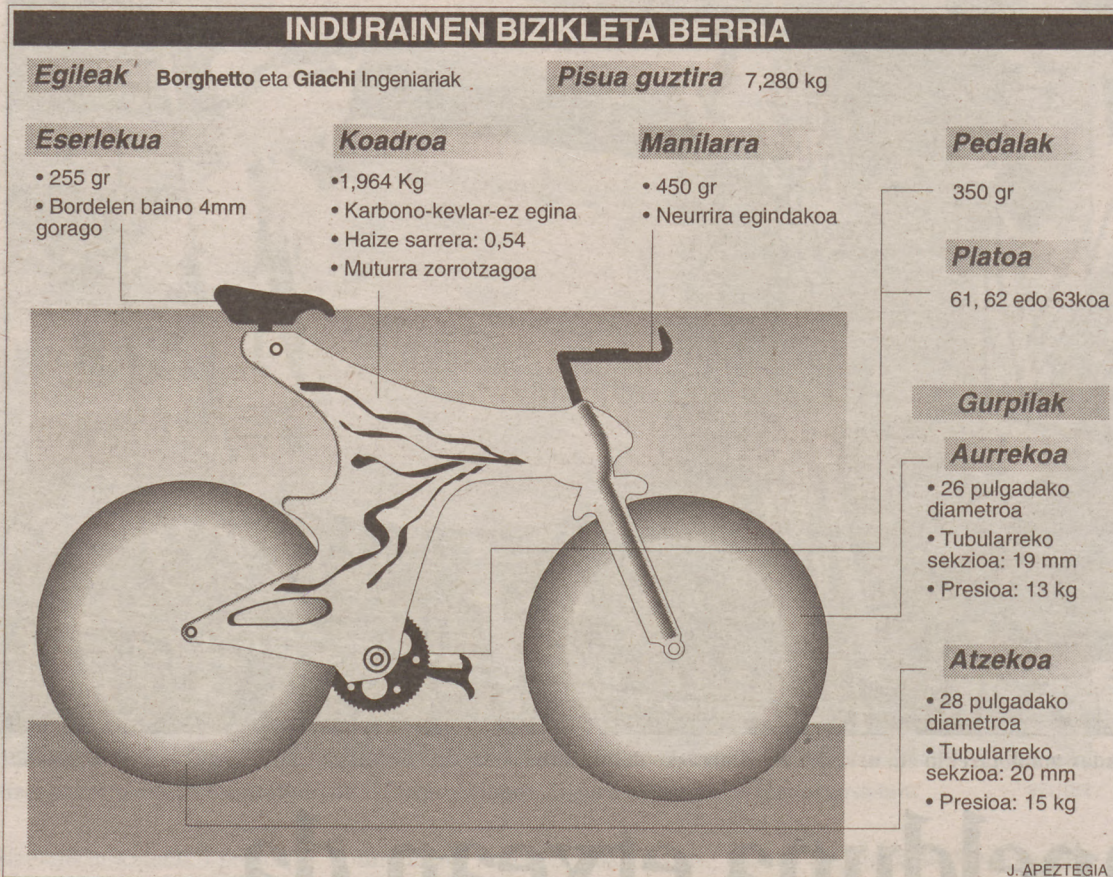
GORKA ZABALETA / DONOSTIA

Bizikleta berri honen helburu nagusia Indurain eroso sentitzea da. Iazko saioan asko sufritu zuen, eserlekua aurreratu egin baitzioten haizearen eragina gutxitzeko. Miguelek berak esan zuenez, «bizikleta gainean lan egiteko hobeto gustora eta eroso aritzea, sufritzen ibiltzea baino». Hori entzun eta berehala saiatu ziren 'Ezpataren' egileak diren Borghetto eta Giachi nafarraren eskakizunak betetzen. Emaizta, 'Espada evolución IV' da.

Pinarello etxeak ez du oraingoan eserlekua aurreratu, eta Indurainek erlojupekoetan izaten duen jarrera bera izango du. Gainera, muturra zorrotzagoa jarri diote bizikletari, haizearen eragina gutxitzeko. Aurreko urkilan eta karenadoan ere zenbait aldaketa egin dituzte helburu bera-ekin. Eskulekua ere berria izango da. Italmanubri etxeak egin duen karbonozko eskulekuak eskuturrak bata bestearen kontra eramatera behartuko du atarrabiarra. Plateraren neurria ere aldatu egingo dute. Iaz Bordelen 59koa erabili zuen, eta aurtan 61,62koaz edo 63koaz ariko da, Francesco Moserrek iaz Mexikon egin zuen bezala.

KOADRO Beste aldaketa bat **HAU** koadroan dago. **ARINAGOA** Iazkoak 1,964 kilo pisua zuen, eta aurtengoak ere pisu bera izango du baina karbono-keklarrez dago egina. Koadroa Iruñetik Bogotaraino eramateko hainbat neurri hartu behar izan zituzten, oso erraz hausten den materiala baita. Presio aldaketa zela-eta abioiko gidariaren kabinan ekarri behar izan zuten. 'Ezpataren' aurpegia ere aldatu dute. Askoz ere zuriagoa izango da, lazo antzeko marra batzuekin apaindurik.

Lehen 'Ezpataren' eta bigarren honen egileak Elio Borghetto eta Marco Giachi italiarrak dira. Pinarello etxeko bi ingeniari horiek lehen unetik bizikleta berezi bat egin nahi izan zuten, teknologia berriek es-

Miguel Indurain, bizikleta bereziaren aurkezpenean.

EFE

Indurain sufritzeko prest

BOGOTA

Miguel Indurainek bere bizikleta berriaren aurkezpenean eman zuen prentsaurrekoan betiko lasaitasuna azaldu zuen. Bizikleta ikusi zuenean oso polita zela, baina motorela falta zitzaio- la esan zuen txirrindulari. Azaldu zuenez, «aldaketa gutxi ditu. Saiatu izan dira normalean erlojupekoetan erabiltzen ditudan bizikleten antza gehiago ematen». Ia errekorra lortuko zuen

galdetzean, Indurain baikor azaldu zen, baina hainbat faktore kontuan izan behar direla argi utzi zuen: «Eguraldia, ni nola nagoen egun horretan, bizikletak arazorik ez izatea...».

Indurainek argi duena da ez duela saioa atzeratuko, oporrak lehenbailehen hartzeko asmoa baitu. Gainera, berak dioenez, «iaz baino hobeto nago bai fisikoki bai psikikoki». «Prest nago ordubete luze baten sufrimenduari aurre egiteko».

kaintzen dituzten aukerak aprobetxatuz. Oztopo handiena Indurainen beraren gorputza izan da. Handiegia da aerodinamika egokia lortu ahal izateko, eta horregatik hainbat aldaketa egin behar izan dituzte bizikleta egokiena lortu arte. Esan dutenez, «gure asmoa Miguelen neurrira egindakoa bizikleta bat egitea zen, traje bat izango balitz bezala».

Rominger suitzarrak, berriz, ez zuen horrelako bizikletaren beharrik izan Indurainek egindako lana bi aldiz hobetu ahal izateko. Indurainen bizikleta baino kilo bat astunagoa zen, eta itxura, bizikleta arrunt batena du. Torralbo etxearen bizikletak ez zuen Indurainek 'Ezpata' zuen itxura aerodinamikoa.

ARRAUNKETA

Donostia Arraun Lagunak kluba eratu da

DONOSTIA

Donostiak beste klub bat du arraunketa munduan: Donostia Arraun Lagunak izenekoa hain zuzen. Arraun Lagunak eta Donostia Arraunketa Elkartek bat egin ondoren sortu da beste talde hau.

Lehendakaria Jesus Bidasoro izango da, lehen Arraun Lagunak-ekoa zen bera, eta bi presidenteorde izango dira, bata Arraun Lagunak-ekoa eta bestea Donostia Arraunketa Elkartekoa. Zuzendaritza honek lehendabiziko urtebetean funtzionatuko du, gero hauteskundeak antolatzen zuzendaritza berri ahal izateko.

Bategite honetarako lehen erabakia hartu zuen. Donostia izan zen. Ondoren iritsi zen Arraun Lagunak-ena. Joan den astean, hain zuzen ere.

Azken urteotan lehen aritzeke zebilen Donostia. Arraun lagunak, aldiz, azken denboraldian baizik ez zegoen arraun egin gabe.

TENISA

Steffi Grafen babesle ohiak ere ikertu egingo dituzte agian

BONN

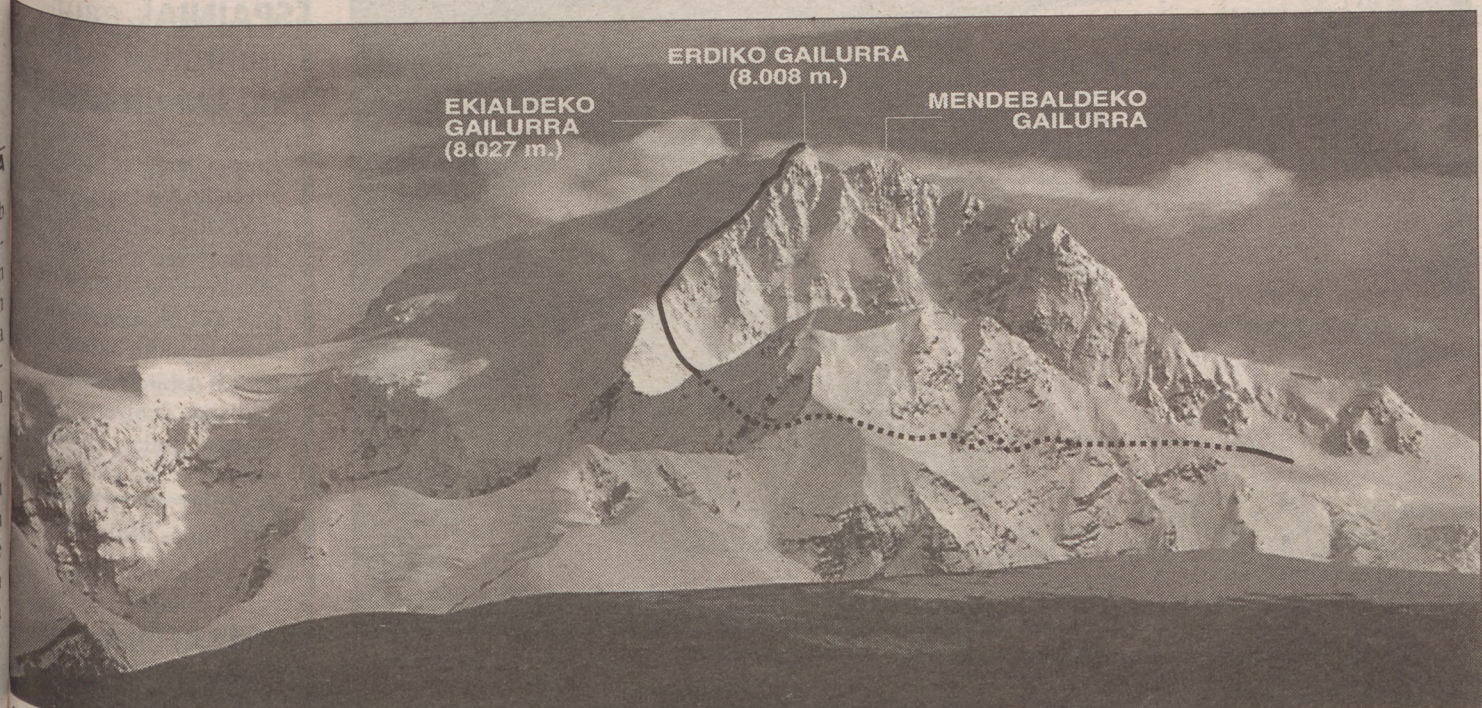
'Steffi Graf kasuak' ez du etenik, eta egunetik egunera berri desberdinak zabaltzen dira. Atzo, Alemaniako Mannheimgo fiskala den Peter Wechsung-ek zioenez, agian Grafen babesleak ere, bai lehengoak bai gaur egungoak, ikertu egin beharko dira, iruzur fiskalean zeresanik dutelakoan.

Garai batean, tenislari ospetsuaren babesleek Steffiren aitaren izenean zegoen kontuan egin zituzten diru sarrerak. Jakin denez, diru sarrera horiek tenislariaren aitak atzerrian zituen kontuetan egiten ziren, Steffik horrela diru irabaziak ezkuta zitzan.

Bestalde, Wechsung fiskalak, Grafen kasua noizbait aztertu duten Haziendako funtzionari guztien deklarazioa jasotzeko asmoa du.

MENDI AGALEAN

■ Shisha Pangmako gailur garaiena (8.027 m.) helburu zuten 14 euskal mendiza-leetatik lau atariko tontorrera (8.008 m.) igo dira. ■ Halere, euren izena ez da hamalau zortzimilako nagusien zerrendan agertuko. ■ Carretero eta Usobiaga ez dira fin ibili.

Irudian ondo bereiz daitezke Shisha Pangmako Erdiko tontorra eta bere ekialdera tontor garaiena.

SEBASTIAN ALVARO

Atarikoan geratu da ahalegina

Lau mendizalek Shisha Pangmako Erdiko Gailurra igo dute, baina garaiena inork ez

R. OLASAGASTI / DONOSTIA

Zail da jakiten zer sentimendu ekarriko duten Shisha Pangmako gailurrera igoen saiatu diren mendizaleek. Poza? Tristura? Erdi eta erdi akaso? Bi taldetan banatutako hamalau mendizalek egin dute saioa, eta euren lau atariko tontorrera iritsi dira (8.008 m.). Bai, zortzimilako bat igo dute, baina hamalau nagusien zerrendan ez da euren izenik agertuko, eta ondorioz, espedizio honetaz hitz egiten hasi eta 'bai, baina...' hasitako esaldiak ez ote diren nagusituko gaude. Izan ere, nahiko gertu eduki dute Shisha Pangmako gailurrik garaiena ere, 8.027 metrokoa, baina biak

banatzen dituen ertza agerikoa da oso, elurroldeak direla eta, arriskutsu samarra. Horrez gain, zortzimila metroz gainta, nekea, arriskuak eta abarrak beste dimentsio batean neurtu behar dira.

Joan den ostegunean Iñaki Otxoa Olza nafarra igo zen tontorrera, oso azkar igo ere, iruisek 16 ordutan burutu baitzuen igoera. Cho Oyu igo ote zuen duda-mudan utzita, hauxe da Otxoaren lehen zortzimilakoa. Hurrengo egunean Jose Mari Artetxe bizkaitarrak eta Robert Larrandaburu zuberotarrak zapaldu zuten osoki Tibeteko dagoen zortzimilako bakarra. Beno, atariko gailurra. Igoera horri esker, zortzi kilometrotik

gorako tontor batean egon den zuberotar —eta baita ipar euskal herritar— bakarra da Larrandaburu. Artetxek, berriz, bigarren zortzimilakoa zuen hau, orain delahiru urte Cho Oyura igo baitzen.

Hurrengo sokaldiak ez zuen hainbesteko zorterik izan. Patxi Ibarbia azpeitiarrak eta Josu Feijoo gasteiztarak atzera egin behar izan zuten gailurretik metro eskasera. Atzo zortzi gertatu zen hori. Eta azken ahalegina Pello Angulo azpeitiarrak eta Josu Alcaraz gasteiztarak egin zuten. Larunbat goizaldeko 7.00etan Angulo ere atariko gailurrera heldu zen; Alcarazek, berriz, ezinean-edo etsi egin zuen gora-

ko bidean. Angulorentzat ere hau zen lehen zortzimilakoa, Hidden Peak eta Broad Peakeko saioak baitzituen gailurrean bukatu.

Horrenbestez, beste lau euskal mendizale iritsi dira atariko gailur honetara. Orain bost urte Atxo Apellaniz zenak, Juanjo San Sebastianek eta Jose Carlos Tamayok lortu zuten. Beste hiru euskal espedizio ere saiatu dira, baina ez atarikora, ez nagusira iristerik ez dute lortu. Beraz, zortzimilako errazenetakoa omen den hau eta Manaslu gertatu zaizkie gure mendizaleei hamalau nagusiak igozteko. Bi urrats hauek berandu baino lehen etorriko direla badakigu, baina orduan ere ez da bidea etengo.

Carretero zazpigarren eta Usobiaga bosgarren

R. O. / DONOSTIA

Kirol Eskaladako Munduko Junior Txapelketaren emaitzak ez dira iaz bezain onak izan. David Carretero 18 eta 19 urtekoen artean finalera sailkatu, sailkatu zen, baina hor zazpigarren postua baino ez zuen lortu. Patxi Usobiaga hobeto ibili zen 14 eta 15 urtekoen mailan: eibartarra bosgarren sailkatu zen finalean.

IBILALDIAK

▼ Urriak 12

Idiazabal (Kirol Elkarte): Mendizaleen festa Ursuaranen. Garbitu eta konpondutako galtzada zaharra ikusteaz gain, festa girorik ez da faltako.

Tolosa (Peña Caracol): Berazubiko 6. zeharkaldia mendiko bizikletaz. Izen-ematea Berazubin irteeraren aurretik.

▼ Urriak 21-22

Altsasu (Mendigoizaleak): Lizarra, Bisaurin. Gabardito. Sakana Mendizaleak taldekoek ere ibilaldi bera egingo dute.

Gasteiz (Gasteiz M. T.): Turzioz, Karrantza. Tel: 25 03 54.

Bergara (Pol-Pol): Huetos, Oroko Ama Birjina, Murgia.

Beasain (Aitzgorri): Otzaurte, Aizkorri.

Azpeitia (Lagun-Onak): Piriñoak. Tel: 81 20 25.

Gasteiz (Manuel Iradier): Igan-dean Zumaia-San Migel.

Antzuola (Arrola): Perretxiku bilketa eta erakusketa.

IKASTAROA

▼ Urriak 21/21, 28/29

Donostia (Goimendi Eskola): Haitz eskalada ikastaroa Amezketa, Txindoki eta Eginon. Hastapena eta hobekuntza. Informazioa: 29 35 20.

EMANALDIAK

▼ Gaur

Gasteiz (Gasteiz M. T.): Hayal de Ponata Arabako kobazulorik handienari buruzko diapositiba emanaldia. Luis de Ajuria aretoan 20.00etan.

BIDAZTIAREN ORRIAK

● 'Este juego de fantasmas'

Joe Simpson
Desnivel argitaletxea
368 orrialde
Prezioa: 2.450 pezeta
(98 libera)

● 'Rutas por Euskal Herria 2, Costa Vasca'

Tremoia Kolektiboa
Sua edizioak
110 orrialde
1.800 pezeta (72 lib.)

▼ 'Zergatik arriskatzzen dira eskalatzailak?' Galdara hauxe bera egiten dio bere buruari Joe Simpson: «Behin eta berriz. 'Tocando el vacío' bere lehen liburuan heriotzarekin aurrez aurre topo egin zueneko azaltzen du eta harrezkero hasierako galderak are eta kezka handiago sortu dio Simpsoni. Siula Granden bizitako esperientzia latzaren ostean, egileak beldurraren aurka izandako borroka kontatzen du liburu honetan. Simpsonek ez daki nortzuk diren mamuak: «Mendian hildakoak eta gomendioak ematen ari direnak, edota bizirik bi munduen arteko mugan dabilzanak».

▼ 'Rutas y paseos por parajes naturales de Euskal Herria' liburuak ukan zuen arrakastaren ondoren, Suak haren jarraipena-edo izango dena argitaratu du, baina oraingoan gure kostaldera mugatuta. Liburuan 22 ibilbide bildu dituzte Tremoia Kolektiboko egileak. Hala, beraz, aurrekoak mendiko haizea bazekarren, oraingo honen haize horren indarra galdu gabe kostaldeko brisa ere badakar. Lapurdiko Abbadia Parke Naturaletik hasi eta Kantabria mugako Cobaronen bukatu arte 22 proposamen txukun adieraziak aurkituko ditugu liburuan, mapa, datu baliagarri eta argazkiak ondo jantziak.

BELAGON KIROLAK

- ▼ Denda espezializatua mendirako materialean.
- ▼ Liburudenda eta rokodromoa barruan.

Easo, 9 Tel.: 42 22 91
DONOSTIA

— Mendiak eta Herriak —

PIRINIOAK. Goimendia asteburuetan: ibilaldiak eta eskalada. Azarotik apirila arte

AKONKAGUA. Bi irteera: 95.12.16/96.01.08 - 96.01.07/96.02.04

TUPUNGATO. (6.550m) + Ojos del Salado (6.840m) - Txile. 95.12.16/96.01.07

-ERRO BIDAIAK- Tel.: Donostia (943) 31 02 41 - Irun 61 51 77

FUTBOLA

Iriarte: «Horixe badagoela erremediorik!»

E. ESNAOLA / DONOSTIA

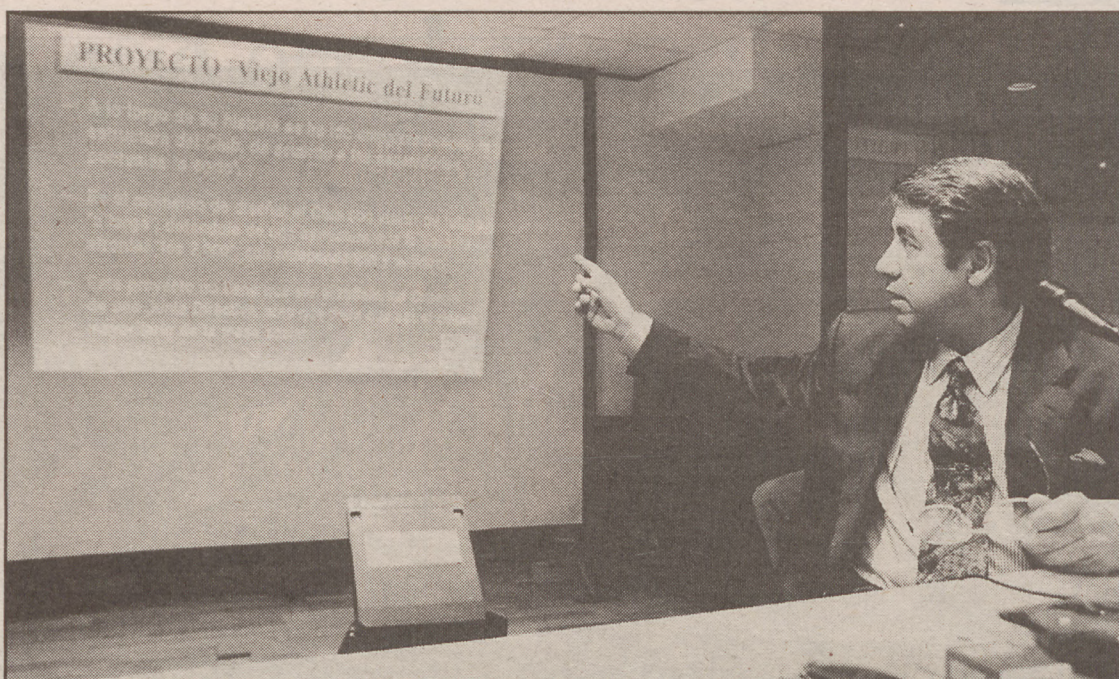
Berriz ere azalpenak eman beharrean egon zen atzo Salva Iriarte, Real gaizki aritu baitzen igandean Valladoliden. Beasaindarraren ustez, talde honek badu erremediorik. «Horixe badagoela erremediorik. Bi edo hiru emaitza on lortzen ditugunean, ikusiko duzue nola pixkanaka-pixkanaka gora ateratzen hasten garen», esan zuen Zubietan.

Gainera, horrelako neurketa txarrak ez ei ditu Realak soilik jokatzeko. «Normala da hau. Guztiei pasatzen zaie, ez gara bakarrik. Zera gertatzen da: guk pentsatzen dugula guri baino ez zaigula pasatzen. Baina igandeko emaitzei begiratzea besterik ez dago besteei ere gertatzen zaiela jakiteko. Jakina, ahalik eta lan gehien egingo dugu, baina futbola jokoa da eta gauza hauek gertatzen dira», zioen Iriartek.

Eta, osteria ere, falta edo kornerretik sartzen dizkieten golak izan ziren hizpide. «Etxetik kanpo jaso ditugun hamar goletatik zortzi horrela iritsi zaizkigu. Nik uste dut kontzentrazioa galdu egiten dugula. Dena den, jokoa bi baino ez dizkigute sartu».

Jaso behar ez diren golak ari da jasotzen Realak, eta, noski, Alberto atezainaz ere galdetu zitzaion Realeko teknikoari. Bere ustez, Alberto ez omen da errudun nagusia. «Golak jasotze hau ez da atezainen kontua soilik, ekipo guztiarena baizik. Hemen defenditzen aurrelariak hasi behar du, Deportiboren kontra egin genuen bezala».

Bestalde, zortzi gizonez osatutako bi taldetxo osatu zituen Realeko teknikoak atzoko entrenamenduan —Purk-ek giharretako arazoak ditu eta Karpin selekzioarekin da—. Hauexek izan ziren bi taldetxoak: Fuentes, Loren, Urija; Imanol, Lumberras; Idiakez, De Paula eta De Pedro izan ziren taldetxo batean; besteetan, berriz, hauexek: Albistegi, Pikabea, Aranzabal; Imaz, Yaw; Gracia, Emery; Craioveanu. Pista dexente, ezta?

Arrate presidenteak aurkeztu zuen Athleticen proiektua.

XOUSE SIMAL

San Mames berria martxan da

Athleticek 60.000 lagunentzako zelaia eraiki nahi du Abandoibarran

Jose Mari Arratek eta berak zuzentzen duen direktibak ez dute zalantzarik: egungo San Mames txiki geratu da eta Athleticek futbol zelai berria behar du bere etorkizuna bermatzeko. Ibaiganeko arduradunen ustez, Abandoibarra da estadio berria eraikitzeko lekurik egokiena. Eraikuntza honek 12.000 milioi pezetako (480 milioi libera) inbertsioa eskatuko luke eta 1998rako amaituta egon liteke.

RAMON BASALDUA / BILBO

Futbol zelai berria eraikitzea da egun Athleticeko direktibak duen helburu nagusia. Egun San Mamesen 45.600 ikusle sartzen badira ere, UEFaren araudiak eskatutako lanak egin ostean, 41.000 besterik ez dira kabituko. Athleticek 33.000 bazkide eta beste 4.600 abonatu dituenez, 3.400 sarrera besterik ez lirateke salgai jarriko. «Iazko denboraldian partiduko batez beste 5.400 sarrera saldu zirela kontuan iza-

nik, zaletu asko sarrera barik geratuko lirateke. Egoera honek taldearen itotze ekonomikoa eragingo luke», azaldu zuen atzo Jose Mari Arratek, Athleticeko lehendakariak.

Gauzak horrela, Bilboko taldeko arduradunek bi aukera besterik ez dute ikusten: San Mames handitzea edo futbol zelai berria eraikitzea. Bihar bertan izango du aurreneko bilera Katedralean hobetze eta handitze lanak egitea egokia den aztertuko duen batzordeak. Dena den, atzo Jose Mari Arratek esandakoaren arabera, Athleticek ez du San Mames berri nahi, estadio berria eraiki baizik.

GARELLANO, ABANDO ETA ETXEBARRIA

Athleticeko zuzendaritzak hiru toki dauzka futbol zelai berria eraikitzeko: Garellano, Abandoibarra eta Etxebarria parkea. Arrateren arabera, Abandoibarra, Guggenheim museoaren alboan dagoen gunea, da lekurik egokiena. Talde zuri-gorriko arduradunek egun Amsterdamgo Ajax eraikitzen ari den estadioa hartu dute erudutzat. Honen arabera, San Mames berriak sabai mugikorra eta

kentzen den belardia izango luke, beste era batzuetako ikuslariak bertan ospa daitezke. «Bilboko Metropoliaren sinboloa izan behar du zelai berriak. Hau da, Bilbo aipatzean, beste gauza batzuren artean, San Mames etorri behar zaio jendeari burura. Zelai berri hau oso garrantzitsua izan daiteke bilbotarrentzat etorkizunean», esan zuen Arratek.

Aurrikuspena baino ez bada ere, San Mames berria eraikitzeak 12.000 milioi pezetako (480 milioi libera) inbertsioa eskatuko luke. Arrateren arabera, 6.000 milioi bazkide berrietatik etorriko litzateke eta Athleticek 2.000 milioiko zorra hartzeko aukera du. Gainerako dirua hainbat iturritatik etor liteke, hots, Bizkaiko Foru Aldundia, Eusko Jaurlaritza, Kirol Kontseilu Nagusia, palkoak saltzetik eta abar. «8.000 edo 10.000 bazkide berri izanez gero, ez dut uste proiektua ordaintzeko arazorik izango genuenik. Horixe da aurreneko pausoa. Horretarako, kanpaina bati ekingo dio hilaren bukaeran bazkide berriak lortzeko asmoz», gaineratu zuen Athleticeko lehendakariak.

Zirkua, lehoi eta guzti

R. B. / BILBO

■ Jose Mari Arrate bilbotarra da eta harro dago. Futbol zelai berria eraiki nahi du Bilbon, eta ez nolanahikoa gainera. Argi dago Athleticek futbol zelai handiagoa behar duela. Hala ere, atzo aurkeztutako proiektuak bilbainada baten antza dauka.

San Mames berrian zuri-go-

rien partidua ezezik, Elton John, Pavarotti zein Rolling Stones-en kontzertuak ikusteko aukera ere izango dugu. Hori gutxi balitz bezala, Etxebarria parkean izaten den zirkua ere zelai berrian sartzeko prest azaldu da Arrate. Azkenik, Europako Kopako txapelketako finala nahiz nazioarteko tenis txapelketak ekarri nahi ditu. Bilbotarra da.

LABURREA

ESPAINIAK gaur puntu bat nahiko du Danimarkan

Javier Clemente hautatzeko zuzenduriko Espainiako selekzioak eskuan du 1995. Ingalaterran jokatu den Eurokoparako sailkapena gaur Danimarkan (19.15, TVE-1) puntu bakar bat lortzea nahikoa izango zaiolako. Zubizarreta eta Alkorta, titular. Frantziako selekzioak ere gaur jokatu du (18.00, TF-1), Errumaniako Deschamps titular dela.

ESKUBALOIA: Cortebancko aurrera European

Cortebancko Bidebieta eskubaloitza aurrera egin du Europako City Cup-en. Eslovakiako Topolnicky taldeak aise menderatu ondoren, jokatu du bi partiduetan. Herenegun 29-15 nagusitu ziren eta kanporaketako azken emaitza 61-32 izan da. Bi partiduetan Bidebieta kiroldegian jokatu dituzte. Kanporaketa honetan lortu duten emaitza bikain hau orain etorriko zaie European zelaian fede handiagoz aritzeko.

LHOTSEKO espedizio arabarra gaur iritsiko da

Lhotsera joandako Caja Vitoria kutxa espedizioa Juanito Oiarzabal eta Juan Vallejo arabarrak gaur iritsiko dira Euskal Herrira mendi honetako gailurrera igo ondoren. Horri esker, Juanito Oiarzabalek zortzigarren zortzimilakoa lortu du eta estatu mailan onena da alpinistak huetako mendietan. Lehen da baita munduko 14 mendigaraientatik hiru denboran berean egiten.

XAKEA: Kasparov berriz ere munduko txapeldun

Gari Kasparov errusiarrak munduko jokalaririk onenaren titulua eustea lortu du hamazazpigarren partiduan lortu ondoren. 63 mugimendu behar izan zituen azken puntu erdia lortzeko. Viswanathan Anand indiar garaitzeko. Kasparovek lortu du bere titulua eusteko behar zituen hamar puntuko baina irabazleari dagokion sari osoa nahi badu, beste puntu erdi beharko du.

Lezamako Kirol Instalazioak

Bihar, osteguna, 11:30etan
Gazteen Ohorezko Maila

Athletic Club - Romo C.F.

LANCIA BILASA rekin dabil *Athletic*

Autonomia, 53 Tf. 427 58 20 BILBO Alameda Rekalde, 48 Tf. 410 12 55

Bertso lehia puntu-puntu

Urriaren 20an hasiko da, Usurbilen, Gipuzkoako Txapelketako bigarren fasea

Gipuzkoako Bertsolari Txapelketako bigarren fasea urriaren 20an abiatuko da, Usurbilen jokatu den lehen final-laurdenarekin, eta bigarren fase horren xehetasunen berri eman zuen Gipuzkoako Bertsolari Elkartek atzo Donostian egindako aurkezpenen.

JUAN LUIS ZABALA / DONOSTIA

Aldez aurretik iragarri bezala, 30 bertsolari lehiatuko dira, Gipuzkoako Txapelketako bigarren fasean, txapelaren bila. Hamabost zuzenean sailkatu dira, 1993ko Txapelketa Nagusian parte hartu zutelako, eta beste 15ak lehen fasean lehiatu ondoren. Guztira bost final-laurden jokatu dira, eta bakoitzean seinak bertsolari ariko; horietatik 18 onenak seinaka lehiatuko dira hiru finalerditan. Finalerdietako azken inbutu estutik iraganda, zortzi iritsiko dira, azkenik, Donostiako Gaska kiroldegian abenduaren 17an jokatu den finalera.

Nahiz eta, 1993ko Txapelketa Nagusian parte hartu zutelako, bigarren fasera iragateko aukera zuzena izan, Anjel Mari Peña-garikano, Andoni Egaña, Sebastian Lizaso, Euzkitze, Jon Sarasua, Aitor Sarasua eta Joxe Mari Lertxundik izenik ez ematea erabaki dute. Kontuan izanik aipatutako zazpi bertsolari horietako lehenengo bostak orain arteko txapelketetan beti puntapuntan ibili izan direla, aurtengo txapelketa oso irekia izango dela dirudi, bertsolari ez oso ezagun batzuek ezustekoak eman ditzaten aproposa.

Aurpegi berri eta gazte ugari ikusteko aukera emango du Gipuzkoako Txapelketak. Hernani eta Tolosako bertso eskolen emaria da nabarmendu beharrekoa, gazteetako asko bi eskola horietan ikasiak baitira.

**EZIN IZAN
NAGUSIAREN
MAILAKOA**

«Nahiz eta bertsolaritzak Gipuzkoan beste inon baino indar handiagoa izan, Euskal Herriko txapelketa eta Gipuzkoakoa ez dira maila berekoak, bada bereizketarik bien artean», esan zuen Imanol Lazkano Euskal Herriko Bertsolari Elkarteko (EHBE) lehendakariak atzoko aurkezpenen. «Euskal Herriko txapelketak nazional mailako kategoria du, eta tratamendu berezia horrenbestez. Gipuzkoako txapelketa, ahalik eta ondoen antolatzen saiatu arren ere, ez da inoiz maila berekoa izango».

Epaimahaian, lehen faseko bost epailez gain —Markel Arizmendi, Rufino Iraola, Felix Irazustabarrena, Antton Kaza-

Dena prest du Gipuzkoako Bertsolari Elkartek.

ANDER GILLENEA

AZKEN-LAURDENAK

USURBIL

Eguna: Urriak 20
Ordua: 22.00
Lekua: Oiardo kiroldegia

Jon Eizmendi
Hernani, 25 urte

Iñaki Murua
Gabiria, 39 urte

Joxe Anjel Salegi 'Lizarreta'
Lastur (Deba), 29 urte

Jose Munduate
Ataun, 23 urte

Juan Mari Narbaiza
Eibar, 46 urte

Aitor Sarriegi
Beasain, 19 urte

ARRASATE

Eguna: Urriak 22
Ordua: 17.30
Lekua: Amaia antzokia

Bixente Gorostidi
Amezket, 22 urte

Alfonso Jimenez
Tolosa, 21 urte

Xabier Zeberio
Itsasondo, 46 urte

Jesus Iribar 'Oialde'
Zestoa, 39 urte

Jose Luis Urdangarin
Hernani, 23 urte

Iñaki Zelaia
Hernani, 22 urte

ZUMAIA

Eguna: Urriak 29
Ordua: 17.30
Lekua: Maria eta Jose ikastetxea

Juan Jose Eizmendi 'Loidisaletxe'
Errezil, 35 urte

Jexux Mari Irazu
Larraul (Asteasu), 23 urte

Jon Maia
Zumaia, 23 urte

Jon Garmendia
Urniet, 23 urte

Juan Mari Lopez
Oiartzun, 23 urte

Aitor Mendiluze
Andoain, 20 urte

ALEGIA

Eguna: Azaroak 1
Ordua: 17.30
Lekua: pilotalekua

Bittor Agirre
Legazpi, 59 urte

Andoni Larrañaga
Azpeitia, 21 urte

Jokin Sorozabal
Andoain, 28 urte

Mikel Aranburu
Beasain, 22 urte

Andoni Otamendi
Lasarte, 22 urte

Millan Telleria
Albiztur, 38 urte

ATAUN

Eguna: Azaroak 5
Ordua: 17.30
Lekua: Auzoeta kiroldegia

Unai Agirre
Hernani, 20 urte

Ibon Karrera
Elduain, 20 urte

Mikel Mendizabal
Itsasondo, 39 urte

Jose Ramon Elorza
Ormaiztegui, 32 urte

Maddalen Lujanbio
Hernani, 19 urte

Martin Rezabal 'Olaso'
Aia, 33 urte

FINALAURDENAK

AZPEITIA

Eguna: Azaroak 19
Ordua: 17.30
Lekua: Udak kiroldegia
Lehiakideak: 6

ERRETERIA

Eguna: Azaroak 26
Ordua: 17.30
Lekua: Udak kiroldegia
Lehiakideak: 6

ORDIZIA

Eguna: Abenduak 3
Ordua: 17.30
Lekua: Majori kiroldegia
Lehiakideak: 6

FINALAK

DONOSTIA

Eguna: Abenduak 17
Ordua: 17.00
Lekua: Anoetako Gaska kiroldegia
Finalistak: 8

bon eta Arantzazu Loidi—, beste bat izango da: Mikel Aizpurua, lehen fasean ordezkio izandakoa. Jon Iñaki Izarzelaia ordezkio izaten jarraituko du, baina izango du beste lanik ere: txapelketako bertsorik onenak bilduko dituen libururako bertso hautaketa.

Bertsoa epaitzeko irizpideak lehen faseko bertsuak izango dira, Felix Irazustabarrena epaile eta antolakuntza talde teknikoko kideak adierazi zuten. Honela dio Gipuzkoako Bertsolari Elkartek txapelketaz egindako txostenak arlo honen inguruan: «Errazen nabarmentzen den akatsa potoa den arren ez da bakarra, eta kontuan hartuko dituzten beste puntu garrantzitsu batzuk gaiarekiko lotura, euskararen erabilera, bertso barruko koherentzia eta kohesioa, neurria, errima, errejistro-kontua eta abar izango dira. Hala ere, akatsak zigortzen baino sormena eta meritua saritzen areago ahaleginduko da epaimahaia».

Gaijartzaile lanetarako jende gazteagoa bilatzen egindako ahaleginek ez dute fruiturik eman, Laxaro Azkune antolakuntza talde teknikoko kideak atzo azaldu zuten. Lan honetan ere, lehen fasean aritutakoez gain —Laxaro Azkune, Meltxor Legorburu, Joxepa Madariaga, Manu Olano, Mariasun Oteiza, Inaxio Usarralde eta Nikolas Zeberio— beste kide bat ere izango da: Sabino San Sebastian.

PLURALITASUN BILA GAITAN

«Gaiak prestatzean pluraltasun bila ari gara saiatzen», adierazi zuen Laxaro Azkunek. «Dena den, gai mordo handia sortu behar da, eta senar-emazte, seme-alaba eta amoniloben aipamenik ere izango da tartean. Esango digute berriro ere familiako aipamenetara gehiegi jo dugula, baina irudimenak ematen diguna egiten dugu. Gainera, gure ustez kome-nigarria da bertsolariari inguru ezaguna ematea ere, horrek eroso sentitzen laguntzen diolako».

Aurkezpen lanetan ere gaijartzaileak ariko dira: Usurbilen, Inaxio Usarralde; Arrasaten, Mariasun Oteiza; Zumaian, Sabino San Sebastian; Alegian, Laxaro Azkune; Ataunen, Joxepa Madariaga; Azpeitian, Laxaro Azkune; Erreterian, Sabino San Sebastian; Ordizian, Joxepa Madariaga; Donostiako finalean, Joxepa Madariaga eta Laxaro Azkune.

Bertsolariek egin beharreko lana ere zehaztuta dago. Honako hauek dira gaijartzaile taldeak bigarren fase osorako prestatu beharreko lanak: 28 gai zortziko handian, 28 zortziko txikian, 18 hamarrekiko txikian, 4 sei puntu-koan, 9 puntutan; 76 puntu, 41 oin eta bukerak; bakarkako gaiak, berriak, 24.

93.000 liburu berri aurkeztuko dira Frankfurteko azokan

FRANKFURT

Atzo zabaldu zen, hilaren 16ra arte, Frankfurteko 47. Nazioarteko Liburu Azoka. Munduko azoka garrantzitsuenak inoiz baino liburu gehiago bildu ditu. Datuak honako hauek dira: 97 herrialdeetatik joandako argitaletxeek 8.900 erakusmahai zabaldu dituzte. 330.000 mila liburu daude salgai eta horietatik 93.000 liburutik gora berriak dira. Bitarteko elektronikoko liburuak ere badaude azokan, 1.200 erakusmahaitan barreiatuta. Pabilioi oso bat betetzen dute eta gehienak CD-ROM formatuko liburuak dira.

Austria da aurtengo protagonista. Hango literaturaren berri luze eta zabal emango du Frankfurten, horretarako 900 milioi pezetako (33 milioi libera inguru) inbertsioa eginik.

Aurtengo berrikuntzetako bat Hirugarren Munduko literaturari egin zaion lekuan datza. 'Iparra-Hegoa topaketa' deitutako jardunaldia antolatu da, Afrika, Asia eta Latinoamerikako literaturen berri emateko.

Heldu den urtean zabalduko da Kataluniako Antzoki Nazionalea

BARTZELONA

Kataluniako Antzoki Nazionalearen ustiapen kostua urteko 1.500 milioi pezetakoa (60 milioi libera) izango da, zentroko arduradunek herenegun agertu zuten. Josep Maria Flotats-ek zuzenduko duen zentroa heldu den urtean amaituta egongo da, eta bere eraikuntzan Generalitateak dagoeneko 6.000 milioi peza inbertitu ditu. Flotats-en berraren hitzetan Kataluniako Gobernuaren asmoa da, Katalunian «hedapen eta kultur zentro bat sortzea, Parisko Comedie Francaise, Milango Piccolo edo Londresko Shakespeare bezalakoa».

Antzoki Nazionalean konpainia finko batek jardungo du, eta erakutsiko den antzezlan zerrenda «unibertsala izango da». Obrak katalanez, gaztelez eta noizbait beste hizkuntzaren batean antzeztuko dira.

Paperezko gorputzak

Pedro Txillidak aurten egindako hogei marrazki ikusgai ditu Iruñean

Pedro Txillida margolariaren erakusketa zabaldu du Iruñeko Kribia aretoak. Eduardo Txillidaren semeak papera eta giza gorputza hartu ditu ardatz azaroaren 7ra bitartean ikusgai izanen den erakusketa honetan. Margolariak azpimarratu zuenez, bere obra «garbitzen» ari da etengabe, «osagarri oro ezabatuz».

EDURNE ELIZONDO / IRUÑEA

Pedro Txillidaren azken lanak daude joan den astearteaz geroztik Iruñeko Kribia aretoko hormetan. Margolariak aurten egindako azken lanak ekarri ditu Iruñera, nahiz eta horien artean iazko lanen bat edo beste ere aurki daitekeen. Papera eta marrazkia dira osotara Eduardo Txillidaren semearen erakusketa osatzen duten hogeik koadroen ardatza. Gai nagusitzat, berriz, giza gorputza aukeratu du Txillidak, «gizaki izanda gairik interesgarriena baita niretzat, adierazkorrena».

Pedro Txillidak hitz gutxitan azaldu zuen erakusketaren aurkezpenean papera eta marrazkia zergatik aukeratu dituen. «Papera asko interesatzen zait, ederra eta inabardura handikoa baita. Marrazkiari dagokionez, egun margolari banaiz marrazkiari esker izan dela erran daiteke». Margolariak haur eta gazte garaian etxean bizi izandako giroa gogoratu zuen: «Artearen munduko jende anitz ezagutu nuen etxean. Orduan, jada, egun bezala, Leonardo da Vinciren kodizeek eta Michelangeloren marrazki liburuek liluratu egiten ninduten».

Paperarekin lan egitea, hala ere, ez da batere erraza, «oso hauskorra baita». Bestalde, lan prozesuari dagokionez, «koa-

Papera eta marrazkia dira Txillidak baliatu dituen bi elementuak.

JOXE LACALLE

✓ Nire kritikaririk zorrotzena izan zen garai batean aita, baita nire maisua ere. Berak, historiako margolari guztiek bezala, eragin handia izan du niregan».

droa egiten hasi aurretik badakit zer egin nahi dudana», azaldu zuen argi eta garbi Pedro Txillidak, «eta hori lortu arte badakit koadroa ez dela oraindik amaitu». Batzuetan, ordea, koadroa egiten hasi ahala, beste noizbait egindakoa errepikatzen ari dela konturatzen da margolaria, eta orduan, «beste bide bati ekiteko unea da, zalantzarik gabe. Hainbat galderari erantzuna ematen saiatzen naiz eta batzuei erantzun ostean, beste galdera batzuk bilatu behar dira».

Pedro Txillida orain dela 18 urte hasi zen margotzen. Hasiera bateko margolan figuratiboak, hala ere, atzean utzi ditu margo-

lariak eta bide berriak bilatu ditu, «nahiz eta egiten dudana guztia- ren artean hari bat egon. Gauza ezberdinak egitea baino gehiago, ikuspuntu ezberdinak izatea nahi dut». Prozesu luzea dela azaldu duen arren, etengabe bere obra «garbituz» doala azpimarratu zuen Pedro Txillidak, «osagarria kendu eta mamiaiari eutsiz».

AITAREN ERAGIN HANDIA

«Nire kritikarik zorrotzena izan zen garai batean aita, baita nire maisua ere. Berak, historiako margolari guztiek bezala, eragin handia izan du niregan», azpimarratu zuen Pedro Txillidak. Margolariak bere abizena-

ren abantailak eta desabantailak azaldu zituen. «Eduardo Txillidaren semea izanen ez banintz, agian ez nintzeteke gaur margolari izanen. Hala ere, trukean, askoz gehiago eskatzen diot neure buruari, Txillidaren semea izanda, ez baita nahikoa ona izatea, oso ona izan behar duzu». Azken aldian, hala ere, gutxi sartzen da aita semearen estudioan, «egiten dudanarekiko begirunea sentitzen baitu. Nire lana bere gustokoa dela uste dut, baina ez dakit zenbateraino. Hala ere, seriotasun osoz ari naizela badaki eta hori beretzat oso garrantzitsua da, baita niretzat ere, edozeinek beste edozein lanetan izan dezakeen autodiziplina bera ezartzen diot neure buruari».

Bere aitaren eragina onartzen duen arren, bien arteko ezberdintasuna ere agerian utzi nahi du. Horretarako, besteak beste, 'Txillida' idazten du bere abizenari, 'Chillida' idatzi ordez.

60 eta 70eko hamarkadetako argazkiak. Bartzelonan

BARTZELONA

Lausanak (Suitza) Select fundazioak antolatu du Bartzelonako La Caixa fundazioko erakustaretoak atzo zabaldu zuen 'Iraul-tzatik utopiar' izenburuko erakusketa. Guztira 200 argazki daude bilduman. 60 eta 70eko hamarkadetako argazkilari ezagunek eginak. Marta Gil erakusketako komisiariaren hitzetan, «aurreko ohiurarekin hautsiz, 60ko hamarkadan argazkilariak errealitatea islatu nahi izan zuten. Argazki hauek itxuraz ez dute gauza handirik esaten, baina giro hiritarraren bizitzaren estutasuna islatzen dute». Che Guevara, Bob Dylan eta hippy mugimendua ageri dira argazkietan.

Select fundazioaren ondare iraunkorrenak dira erakusketa osatzen duten 200 argazkiak, eta honako hauek dira egile batzuen izenak: Larry Burrows, Nick Ut, Rene Burri, Bruce Davidson, Henri Cartier-Bresson, Jeanloup Sieff eta Lee Friedlander.

Arte garaikidearen azoka berreskuratu dute Bartzelonan

BARTZELONA

Hogeitaz antolatu gabe izan eta gero, datorren urtean berriro zabalduko dute Artexpo azoka Bartzelonan. Arte garaikidearen topaleku izateko helburuz 125 galeria bilduko dira maiatzaren lehenetik 5era Bartzelonan.

Bartzelonako Firako zuzendariorde den Albert Gimeno adierazi duenez, azoka honetako protagonista arte garaikidea izango da, bere aldaera guztiekin. Artexpo berreskuratzeko arrazoiak bat arte garaikidean bizi den krisia da. Gimenoaren arabera, oraingo «arte azoka bat antolatzea une egokiena ez dela irudi dezake, baina horregatik egin behar da saioa, krisialditi ateratzeko, eta horretarako azoka baliagarria daiteke».

Hogeitaz lagun inguru biltzeko neurria du lekuak. hiru mila metro karratuko azaleran. Bartzelonako galeria garrantzitsuenak biltzen dituen Art Barcelona elkarteak Artexpotik kanpo dagoela argitu du.

Prudencio Irazabalen lanak Madrilgo Benitez galerian

MADRIL

Bere lanak Madrilgo Elba Benitez galerian erakusten ari da egunotan, urriaren 31ra bitartean, Prudencio Irazabal pintore arabarra. New Yorken bizi da Irazabal 1986az geroztik, eta hau da bere lanak Europako erakusten dituen lehendabiziko aldia. Dena den, aurki bere lanak Donostiako DV galerian erakusteko asmoa du Irazabalek, eta baita Ridgefield-eko Arte Garaikideko Museoan eta Bartzelonako Antonio Barnola galerian ere.

New Yorkeko Chinatown auzoan du bizilekua Prudencio Irazabalek, eta, besteak beste,

Spanish Institute eta Manhattan White Columns galeria underground-ean erakutsi izan ditu bere lanak.

New Yorken bere kabuz landu izan du bere artista karrera Irazabalek, eta ez da euskal diasporako kide sentitzen. Ez du, izan ere, berebiziko harreman handirik New Yorken bizi diren euskal jatorriko gainerako artistekin. Dena den, gehien kasuan bezala, Irazabalek New Yorken eman zituen lehen urteak zailtasun handikoak izan ziren. Jack Shainman galeriak —New Yorkeko Soho garrantzitsuenetako bat— kontratatatu zuenean, zailtasun horiek gainditu eta la-

saitasun ekonomikoa eskuratu ahal izan zuen, eta horrek bere indarrak artetintzan biltzeko aukera ere eman zion.

ZALANTZA LANERAKO ABIAPUNTUTZAT

Bere erakusketako lanen bidez, pinturaren izaera zalantza jarri nahi izan du Prudencio Irazabalek, horixe baita, bere ustez, aurrera egin, garatu eta bilakatzeko biderik egokiena. Zalantza da, hain zuzen, artista arabar honek lanerako duen abiapuntu nagusia.

Argia eta materialitatea kontrajartzeko ahalegina da Irazabalek pintatzeko duen molde pertsonalaren ezaugarri nagusi-

sietako bat. Ez zaio iruditzen egiten duen pintura guztiz abstraktatzat jo daitekeenik, bere obretan «pintura bere burua errepresentatzen ari baita».

Bere erakusketetan ohikoa da ikusleak bere buruari ea zer ikusten ari den galdetzea, eta horixe da, hain zuzen ere, Prudencio Irazabalek lortu nahi duena. Izan ere, «galdera horixe bera egin baitaiteke munduari buruz, begi aurrean dugunari buruz. Berez dagoena ikusten ari ote naiz? Zer da ilusioa eta zerk du izaera fisikoa? Baliabide optikoa ala erreala da? Errealak eta benetakoak ez dute elkarrekin zerikusirik».

Gasteizko XX. Nazioarteko

Antzerki Jaialdia

Antonio Canales, flamenko estilo bat

Dantzaria Gasteizera dator berriro, oraingoan 'Narciso' ikuskariarekin

Antonio Canalesen Balet Flamenkoa Gasteizko Antzerki Jaialdian ariko da gaur 'Narciso' eta 'Triana' ikuskariak taularatzen. Dantzari sevillarrak zehaztu duenez, aipatu bi obretako aurrena «ez da flamenko purua, flamenkoa dantzatzeko modu bat baizik».

LUIS KARLOS GARCIA / GASTEIZ

«Ez dut publikoa nahastu nahi. Esan nezake nire ikuskaria flamenko berria dela, baina ez: flamenkoa flamenkoa da eta nik ez diot hau flamenko purua dela, flamenko modu bat baizik». Hala adierazi zuen atzo Gasteizen Antonio Canalesek gaur gaueko 8.30etan Principal antzokian aurkeztuko duen 'Narciso' obraren mamia.

'Narciso' da dantzari bikainen azken ikuskaria. Orain arte Merida eta Saguntoko antzoki erromatarretan besterik ez du antzeztu, eta beraz, Gasteizen lehendabiziko aldiz egingo du areto txiki batean. Horretara egokitze ahaleginak lan eskerga eragin die.

Canales publiko gasteiztarren ezagun samarra da. Konpainia propioarekin hasi eta berehala bisitatu zuen, 1992an Dantzaren Hilabetea programan 'Carmen Amaya' obra egiteko etorri baitzen. Urtebete geroago

'Torero' ekarri zuen 1993ko Antzerkialdirako, eta aurtan 'Narciso' dakar, nahiz eta oraindik biran dabilen duela bi urte estreinatutakoarekin. «Bixia da ikustea 'Torero-rekin' berrehun pase inguru eginda, azkenik nire herrian antzetu egin behar dudala», zioen atzoko agerpenean Principal antzokian.

**ILDO
BERRIEN
BILA**

Gaurko programak bi zati ditu. Lehenik 'Narciso'

egingo du, 38 minutuko ikuskaria, gaur egungo gizartean nagusi den banakokeria biziki kritikatzeko duena. Canalesek berak ez du arazorik flamenko klasikoa ez dela esateko, baina norabide berriak hartzea du gustuko: «Niri gustatzen zaidana flamenko purua da, aratza, jakina, baina agian horren aurretik lan ildo berriak aurkitu beharra daukadala uste dut».

Bigarren zatia erekin, 40 minutuko 'Triana' obrarekin, ordea, pozik utziko du publiko ortodoxoa, Sevillako jaioterria islatzen duen honetan flamenkoa «indar osoz» ageri baita, musika eta dantza honen palo guztien berri emanez.

Izan ere, Canales Sevillan jaio zen, guraso eta abar artistak zituela. Balet Nazionalean hasi zen, sari zerrenda luzea jaso du eta Pilsetskai, Nureiev edo Julio Bocca bezalakoekin egin izan du dantzan. Konpainia propioaren

Antonio Canales eta bere oinak, dantzarako uztarketa perfektua. OLALDE

bideari ekin zion 1992an, eta atzo, hain zuzen, kurrikulumean jarriko duen beste zerbait jakinarazi zuen, Carmen Alborch

Espainiako Kultura ministroak Canales gaztea (34 urte) aukeratu baitu Dantza Kontseiluko kide.

KRITIKA

'IDENTIDADES'

Fitxa

Gasteizko XX. Nazioarteko Antzerki Jaialdia.

Taldea: La Cuadra de Sevilla. **Antzezlanak:** 'Identidades'. **Zuzendaria:** Salvador Tavora. **Kantariak:** Salvador Tavora, Susana Trujillo, Concha Tavora, Maria Jesus Andany. **Dantzaria:** Juan Romero. **Testuak:** Espriu, Brossa, Perarnau, Tavora. **Tokia:** Principal antzokia. **Eguna:** Urriaren 6an.

Made in Tavora

Asko dira Salvador Tavoraren azken lanetan errepikatzen diren ezaugarriak, sistematikoki eta erregulartasunez errepikatu ere: eszenografia puztua, plasztitate ukazezineko formatuen gurtza eta edukiak modu sinbolikoan narratzea. Horrekin guztia erekin enmaten die forma bere ikusizune, formaz akasgabeak eta estetikatik nahastezina diren ikusizune.

Gainera, Tavora sortzaile zehatza eta zorrotza da; bere muntatutako guztiek partitura diziplinatu baten gisa funtzionatzeko dute, osagai dituzten elementuak arreta bere-

ziz konbinatzen direlarik sorturiko espazio eszenikoan, inolako ahulezia dramatikorik gabe.

Bada, gainera, sormenezko beste obsesio bat andaluz unibertsal harro honen sor-lanak hasieratik bertatik jarraitzen duena: bere herriak, bere nazioak, Andaluziak, jasan eta esportatu ohi zuen kultur mezu kutsatua desfloklorizatzea. Tavorak, urte askotan zehar, ikertu, bilatu eta bildu ditu bere herriaren folkloriko eta historiako gauzak, eta maisuki jakin du horiek destilatzeko esentzia puruko tanta harriak lortzeko, elementu arrotz eta nahastailerik batere gabeak.

Horrela, dantza, *toque*-a eta *cante*-a bere muntaietan tresna baino zerbait gehiago bihurtzen dira, benetako galbahe edo molde etiko bezala funtzionatzen dute handik irazteko kontaktu nahi diren istorioak.

Baina horren guztiaren aurrean ez dugu ahanzi behar Tavora artista bat dela, bere garaiko antzerki zuzendari bat, eta beraz farandula munduaren inguruan dantzatzeko diren joera plastiko eta ideologikoak arrotz ez dituen. Horregatik, bere obrak gaur egungo osagaiz blai daude, eta osagai horiek eragozten dute bere mezuen irakurketa bukoliko edo uzkur oro.

Bere azken lana, 'Identidades', lehenago 'Gernika. Oihu bat. 1937' obra bezala Teatro Gasteizen laguntzarekin egin da. Aldibereko baina alde bitarako irakurketa bat proposatzen digu, bi herriena, bi sentsibilitate historiko eta estetiko ezberdin eta askotan artifizialki aurka

jarritakorena; kasu honetan, andaluzia eta katalana.

La Cuadrak ez du lan egiten testu dramatikoekin, helarazi nahi den mezua xehetuko duten elkarrizketekin. Hemen komunikazioa aktore edo dantzarien mugimenduen artean isurtzen da, agerraldia metodikoki eteten duten sinboloen artean, *cante*-aren eta *toque*-aren artean, bikain lorturiko giroen artean... Bada testua ere, bai, kasu honetan ia ikusizunaren bizkarrezur bihurtua, baina poemak dira, sendoak eta irekiak; poemok (Brosarenak, Espriurenak edo Tavorarenak berarenak) Companysez edo Blas Infantez mintzo zaizkigu, haien istorioek markatzen dutela kontakizunaren hari narratiboa. Izaeren eta ezberdintasun erabatekoen kontakizuna; bi herriari ari zaigun istorioa, are bi zibilizazioz ere, beren bilakera historikoan jazarpen politikoa nahiz kulturala hainbat modutan jasan dutenak.

Lau antzezlan ikusgai Pasaiko umorezko jaialdian

JOXU UBEDA / PASAIA

Urriaren 19tik 22ra arte izango dira Pasaiko XIV. Umorezko Antzerki Jardunaldiak. Lau egunetan zehar 'Maskaradak', 'Madrilgo La Carniceria' taldeak eta Esteve y Poncek valentziarrek obra bana antzeztuko dute Trintxerpeko pilotalekuan, eta Trapu Zaharra, Los Blues Thorpes eta Pasaiko Antzerki Tailerrak kabaret gisako ikuskizun bat eskainiko dute toki berean.

Bea Caballero talde antolatzaileko kideak aipatu digunez, aurtengo egitarauan ez dago berrikuntza handirik. «Hemengo eta kanpoko taldeak ekarri ditugu, oro har urtero bezala».

Heldu den asteko ostegunean ikusi ahal izango da lehenengo ikuskizuna iluntzeko zortzietatik aurrera. Egun horretan, Maskarada taldeak 'Ernesto izatearen garrantzia' aurkeztuko du, aurtengo Pasaiko Umorezko Antzerki Jardunaldietako euskarazko antzezlan bakarra. Oscar Wildek idatzia, iazko Azpeitiko topaketetan lehen saria lortu zuen obra honek XIX. mendeko gizarte ingelesa kritikatzeko du ironiaz.

Biharamunean Madrilgo La Carniceria taldeak 'Notas de cocina' obra antzeztuko du gaueko hamar t'erdietan, eta larunbatean —urriaren 21ean— 'Trik trak' ikusi ahal izango dugu ordu berean, Trapu Zaharra, Los Blues Thorpes eta Pasaiko Antzerki Tailerraren eskutik. Bea Caballerok azaldu digunez, 'Trik trak' kabaret gisako antzezlan da: «Musika eta antzerki esketak nahastuko dituzte. Trapu Zaharra egingo du antzerkia, Los Blues Thorpes musika talde bat da, eta Pasaiko Antzerki Tailerra aurkezle gisa eta giroa animatzen ariko da».

Urriaren 22an amaituko dira umorezko antzerki jardunaldiak, eta egun horretan Rafael Ponce eta Gerardo Esteve (Esteve y Ponce) valentziarrek 'Los pájaros fontaneros' lana emango dute, arratsaldeko zortzietatik aurrera.

Pasaiko Antzerki Tailerrak eta Pasaiko Udalak hiru milioi pezeta inguruko aurrekontua erabiliko dute 14. ekitaldi honetan (120.000 libera).

Txileko Orkestra Sinfonikoa Donostia eta Iruñean ariko da

DONOSTIA

Txileko Orkestra Sinfonikoa Europako hainbat hiritan joko du datozen asteotan, gaur bertan abiatuko duen biraren bitartez. Horrela, gaurtik aurrera, Espainiako zenbait hiritan joko du datozen hamar egunetan —Madril, Albacete, Zaragoza, Granada, Segovia eta Burgos—, eta Donostian eta Iruñean ere.

Bira honetako kontzertuetan Irwin Hoffman estatubatuarren zuzendaritzapean ariko da Txileko Orkestra. Musikari eta laguntzaileek osatzen dute guztira 95 pertsona biltzen dituen taldea, eta beraiekin etorri da Maritza Parada Allende Txileko Unibertsitateko Arte eta Kultur Hedapen Zentroko zuzendariak.

Maritza Paradak azaldu duenez, beren asmoa da Txileko Orkestra kultur enbaxada ibiltari bihurtzea. Horrela, bira honetako kontzertuetan musikagile txiletarrek eta latinoamerikarrek konposaturiko piezak joko dituzte. Besteak beste, Luis Advis txiletarraren 'Marcha rancho', Camargo Guarnieri brasildarraren 'Danza brasileira' eta Costa Ricako Benjamin Gutierrezen 'Pavana'. Espainian eginiko dituen emanaldietan Txileko Orkestrak ere pieza hauek aurkeztuko ditu: Lorenzo Fernandez brasildarraren 'Batuque' eta Alberto Ginastera argentinarren 'Concierto para arpa y orquesta'.

Bira egiteko garaian Txileko Orkestra Sinfonikoa Txileko Unibertsitatearen eta Atzerri Ministerioaren babesa izan du.

Edertasuna, doinu

Portugalgo Madredeus taldeak joko du gaur Iruñeko Gaiarre antzokian

Syntorama musika berrien promoziorako elkartearen eskutik, Madredeus taldea biran dabil egunotan. Gaur iluntzeko zortzietatik aurrera Iruñeko Gaiarre antzokian izango da, eta Zaragoza, Mallorcako Palma, Bartzelona, eta Valladolid bisitatu ondoren, seikote portugaldarrak urriaren 20an joko du Donostiako Victoria Eugenia antzokian.

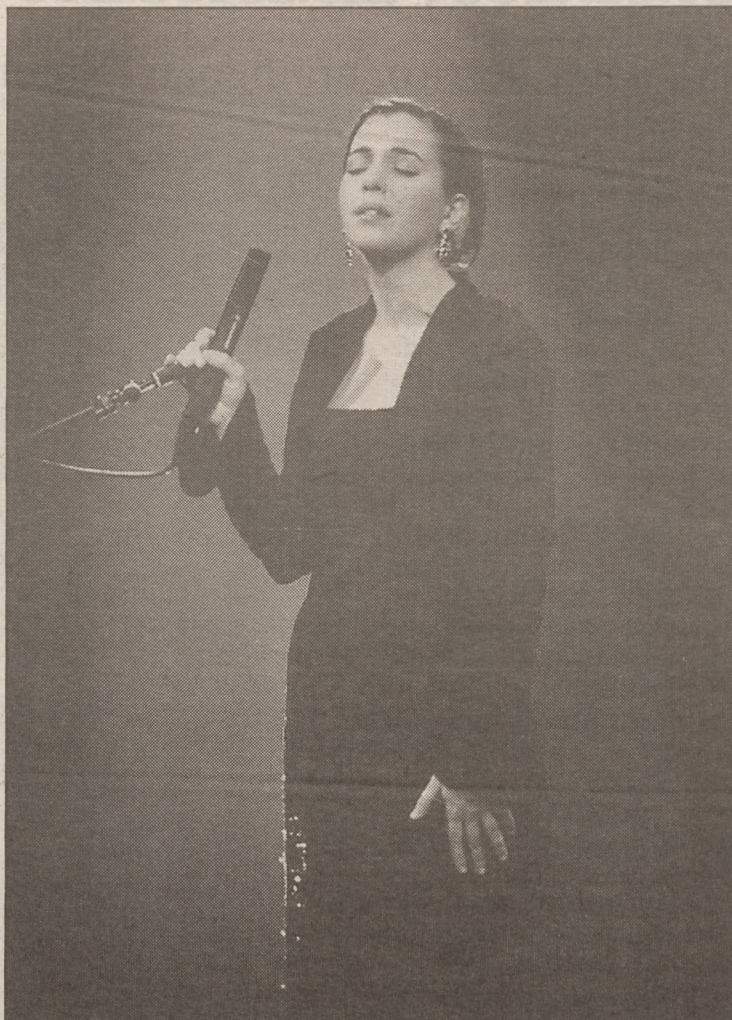
JOXI UBEDA / IRUÑEA

Poesia eta musika zirkuitu instituzionalizatuen alternatiba gisa sortu zen Madredeus, Portugalgo musika tradizionala joratzeko asmoz. Francisco Ribeiro taldeko biolontxelo jole eta kantariaren hitzetan, Madredeus denboraldi batean «talde bat baino gehiago, elkarrekin jotzeko biltzen ziren pertsonen multzoa zen». Musikaren bitartez, portugesezko hitzen esanahia eta indarra erakutsi nahi zieten entzuleei.

Herri xeheko sentipenak biltuz, melodia ederrak konposatzen hasi, eta beren jardunaren lehen fruitua 'Os dias da Madredeus' (1987) diskoa izan zen. Madredeuseko partaideek giza kiaren txikitasuna naturarekiko azpimarratu zuten disko honetan.

Lehen lanak oihartzun handia izan zuen, eta ondorioz taldea zenbait herritan jotzeko gonbidatu zuten. 1990ean 'Existir' diskoa argitaratu zuten, eta urtebete geroago 'Lisboa' izeneko lan bikoitza. Azken hau zuzenean grabatu zuten, eta Lisboako Coliseu dos Recreiros aretoan 1991ko apirilaren 30ean egin zuten emanaldia da.

Europar zehar jotzen izan ziren, Japonian, eta iaz 'O espirito de paz' diskoa grabatu zuten. Disko honetako 'Ajuda' kantuan dioten bezala: «Kantatuz / Lur honetan ibiltzen jarraitzen dut /

'Ainda' izeneko birak ekarriko du Madredeus taldea gaur Iruñera.

Munduaren erdian / Eta eguna argitzen ari da / Etorkizunean horrelakoa naiz / Misterio bat naiz / Beste guztiak baino handiagoa / Hori gertatzen da / Nire munduan».

WENDERS ZINEMAGILEAREN LAGUNTZAILE Londresko Lansdowne estudioetan egin zuten 'O espirito de paz' izeneko diskoa, eta grabaketa saio horietan beste hainbat kantu ere grabatu zituzten Wim Wenders zinemagilearen 'Lisbon Story' filmeko musika osatzeko. 'Ainda' izenburuko diskoak jasotzen ditu pieza hauek.

Lisboa hiriari buruzko kantuak daude lan honetan, eta beren bitartez Madredeuseko kideek aipatzen dituzte, egungo bizimoduak ezarritako erritmo azkarraren ondorioz, biztanleek

dagoeneko ahaztuta dauzkaten hainbat gauza; alaitasuna, eguzkia eta eguneroko bizimoduko mirari txikiak.

Wim Wendersek zuzendurik bi bideoklip ere grabatu zituen taldeak urte hasieran —'O Ceu da Mouraria' eta 'Alfama'—, eta ondoren zuzenean jotzen izan dira etengabe. Euskal Herria, Espainia, Belgika, Alemania, Suitza, Holanda, Brasil eta Estatu Batuak bisitatu dituzte, eta urriaren amaieran Japonian joko dute.

Lehenago, gaur Iruñean eta hilaren 20an Donostian izango dugu Madredeus: Teresa Salgueiro (ahotsa), Pedro Ayres eta Jose Peixoto (gitarra), Francisco Ribeiro (biolontxelo eta ahotsa), Carlos Maria Trindade (teklatuak) eta Gabriel Gomes (akordeoia).

Ondarroako Radixu irratiak herriko taldeen maketa kaleratu du

ONDARROA

Ondarroako irrati librearen Radixuk zortzi musikari talderen kantuekin osaturiko maketa jarri berri du kalean. 'Ondarru unplugged' izena jaso du maketak eta, bistako denez, kantu guztiak modu akustikoan grabatu izan dira. Grabaketa irratiaren bertan egin zuten zortzi taldeek urtariraren 14an, irratiaren laugarren urtemuga betetzen zela eta, irratiak egindako hogeita hamasei orduko emisio jarraian barnean.

Maketa honetan ageri diren kantuak desberdinak dira. Antiguako Ama abesbatza eta Unanue Kamarako Koralak polifoniako eta ahots berdineko bina pieza kantatu dituzte; eta Sufo izeneko taldeak, berriz, eliz musika beltza kantatu ohi du.

Txatanuga Futz Banda, Piztiak taldearekin batera, maketako talderik ezagunena. Ondarroako orkestrak kantaririk gabe grabatu ditu bi kantu. Erdizbana, Piztiak, R.S.K. eta Ezbaikorak dira rock eta pop estiloetan lerratzen direnak. Erdizbana talde berria da, baina hainbat kide Hazurbaltzak taldekoak izandakoak dira. R.S.K. ere berria da eta, rock gorra eginagatik, maketan salsa estiloko pieza bat jodu. Ezbaikorak poperoagoak eta Piztiak rockeroagoak dira hamasei kantu biltzen dituen maketa honetan.

Irratiko kideen iritziz, grabaketa hau Ondarroa aldeko musika taldeak ezagutzeko aproposa da. 250 ale jarri dira salgai eta irabaziak irrati kudeatzeko baliatuko dira.

IRAGARKI MERKEAK (943) 300 222

UNED-BERGARA
EUSKARA DEPARTAMENTUA
1995-96
San Martin enparantza z/g
☎ (943) 76 13 42 - 76 13 43
20570 - BERGARA

EGA. Hezkuntza Sailak Homologatutako Ikastetxea.
SAKONTZE MAILA. Gaiak: Morfosintaxia, Itzulpena, Testu-azterketa, Fonetika-Dialektologia.
IKERTZE MAILA. Ikastaro berria.
Gaiak: Testu-azterketa, Dialektologiaren Oinarri Teorikoak, Garbizaletasuna, Toponimoen Etimologia, Etxahun pertsonaia, Bergarako Lexikoa, Gipuzkera Literaturaren Sorrera.
Sakontze eta Ikertze Maila egiteko aski da EGA izatea.
EGA klaseak astebarruan nahiz larunbat goizean.
Matrikula urriaren 13a arte
Sakontze eta Ikertze Ikastaroak larunbat goizean.
Matrikula urriaren 21 arte.
IRAKASLEGO TREBATUA. 18 URTEKO ESPERIENTZIA
Oharra: EGAko Ikastaroak HABEren diru laguntzaz

31 x 33mm

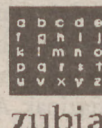
31x33
MODULO

EGUN BAT 2.310 pta./74 l.
ASTEBETE 11.235 pta./357 l.
BI ASTE 19.850 pta./630 l.
HILABETE 27.565 pta./875 l.

Zubia editoriala

Kolaboratzaileak behar ditugu testu-liburugintzan aritzeko. Bidali curriculumak helbide honetara:

Artaza, 7 / 48940 Leioa

zubia

**SEBASTOPOLSKO
TITIRITEROAK**

TF: 908 77 23 47

31 x 33 mm
LAU MODULO

EGUN BAT 9.240 pta./294 l.
ASTEBETE 44.995 pta./1.428 l.
BI ASTE 79.380 pta./ 2.520 l.
HILABETE 110.250 pta./ 3.500 l.

ANTZERKIA

■ IRUÑEA

El Brujok 'La sombra del Tenorio' obra antzeztuko du Nafarroako Antzerki Eskolan 20.00etan.

DANTZA

■ GASTEIZ

Ballet 'Flamenco Antonio Canales taldeak 'Narciso' obra antzeztuko du Prinsipal antzokian 20.30etan.

HITZALDIAK

■ BILBO

'Bertso paperak' hitzaldia Juanjo Respaldizaren eskutik Matxintxu euskaltegian 22.00etan.

■ GASTEIZ

'Alegietako sailduak' hitzaldia Cristobal Belda Navarro Murtziako Unibertsitateko irakaslearen eskutik Kultur Etxean 20.00etan, Felix Maria de Samaniego-ren 250. urteurreneko ekitaldien barruan.

■ LEGUTIO

'Bikote barruan komunikazioa' hitzaldia Kultur Etxean 17.00etan.

MUSIKA

■ BILBO

Blue Velvet Band Habana tabernan (Barrainkua, 12) iluntzean.

■ DONOSTIA

Euskadiko Orkestra Sinfonikoa Victoria Eugenia antzokian 19.45etan.

■ DURANGO

Ke No Falte eta Martxoak 31 Taldeekin rock kontzertua Ezkurdin 22.00etan, jai egitarauaren barruan.

■ IRUÑEA

Madredeus taldearekin folk-rock kontzertua Gayer antzokian 20.00etan.

■ ZALDIBIA

Izadi taldearekin dantzaldia plazan 23.30etan, jai egitarauaren barruan.

■ ZIZUR NAGUSIA

Ganbara Kultur Etxean 22.00etan.

ZINEMA-BIDEOA

■ GASTEIZ

'Hayal del Ponata Sistema. Arabako kobazulorik handiena' diapositiba emanaldia Gasteiz Mendi Elkar-teen eskutik Luis de Ajoura aretoa 20.00etan.

JARDUNALDIAK

■ BARAKALDO

Tallerrak eta ikastaroak: pintura, eskulanak, enkuadernaketak, saloiko dantzak, argazkigintza, bideoa, estetika, koreografia eta sukalderitza. Informazio gehiago nahi izanez gero, ☎ (94) 482 01 42 / 95 telefono zenbakira deitu.

EDURNE KOCH

Bertso jaialdia Ondarroan

Sebastian Lizaso, Andoni Egaña —argazkian—, Anjel Mari Peñagarikano, Jon Azpillaga, Leire Bilbao eta Euzkitze bertsolarien saioa izango da gaur Ondarroan (Bizkaia). Emanaldia Bide Onera zinemari izango da gaueko hamar t'erdietatik aurrera. Aurrera futbol taldeak antolatu du.

■ BERGARA

Interbertzio ikastaroa Gerontologia Psikosozialean UNED-Bergara ikastetxeak antolatuta. Izena emateko epea urriaren 14an amaituko da. Informazio gehiago jakin nahi izanez gero, ☎ (943) 76 13 42 / 76 13 43 telefono zenbakietako batera deitu 10.00etatik 13.00era edo 16.00etatik 20.00ak bitartean.

■ DERIO

Argazkilaritza ikastaroa antolatu du P.I. Txorierrik. Informazio gehiago nahi izanez gero, ☎ (94) 454 10 41 telefono zenbakira deitu eta Karmenez galdetu.

■ DONOSTIA

'Idazmena lantzen: oinarriak' izeneko euskara ikastaroa antolatu du Gipuzkoako Filosofi, Letra eta Zientzietako Doktore eta Lizentziatuen Elkargo Ofizialak. Ikastaroa urriaren 23tik 27ra bitartean izango da eta izena emateko epea urriaren 16an amaituko da. Irakasleak: Pello Esnal eta Jose Ramon Zubimendi. Informazio gehiago jakin nahi izanez gero, ☎ (943) 45 00 15 telefono zenbakira deitu.

Serigrafia artistikoari buruzko ikastaroak antolatu ditu Gambara tailerrak (Berion, 09.00etatik 13.00etara, eta 16.00etatik 20.00etara) nagusientzat eta haurrentzat. Nagusientzako antolatutako ikastaroak hiru hilabete iraungo ditu. Haurrentzat antolatutakoa, berriz, bederatzi hilabete. Nagusientzat antolatutakoa teorikoa eta praktikoa izango da; haurrentzat antolatu-

takoa, berriz, kreatiboa izango da eta era askotako teknikekin landua; besteak beste, buztina, pintura eta txotxongiloak lantzeko teknikak. Informazio gehiago jakin nahi izanez gero, ☎ (943) 21 96 48 telefono zenbakira deitu. Izena emateko epea urriaren 15ean amaituko da.

Ardi-Latxaren maneia eta gaztagintza ikastaroa Arteaga-Zabalegi fundazioak antolatuta. Ikastaroa urriaren 16tik 27ra bitartean izango da, asteleheneetik ostiralera. Izena emateko edo informazio gehiago jakin nahi izanez gero, ☎ (943) 55 20 20 telefono zenbakira deitu. Izena emateko epea gaur —urriak 11— amaituko da.

Natur gidariak ikastaroa Arteaga-Zabalegi fundazioak antolatuta. Ikastaroa urriaren 17tik abenduaren 19ra bitartean izango da, astearte eta ostegunetan. Informazio gehiago jakin nahi izanez gero, ☎ (943) 55 20 20 telefono zenbakira deitu. Izena emateko epea gaur —urriak 11— amaituko da.

Nekazal Hustirakuntzetan teknikariak ikastaroa Arteaga-Zabalegi fundazioak antolatuta. Urriaren 17tik azaroaren 9ra bitartean izango da ikastaroa astearte eta ostegunetan. Informazio gehiago jakin nahi izanez gero, ☎ (943) 55 20 20 telefono zenbakira deitu. Izena emateko epea gaur —urriak 11— amaituko da.

Untxezantza praktikak ikastaroa Arteaga-Zabalegi fundazioak antolatuta. Ikastaroa azaroaren 2tik abenduaren 14ra bitartean izango da, ostegunetan. In-

formazio gehiago nahi izanez gero, ☎ (943) 55 20 20 telefono zenbakira deitu.

Baratzagintza intentsiboa: hidroponia ikastaroa Arteaga-Zabalegi fundazioak antolatuta. Azaroaren 7tik 28ra bitartean izango da ikastaroa, asteartetan. Informazio gehiago nahi izanez gero, ☎ (943) 55 20 20 telefono zenbakira deitu. Izena emateko epea urriaren 31n amaituko da.

Nekazal kontabilitatea ikastaroa Arteaga-Zabalegi fundazioak antolatuta. Azaroaren 13tik 24ra bitartean izango da ikastaroa, asteleheneetik ostegunera. Informazio gehiago jakin nahi izanez gero, ☎ (943) 55 20 20 telefono zenbakira deitu. Izena emateko epea azaroaren 8an amaituko da.

Esne-behien maneia ikastaroa Arteaga-Zabalegi fundazioak antolatuta. Azaroaren 16tik abenduaren 14ra bitartean izango da ikastaroa, ostegunetan. Informazio gehiago jakin nahi izanez gero, ☎ (943) 55 20 20 telefono zenbakira deitu. Izena emateko epea azaroaren 10ean amaituko da.

■ GASTEIZ

Ikastriki Proiektua, hezkuntza musikala ikastaroa euskaraz emango dute Abetxukon. Informazio gehiago nahi izanez gero, Uribe Nogales Abetxukoko auzo elkartera (Uribegela 7 Abetxuko) jo urriaren 23an edo 24an 18.00etatik 19.00etara.

■ LASARTE-ORIA

Hitano ikastaroa antolatu du Ttakun kultur elkarteak. Urriaren 19tik azaroaren 16ra bitartean izango da.

Informazio gehiago nahi izanez gero, ☎ 36 68 58 telefono zenbakira deitu.

Sukaldaritza ikastaroa antolatu du Ttakun kultur elkarteak. Azaroaren 6tik 27ra bitartean izango da ikastaroa, Martin Berasategi jatetxean. Informazio gehiago jakin nahi izanez gero, ☎ 36 68 58 telefono zenbakira deitu.

■ LEGAZPI

Ipuin kontaketa ikastaroa antolatu du Udal Liburutegiak. Gaztetxoei ipuinak nola kontatu erakutsiko da ikastaroan. Ikastaroa azaroaren 13tik aurrera izango da. Izena emateko epea azaroaren 3an amaituko da. Izena emateko Udal Liburutegira jo behar da. Informazio gehiago nahi izanez gero, ☎ (943) 73 04 01 telefono zenbakira deitu.

ERAKUSKETAK

■ ARRASATE

Harresi aretoa. Valentin Aranaren pinturak. Urriaren 29ra arte.

■ BILBO

Bilbao Bizkaia Kutxaren kultur aretoa (Elkano, 20). Juan Ignacio Fernandez Bañuelos 'Barneko paisaiak' argazki erakusketa. Urriaren amaiera arte.

Aritzia Galeria (Marques del Puerto, 14). Joan Villagrauren eskulturak. Azaroaren 11ra arte.

Aritzia Galeria (Marques del Puerto, 14). Eusebia Vila Delclosen pinturak. Azaroaren 11ra arte.

Arte Ederretako Museoa. '50 hamarkadako grafika alemaniarrak'. Urriaren 29ra arte.

Arte Ederretako Museoa. Maria Paz Jimenezen olioak. Urriaren 29ra arte.

Arte Ederretako Musaeoa. Josu Rekalderen 'Habitation con habits'. Urriaren amaiera arte.

Arte Ederretako Museoa. Jose Luis Alexancoren lan grafiko osoa. Azaroaren 19ra arte.

Windsor kulturgintza. Juan Luis Morazaren lanak. Urriaren 15era arte.

Dagal Galeria. Jon Bernandez 'Udazkena New Yorken' argazki erakusketa. Urriaren 31ra arte.

Simon Bolibar kalea, 17. Txetxu Berruezoren 'Un Vistazo a New York' argazki erakusketa. Azaroaren 9ra arte.

■ DONOSTIA

Koldo Mitxelena Kulturunea. Artista berrien XXXVI. Lehiaketako partaideen lanak. Urriaren 28ra arte. Igandetan, asteleheneetan eta jaiegunetan itxita.

DV Galeria (San Martin, 5). Andres Nagelen lanak. Azaroaren 5era arte.

Garibai erakusketa aretoa (Garibai, 20-22). Victoria Arcaya, Juantxo Egaña eta Juan Luis Mendizabalen 'Hiru begirada'. Urriaren 29ra arte.

■ EIBAR

Kulturala. Iñaki Jimenez eibartarraren collageak. Urriaren 29ra arte.

■ GASTEIZ

Trayecto Galeria. Historiari buruzko gogoeta egin nahi duen erakusketa. Zazpi artisten lanak: Alfonso Gortazar, Txao Arrazola eta Juan Sagastizabal euskal artistak eta Julian Valle Aranda de Duerokoa, Marina Nuñez galiziarra, Alberto Sanchez madrildarra eta Xisco Mensua valentziarra. Urriaren amaiera arte.

San Prudencio Aretoa. Aquarela euskal abangoardian. Urriaren 17ra arte.

Luis de Ajuria aretoa. Enrique P. Ibarzabalen pinturak. Urriaren 23ra arte.

Cordon etxea. Leonardoren makinak. Urriaren 31ra arte.

Araba aretoa. Erasmus'95. Urriaren 15era arte.

Pajarita aretoa. Mingos Teixeraen pinturak.

BERTSOLARITZA

■ ONDARROA

Bertso jaialdia Bide Onera zinemari 22.30etan. Bertsolariak: Sebastian Lizaso, Andoni Egaña, Anjel Mari Peñagarikano, Jon Azpillaga, Leire Bilbao eta 'Euzkitze'. Antolatzailea: Aurrera Futbol taldea.

BESTELAKOAK

■ BASAURI

Gila umorista Social antzokian 20.30etan eta 23.00etan.

■ PASAIA

Peio Añorga ipuin-kontalariaren emanaldia Udal Liburutegian 17.30etan.

JAKIN BEHARREKOAK: Ekitaldien berri emateko bidali MAKINAZ IDATZIRIKO mezuak (943) 30 02 55 fax zenbakira edo honako helbide honetara: Gudarien Etorbidea z/g 20140 Andoain, Gipuzkoa. Mezuak gure eskuetara ekitaldia baino BI EGUN lehenago helaraztea eskertuko genizuke. Agenda sailean JENDE GUZTIARI ZUZENDUTAKO HITZALDIAK, KONTZERTUAK, ERAKUSKETAK, IKASTAROEZ AKADEMIKOAK, ANTZEZLANAK, BERTSO SAIOAK, ZINEMA nahiz IKUS-ENTZUNEZKO EMANALDIAK eta kulturarekin zerikusia duten LEHIAKETAK argitaratzen ditugu; dena den, leku aldetik arazoak izan daitezkeenez, JASOTAKO MEZUEN IRAGARTZEA EZIN DUGU ZIURTATU.

ARABA

■ GASTEIZ

AZUL 1. 'Congo'. Zuz: Frank Marshall 17.30 - 20.00 - 22.30. 7 gorak.

AZUL 2. 'La flor de mi secreto'. Zuz: Pedro Almodovar 17.30 - 20.00 - 22.30.

GURIDI. 'Boca a boca'. Zuz: Manuel Gomez Pereira. 17.30 - 20.00 - 22.30.

GURIDI. 'Desperado'. Zuz: Robert Rodriguez. 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

GURIDI. 'Operación elefante'. Zuz: Simon Wincer. 17.30 - 20.00.

GURIDI. 'Nadie hablará de nosotras cuando hayamos muerto'. Zuz: Victoria Abril 17.30 - 20.00 - 22.30.

GURIDI. 'Don Juan de Marco'. Zuz: Jeremy Leven. 17.30 - 20.00 - 22.30.

GURIDI. 'La flor de mi secreto'. 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

MIKELDI. 'Un paseo por las nubes'. 17.30 - 20.00 - 22.30. 7 gorak.

MIKELDI. 'Braveheart'. 17.30 - 22.30.

MIKELDI. 'Apollo XIII'. 17.30 - 20.00 - 22.30.

MIKELDI. 'Atrapado'. 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

MIKELDI. 'Waterworld'. 17.30 - 20.00 - 22.30. 7 gorak.

MIKELDI. 'Alerta Máxima 2'. Akt: Steven Seagal 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

SAMANIEGO. 'Dos policías rebeldes'. 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

SAMANIEGO. 'Ed Wood'. 17.30 - 20.00 - 22.30. (Jatorrizko bertsoan).

SAMANIEGO. 'El primer caballero'. 17.30 - 20.00. 'Regreso inesperado'. 22.30. 13 gorak.

SAMANIEGO. 'Guantanamo'. 17.30 - 20.00 - 22.30.

BIZKAIA

■ BILBO

ASTORIA. 'Braveheart'. 17.00 - 20.30.

AVENIDA. 'Un paseo por las nubes'. 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00. 7 gorak.

AVENIDA. 'Braveheart'. 17.00 - 20.30.

AVENIDA. 'Operación elefante'. 11.15 - 17.00. 'Alerta Máxima 2'. 19.30 - 22.00.

AVENIDA. 'Waterworld'. 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00. 7 gorak.

AVENIDA. 'Apollo XIII'. 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00.

AVENIDA. 'French Kiss'. 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00.

CAPITOL. 'Un paseo por las nubes'. 17.30 - 20.00 - 22.30. 7 gorak.

CAPITOL. 'Sospechosos habituales'. Zuz: Bryan Singer. Akt: Stephen Baldwin 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

CAPITOL. 'Waterworld'. 17.00 - 19.45 - 22.30. 7 gorak.

CAPITOL. 'El palomo cojo'. Zuz: Jaime de Armiñan 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

COLISEO ALBIA. 'Juez Dredd'. Akt: Sylvester Stallone 17.30 - 19.45 - 22.00.

CONSULADO. 'La flor de mi secreto'. 17.30 - 20.00 - 22.15. 13 gorak.

IDEALES 1. 'Nadie hablará de nosotras cuando hayamos muerto'. 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

IDEALES 2. 'Regreso inesperado'. Akt: Jamie Lee Curtis 17.30 - 20.00 - 22.30.

IDEALES 3. 'Guantanamo'. Akt: Jorge Perugorria 17.30 - 20.00 - 22.30.

IDEALES 5. 'Don Juan de Marco'. 17.30 - 20.00 - 22.30.

IDEALES 6. 'Alerta Máxima 2'. 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

IDEALES 7. 'Un paseo por las nubes'. 17.30 - 20.00 - 22.30.

IDEALES 8. 'La flor de mi secreto'. 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

MIKELDI. 'Apollo XIII'. 17.00 - 19.45 - 22.30.

MIKELDI. 'Operación elefante'. 17.30 - 20.00 - 22.30.

MIKELDI. 'My Family'. 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

MULTI 1. 'Shopping'. 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.30. 18 gorak. (Jatorrizko bertsoan).

MULTI 2. 'Liberad a Willy 2'. 11.15 - 17.30. 'Hermana, ¿Pero que has hecho?'. 20.00 - 22.30.

MULTI 3. 'Jungla de cristal, la venganza'. 11.00 - 17.15 - 19.45 - 22.15.

MULTI 4. 'La ciudad de los niños perdidos'. 11.00 - 17.15 - 19.45 - 22.15.

MULTI 5. 'Mad Love'. 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.30.

MULTI 6. 'Dos policías rebeldes'. 11.00 - 17.15 - 19.45 - 22.15. 13 gorak.

MULTI 7. 'Malicia'. 11.15 - 19.45 - 22.30. 'Power Ranges'. 17.15.

MULTI 8. 'Antartida'. 11.15 - 17.30 - 20.00 - 22.30.

■ AREETA

GRAN CINEMA. 'Waterworld'. 17.00 - 22.30. (Etenik gabeko emankizuna).

■ BARAKALDO

DUPLEX A. 'Un paseo por las nubes'. 17.30 - 19.45 - 22.30.

DUPLEX B. 'Waterworld'. 17.15 - 19.45 - 22.15.

MAX CENTER. 'Un paseo por las nubes'. Akt: Keanu Reeves, Aitana Sanchez Gijon 17.30 - 20.00 - 22.30.

MAX CENTER. 'Sospechosos habituales'. Zuz: Bryan Singer. Akt: Stephen

Baldwin 17.15 - 20.00 - 22.30.

MAX CENTER. 'Apollo XIII'. Zuz: Ron Howard. Akt: Tom Hanks, Kevin Bacon, Bill Paxton 16.45 - 19.45 - 22.30.

MAX CENTER. 'My Family'. Zuz: Gregory Nava 16.45 - 19.45 - 22.30.

MAX CENTER. 'Regreso inesperado'. Akt: Jamie Lee Curtis 17.30 - 20.00 - 22.30.

MAX CENTER. 'Don Juan de Marco'. Akt: Johnny Depp, Marlon Brando 17.30 - 20.00 - 22.30.

MAX CENTER. 'Nadie hablará de nosotras cuando hayamos muerto'. Akt: Victoria Abril 17.30 - 20.00 - 22.30.

MAX CENTER. 'Waterworld'. Akt: Kevin Costner 16.45 - 19.45 - 22.30.

MAX CENTER. 'Alerta Máxima 2'. Akt: Steven Seagal 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

MAX CENTER. 'El juez Dredd'. Akt: Sylvester Stallone 17.30 - 20.00. 'La flor de mi secreto'. Zuz: Pedro Almodovar 22.30.

MAX CENTER. 'Desperado'. Akt: Antonio Banderas 17.15 - 20.00 - 22.30.

MAX CENTER. 'Operación elefante'. Zuz: Simon Wincer 17.30 - 20.00 - 22.30.

■ BASAURI

SOCIAL ANTZOKIA. Ikus Bestelakoak.

■ ELORRIO

ARRIOLA. Ez dago emankizunik.

■ GALDAKAO

TORREZABAL. Ez dago emankizunik.

■ GERNIKA

GERNIKA. Ez dago emankizunik.

■ LEKEITIO

ANTZOKI. Ez dago emankizunik.

■ ONDARROA

BIDE ONERA. Ez dago emankizunik.

■ PORTUGALETE

COLISEO JAVA. 'Apollo XIII'. 17.00 - 19.45 - 22.00.

■ SANTURTZI

SERANTES. 'Apollo XIII'. 17.15 - 19.45 - 22.15.

SERANTES. 'Juez Dredd'. 17.30 - 19.45 - 22.15. 18 gorak.

SERANTES. 'La ley de la frontera'. 17.30 - 19.45 - 22.15.

■ SESTAO

AMEZAGA. Ez dago emankizunik.

■ ZORNOTZA

ZORNOTZA ARETOA. Ez dago emankizunik.

GIPUZKOA

■ DONOSTIA

ASTORIA 1. 'Waterworld'. 16.45 - 19.30 - 22.15. 13 gorak.

ASTORIA 2. 'Alerta Máxima 2'. 17.15 - 20.00 - 22.45. 18 gorak.

ASTORIA 3. 'Apollo XIII'. 16.45 - 19.30 - 22.15.

ASTORIA 4. 'Desperado'. 17.15 - 20.00 - 22.45. 18 gorak.

ASTORIA 5. 'El primer caballero'. 16.45 - 19.30 - 22.15.

ASTORIA 6. 'Boca a boca'. 17.15 - 20.00 - 22.45. 13 gorak.

ASTORIA 7. 'Operación elefante'. 17.15 - 20.00 - 22.45.

PETIT CASINO 1. 'French Kiss'. 17.00 - 19.30 - 22.15.

PETIT CASINO 2. 'El palomo cojo'. 17.00 - 19.30. 13 gorak.

PETIT CASINO 3. 'Atrapado'. 17.15 - 19.45 - 22.30. 13 gorak.

TRUEBA 1. 'Apollo XIII'. 17.00 - 19.45 - 22.30.

TRUEBA 2. 'Eclipse Total'. Akt: Kathy Bates, Jennifer Jason Leigh 17.00 - 19.30 - 22.15. 18 gorak.

ANTZOKI ZAHARRA. 'Guantanamo'. Zuz: Tomas Gutierrez Alea, Juan Carlos Tabio. Akt: Jorge Perugorria 17.30 - 22.30. 'Al-Layl'. Zuz: Mohamed Malass (Jatorrizko bertsoan) 20.15.

VICTORIA EUGENIA. Ikus Musika.

SAVOY. 'Braveheart'. Zuz: Mel Gibson. Akt: Mel Gibson, Sophie Marceau 16.00 - 19.15 - 22.30. 18 gorak.

PRINCIPE 1. 'Priest (Sacerdote)'. Zuz: Antonia Bird. Akt: Linus Roache, Tom Wilkinson 17.30 - 20.00 - 22.45. 18 gorak.

PRINCIPE 2. 'Un paseo por las nubes'. Zuz: Alfonso Arau. Akt: Keanu Reeves, Aitana Sanchez Gijon, Anthony Quinn 17.30 - 20.00 - 22.45. 7 gorak.

PRINCIPE 3. 'Don Juan de Marco'. Akt: Johnny Depp, Marlon Brando 17.30 - 20.00 - 22.45.

PRINCIPE 4. 'La flor de mi secreto'. 17.00 - 19.30 - 22.15. 13 gorak.

PRINCIPE 5. 'My Family'. Zuz: Gregory Nava 17.00 - 19.30 - 22.15.

PRINCIPE 6. 'Nadie hablará de nosotras cuando hayamos muerto'. 17.00 - 19.30 - 22.15. 18 gorak.

■ ARRASATE

ALAI. 'La ciudad de los niños perdidos'. 19.00 - 22.00.

ZINEMATOKIAK

ESTREINALDIAK

● **'BRAVEHEART'**. Mel Gibson ezagunak zuzendu, protagonizatu eta ekoiztu du 'Braveheart' filmea. William Wallace heroi eskoziarraren bizitzari eta mirariei gainbegiratu eman die Gibsonek bertan. William Wallacek XIII. mendean aurre egin zien agintari ingelesei. Filmearen errodiak bost hilabete iraun du, eta Irlanda eta Eskoziako lurretan egin da. Mel Gibsonekin batera Sophie Marceau, Patrick McGoohan, James Cosmos eta Catherine McCormack aktoreek lan egiten dute istorio epiko honetan. «Garai odoltsuak ziren haiek, horregatik grabatu behar genuenak gogorra, oso gogorra izan behar zuen», adierazi du Simon Crane 'Braveheart' filmeko espezialisten buruak. Filmean gertatzen diren borroka gogor horiek egiteko ia 2.000 estra behar izan dira, behar bezala jantzita; batzuetan ingelesan rolean beste batzuetan eskoziarrenean, planoaren arabera; baina benetan estrak irlandarrak dira, Itsas Armadako bolondresak.

(Barakaldo, Max Center; Baiona, Vauban; Bilbo, Capitol, Astoria, Avenida; Donostia, Savoy; Gasteiz, Mikeldi; Iruñea, Principe de Viana; Miarritze, Royal)

Catherine McCormack eta Mel Gibson, 'Braveheart' filmean.

● **'BOCA A BOCA'**. Manuel Gomez Pereiraren laugarren komedia honek intriga, maitasuna, umorea eta luxua nahasten ditu. Javier Bardem aktoreak aktore izan nahi duen pizza-banatzailer baten rola du bertan. Halako batean telefono erotikoen agentzia batera pizza bat banatzera joan eta bertan lan egitea aurrera egiteko modu bat dela pentsatzen du. Lan berriari esker hainbat pertsona ezagutuko ditu: eguneroko bezeroa (Josep Maria Flotats), maitalea (Aitana Sanchez Gijon)...

(Barakaldo, Max Center; Bilbo, Capitol, Ideales; Donostia, Astoria; Gasteiz, Guridi; Iruñea, Principe de Viana)

■ AZKOITIA

BAZTARTXO. Ez dago emankizunik.

■ AZPEITIA

SOREASU. Ez dago emankizunik.

ZELAITXO. Ez dago emankizunik.

■ BEASAIN

USURBE. Ez dago emankizunik.

■ BERGARA

NOVEDADES. 'El primer caballero'. 22.30.

■ BILLABONA

GUREA. Ez dago emankizunik.

■ DEBA

ZUBELTZU. Ez dago emankizunik.

■ EIBAR

RIALTO. 'Johnny Mnemonic'. 19.30 - 22.15.

UNZAGA. 'Waterworld'. 19.30 - 22.15.

■ ELGOIBAR

HERRIKO ANTZOKIA. Ez dago emankizunik.

■ ERRETERIA

ON BIDE. Ez dago emankizunik.

■ IRUN

AVENIDA. 'Waterworld'. 17.00 - 19.30 - 22.15.

■ LASARTE

KULTUR ETXEA. Ez dago emankizunik.

■ LEGAZPI

LATXARTEGI. Ez dago emankizunik.

■ MUTRIKU

EDERRENA. Ez dago emankizunik.

■ OÑATI

SANTA ANA. Ez dago emankizunik.

■ ORDIZIA

HERRI ANTZOKIA. Ez dago emankizunik.

■ TOLOSA

IPARRAGIRRE. Ez dago emankizunik.

LEIDOR. Ez dago emankizunik.

■ ZARAUTZ

MODELO. 'Malicia'. 19.30 - 22.15.

■ ZUMAIA

AITA MARI. Ez dago emankizunik.

LAPURDI

■ BAIONA

ATALANTE. 'L'aime des guerriers'. 14.15. 'Land and Freedom'. 16.30 - 18.45. 'Bye Bye'. 21.00.

VAUBAN. 'Braveheart'. 14.30 - 20.30.

VAUBAN. 'Le Hussard sur le toit'. 14.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'La fleur de mon secret'. 14.30 - 19.45 - 22.15. (Jatorrizko bertsoan).

VAUBAN. 'Sur la route de Madison'. 14.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'Desperado'. 14.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'Lancelot'. 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Casper'. 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'La Mutante'. 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Piege a grande vitesse'. 14.30

- 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Un homme presque parfait'. Zuz: Robert Benton. Akt: Paul Newman, Jessica Tandy, Melanie Griffith 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Bad Boys: flics de choc'. Zuz: Michael Bay. Akt: Martin Lawrence, Will Smith 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Une journée en enfer: Hard 3'. Zuz: John McTiernan. Akt: Kevin Willis, Jeremy Irons 14.30 - 22.15.

MARINE. 'Jack et Sarah'. Zuz: Tim Story. Akt: Richard E. Grant, Samantha Mathis 19.45.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul

Sortu

07.21

Gorde

18.42

URRIA

11

ASTEAZKENA

Urriaren 16an
ilbehera

HOROSKOPOA

UXUE AGIRRE

ARIES
martxoak 21 — apirilak 20
Irudimena izan behar da zenbait gauza ulertzeko. Baina zure ideiak ulertzeko...

TAURUS
apirilak 21 — maiatzak 20
Eztabaidetan zelako gustora, ezta? Baina besteei ere utzi hitz egiten.

GEMINI
maiatzak 21 — ekainak 20
Jantzi horrekin ondo zaudela esan dizu norbaitek, ala?

CANCER
ekainak 21 — uztailak 21
Urduritasunek ez dute laguntzen. Baina urduuuri egonez gero, zeeerrr egiiiiinn?

LEO
uztailak 21 — abuztuak 23
Leo zarenok ez ei zarete ezeren beldur. Baina, badira salbuespenak, ezta?

VIRGO
abuztuak 24 — irailak 23
Arazo teknikoak konpontzen ez dakit, baina sortzen ona zara.

LIBRA
irailak 24 — urriak 23
Barruak nahastuta dituzu. Dena irentsiz gero... Barrukoak botatzen ere ikasi!

SCORPIUS
urriak 24 — azaroak 23
Zer esan ez dakizula geratu bazara momenturen batean, ez ezer esan. Hobe da.

SAGITARIUS
azaroak 23 — abenduak 23
Itzarrik egoteko ondo da kafe pixka bat hartzea, baina itzartuegi egotea ere...

CAPRICORNIUS
abenduak 24 — urtarrilak 20
Erosketak egitera irten, eta bueltan ez erosketarik ez eta dirurik ere. Zertan...

AQUARIUS
urtarrilak 21 — otsailak 18
Gerrikoan zulo bat gehiago? Eskumuturrean ere jarri ahal izango duzu gerrikoa.

PISCIS
otsailak 19 — martxoak 20
Zertarako batzen duzu eroritako ilea? Peluka bat egiteko?

EFEMERIDEAK

Fausto Elhuyar jaio zen

1755. urteko urriaren 11n Fausto Elhuyar jaio zen. Bi anaia ziren: Juan Jose eta Fausto. Biek mineralogia eta metalurgia ikasketak egin zituzten Europako Unibertsitate onenetan. Bergarako Seminarioan zientzia irakasle izan ziren biak, eta 'Sociedad Bascongadako' partaide. Elkarte honek zientzi laboratoriorio aurrerratuak montatu zituen Euskal Herrian. Laboratorio horietan, Elhuyar anaiek, esperimentu luze eta bikainen ondoren, wolframioa lortu zuten lehenengo aldiz munduan.

1901. 'La Gaceta del Norte' egunkaria agertu zen Bilbon.

1962. Keixa aizkolaria hil zen. **SANTUAK.** Begoña.

TELEFONOAK

Hegoaldetik Iparraldera
hots egiteko: 07-33-
aurrezenbakia.

Iparraldetik Hegoaldera:
19-34- (eta 45, 4, 43 edota 48,
Araba, Bizkaia, Gipuzkoa edo
Nafarroara deituz gero),

**Hegoaldeko herrialdeen
arloan:**
Araba: 945-
Bizkaia: 94-
Gipuzkoa: 943-
Nafarroa: 948-

IPARRALDEA
Kastaldeko ospitalea 59 44 35 35
SAMU 15 / 59 63 33 33
Pozoiendatzeko kasuetan 56 96 40 80
Suhiltzaileak 18
Polizia 59 63 55 55
Baimako Suprefetura 59 59 09 17
Elektrikari-gas arazoak 14 / 59 52 10 18
Enplegetako berri 56 96 33 33
Kontseilu Orokorra 59 25 78 40
Miarritzeko aireportua 59 23 90 66
SNCFko trenbideak 59 55 50 50
Ondura telefonoz 59 29 50 43
Meteo agiria (grabatua) 59 22 03 30
Meteo zerbitzuak 59 23 84 15

HEGOALDEA
SOS Deiak 088
Udaltzaingoa 092
Polizia Nazionala 091
Ondura telefonoz 093
Telefono argibideak 003

ARABA
Suhiltzaileak 28 25 25
Gurutze Gorria 13 47 47

DYA 28 10 20
Errepedetako informazioa 25 42 00
Ertzaintza-Arkaute 28 20 00
Mioioiak 13 55 00
Goardia Zibila 25 61 00
Txagorritxuko Ospitalea 24 26 00
Santiagoko O. Orokorra 25 36 00
Ospitale Militarra 13 65 77
Poliklinikoa 22 33 00
Arana Eritetxea 28 28 00
"Nº Sº Esperanza" klinika 25 25 00
Asepeyo klinika 27 46 55
Araba klinika 14 21 00
Forondako Aireportua 27 33 00
Gasteizko RENFE geltokia 23 20 30
Autobus geltokia 25 84 00
"Radio Taxi" 27 35 00
Elbarrituentzako taxiak 908870144
908870244

BIZKAIA
Diputazioako suhiltzaileak 492 28 00
Bilboko suhiltzaileak 423 30 00
Gurutze Gorria 422 22 22
DYA 431 92 00
Ertzaintza 444 14 44
Larrialdiak (Osakidetza) 475 75 00
Basurtoko ospitalea 441 88 00
Galdakaoko eritetxea 456 88 16
Santa Marina 446 20 66
Gurutzetako ospitalea 490 31 00
Sondikako aireportua 453 13 50
RENFE 423 86 33
ET/FV Atxuri 433 95 00
ET/FV San Nikolas 416 13 12
ET/FV Unamuno plaza 415 50 26
Bizkaia irratia taxiak 416 22 22
"Radio Taxi" 444 88 88
"Tele Taxi" 444 23 33
Naturgas 902-1234 56 / 900-40 05 23
Alkoholiko Anonimoak 4150751
Hiritar Elkarte, T-4 422 12 40

GIPUZKOA
DYA 46 46 22
Gurutze Gorria 22 22 22
Itsasoko Gurutze Gorria 27 22 22
Ospitale Proibintziala 45 40 00
Erresidentzia 44 70 00
Gurutze Gorria (Donostia) 21 46 00
Gurutze Gorria (Irun) 61 12 03
Poliklinikoa 46 22 00
Deba Garaiko eritetxea 79 53 00
Zumarragako ospitalea 72 39 01
Ertzaintza 28 88 88
Goardia Zibila 21 11 00
Hondarribiko aireportua 66 85 00
RENFEko geltokia 28 35 99
ET/FVko geltokia 45 01 31
Easo Taxiak 46 76 66
Santa Clara Taxiak 46 64 55
Radio Telefonoa 42 66 42
Suital Taxiak 39 80 18
Donosti Gas 45 02 00
Tolosagasa 65 07 82
Gas Hernani 33 09 28
Informazio sexuala 32 04 44
Donostiako suhiltzaileak 080
Gipuzkoako suhiltzaileak 088

NAFARROA
SOS Deiak/Foruzaingoa 088
Iruñeko suhiltzaileak 22 22 22
DYA 17 17 17
Gurutze Gorria 088
Errepedetako informazioa 22 91 17
Goardia Zibila 22 11 00
Eguneko Psikiatri O. 27 38 12 / 61
Nafarroako Ospitalea 10 21 00
Bideko Ama Birjina O. 10 94 00
Noaingo aireportua 31 75 12 / 51
Iruñeko Autobus geltokia 22 38 54
RENFEko geltokia 12 69 81
Radio Taxi 21 00 00
Teletaxi 23 23 00
Goardiako Farmaziak 22 21 11

EGURALDIA

Eguzkia

Lainotua

Estalia

Euri zaparrada

Euria

Ekaitza

Kazkabarra

Elurra

Itsas barea

Itsaskirria

Itsaskia

Itsas handia

Denboralea

Haize leuna

Haize gogorra

Ekaitz haizea

ITSASALDIAK (Portugaleten)

Itsasgora

Itsasbehera

05.55-18.13

12.05-00.19

Antzerakoa
Antzerako eguraldia izango dugu. Goizean behe-lainoa izango da, baina eguneko gainontzeko orduetan laino gutxi edo bat bera ere ez da izango. Haizea aldakorra izango da, baina batez ere hegoaldeko joko du. Tenperaturak antzerakoak izango dira. Bihar: aldaketarik ez. Goizean behe-lainoa. Baina egunak aurrera egin ahala gutxitu egingo dira eta ondorioz, ostarte

ugari izango dira. Haizeak hegoaldeko joko du eta tenperaturak epelak izango dira.

Itsasoa
Haizea: iparraldetik joko du 2-3ko indarrez. Bisibilitatea: erdipurdikoa. Itsas hondoa: ipar-mendebaldekoa metro bateko olatuekin. Itsasoaren egoera: itsaskirria.

Atzoko minimoak aireportuetan:
Miarritze 16
Iruñea 10
Donostia 16
Gasteiz 9
Bilbo 12

DENBORAPASA

ENBIDO

HITZ GEZIDUNAK

Lemari	Gorotza	Arma tresnak	Katilu txiki
Belar moztaila	Gasteizko aldiria	Aintzira	Norat atzizkia
Motelak			
Zamatzearen egintza			
Zamorako autoetan	(Ald.) Zaren hori		Röntgen
Itxia	Hitz grekoa		H ₂ O
Gizon izena		Ez eme	Nitrogenoa
Zintzoa		Uranioa	
	Izan		

AURREKOAREN SOLUZIOAK

ANDOAIN

E-1483

E1

TXORITXOARI MOKOKA

INES INTXAUSTI

07.25: AURKEZPENA.

07.30: SUPERBAT GOSARI TXI-
KI. Haurrentzako saioa.Miserableak. Marrazki bizidu-
nak: 'Bikote misterioak'.Dommel. Marrazki bizidunak:
'Izotza egiteko makina'.Starcom. Marrazki bizidunak:
'Nantucket lerari esker'.Pigmalion. Marrazki bizidunak:
'Ezkutuko arana'.Mamorro Mamu Txikia. Marrazki
bizidunak: 'Gutxikusi maisua'.09.25: JAUZI KUANTIKOA. Te-
lesaila.

'Jainkoa lagun'.

10.15: ISPILUAN. Elkarriketa.

Jose Castillo.

10.45: ROD STEWARTEN KON-
TZERTUA.

11.55: HAURTZAINA. Telesaila.

'Txeko iturgintza'.

12.15: SUSTRAIA. Nekazaritza
eta abeltzantza saioa.

(Errepikapena).

12.50: BERTATIK BERTARA.

13.30: GAUR EGUN. Albistegia.

13.55: HELENE ETA BERE LA-
GUNAK. Telesaila.

'Aitatxo!'

14.25: GOENKALE. Telesaila.

'Bakardadearen beldur'.

14.55: EUSKADI GAZTEA. Musi-
ka saioa.Etxekaltetxoak. Marrazki bizi-
dunak: 'Graham Canyon'.

Ertza. Telesaila.

Basabizitza ikusgai. Dokumen-
tala: 'Harribitia eguzkitan'.16.50: SIR ALEC GUINNES. Do-
kumentala.17.45: THALASSA ITSASOA.
Dokumentala.18.25: IPARRALDEAREN ORE-
NA. Albistegia.18.30: SUPERBAT. Haur eta
gazteentzako saioa.Doraemon, katu kosmikoa. Ma-
rrazki bizidunak: 'Etxeko sa-
teliten atala'.

Judo Boy.

Harriketarrak.

Kriptako istorioak.

19.55: ABRAHAM OLANORI
OMENALDIA.

20.30: GAUR EGUN. Albistegia.

20.55: GAUR EGUN KIROLAK.

21.30: DRAGOI BOLA Z.

22.00: GOENKALE.

22.30: ELKANOTARRAK.

23.35: LURRAREN ARNASA.

00.05: GIZA ABEREA.

01.00: GAUR EGUN. Albistegia.

01.05: KALEKO LEGEA.

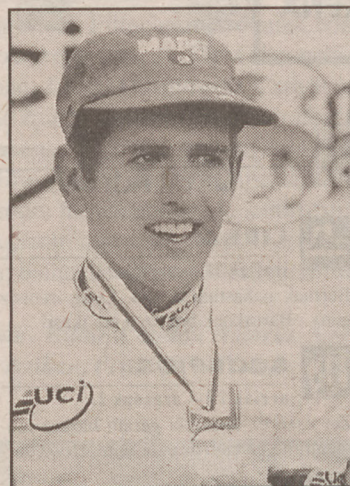
01.50: AMAIERA.

A tzoko alean ez nuen Juan Luis Zabalen zutabe arrastorik ikusi egunkari hone-
tan, zoritxarrez, eta, pentsatzen
jarrita, Indurain zaleek joan den
igandean hartutako kolpearen
sintoma eta ondorio dela pentsa
nezake. Nafarraren jarraitzaile
asko fin ibili da Abraham Ola-
noren garaipena interpretatzeko
garaian. Haien ustez, Anoetako
txirrindularia (Anoetako, ez
donostiarra, Patxi!) Induraini
esker igo zen podiumera, azken
batez. Eta hori ez zen horrela
gertatu erabatean, nire ustez.

Miguel Indurainek haren ga-
raipena erraztu zuen, gainon-
tzeko ziklisten aurrean balazta
lana eginez. Horrelako gizaki
eskuzabalak behar ditugu, or-
dea, eta non egon daiteke Indu-
rain hobeto bigarren planoko
irudi horretan baino. Telebista
aurkezleek betikora jo zuten,
baina. Pedro Gonzalezek argi
utzi zuen, adibidez, berak nahia-
go zuela Indurainen garaipena
'Espainiarena' baino gehiago,
eta agerian utzi zuen bere etsipe-
na Olanok irabazi ondoren. Joe-
ra artifizial hauek inozoak diru-
dite berez, baina oso arrisku-
tsuak gertatzen dira zein mo-
mentutan diren.

Igande gauean espero nuen
bezala, Olanori es-

Abraham eta Isaak

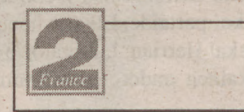
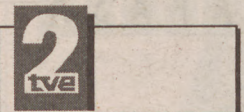
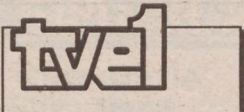
Abraham Olano.

kainitako eguna izan zen here-
negungoa. Nik neuk ezin izan
nituen ezberdindu kateek eskai-
nitako albistegi, programa be-
rezi, kirol saio eta iragarkiak,
dena bat bihurtu zelako gauerdia
iritsi artean. 'Firin faran' pro-
gramako gonbidatuek ere ezin
izan zuten Kolonbiako balentria
saihestu. Begoña Amonarrirek
egindako aipamen zuzena, oso
zuzena ere, gogorarazi nahi ni-
zukeke soilik. Espainiako irati
batean entzundako kontu bat ai-
patu zuen berak. Irratsaio horre-
tako hizlarietako batek zera aur-
pegiratu zion beste bati, nonbait:
'«Zergatik esaten duzue 'euskal
terrorismoa' eta, aldiz, 'txapel-
dun espainiarrak'?». Esaldiak

ondo neur dezake Begoña Amonarriren umorearen zentzua.

Begoñak, portzierto, jarraitzen
eta itxura berria erakutsi ditu
oporetatik itzuli eta gero. Argi-
lago dago, beltzaranago eta as-
koz patxadatsuago ere bai. Ez da
hasiera batean bezain haserre
agertzen; agian, ondo ibili da
oporetan; beharbada, telebista
barneko giza tenperaturaren to-
nua ez dago inorentzako salgai
martirologio lehia batean sar-
tzeke, Jose Maria Calleja joan
zenez geroztik, behintzat.

Hala ere, izen propioetatik
kanpo zerbait gehiago ere ikusi
nahi izaten duen sasi-bibliologo
asko dugu inguruan. Gurean
Olano dugu gaur txapeldun.
Abraham Anoetan izango da
gaur agindutako lurraldearen
omenaldi beroa jasotzeko, eta
lehengoan arrakasta itzela izan
zena, oroimen gozo bihurtuko da
gauean; batzuentzat garrantza-
zergatik uka. Olanok, egia esan,
nahikoa baino gehiago egin zuen
eta ondo merezi eta irabazitako
hitzak jaso behar lituzke, gure
apologiaren egogramaren le-
rroak alde batera utzita. Bistan
da, Abraham Olanok ez zuela
Isaakik sakrifikatu igandean.
Jainkoari zin egin baldin bazon
ere. Eta gainera, Ismael ez da
bere anaia, Marinorena baizik.
lagunok.

09.34: Aurkezpena.
09.35: Sustriaia.
10.05: Del pais de los
vascos. Dokumentala.
10.35: En cuerpo ajeno.
Telenobela.
11.25: Cine 2: 'Un
hermoso noviembre'.
Filmea.
13.00: Rompecabezas.
Lehiaketa.
13.25: Loco por ti.
Telesaila.
13.58: 14.00. Albistegia.
14.30: Teleberri.
Albistegia.
15.05: Teleberri kirolak.
Kirol albistegia.
15.30: Cartel 15.30:
'Atrapa ese maniquí'.
Filmea.
17.15: Cine 2: 'Temporada
alta'. Filmea.
19.05: Ana. Magazina.
20.20: Rompecabezas.
Lehiaketa.
20.58: Teleberri.
Albistegia.
21.30: Mr. Bean.
Telekomedia.
22.00: Colegio Mayor.
Telekomedia.
23.00: Así las cosas.
Tertulia saioa.
23.55: Cazador de
fortunas. Telesaila.
00.45: Dentro y fuera.
01.15: Teleberri.
01.20: Ana. (Errepikapena).
02.25: Amaiera.

07.00: Ring-Ring.
Haurrentzako saioa.
09.15: Selva Maria.
Foiletoia.
10.45: Corazón salvaje.
Foiletoia.
11.25: Albisteak.
11.30: Pasa la vida.
Magazina.
13.55: Albistegia.
14.30: El menu de Karlos
Argiñano. Sukaldaritza
saioa.
15.00: Telediario 1.
Albistegia.
15.40: Agujetas de color de
rosa. Foiletoia.
17.00: Tendido cero.
Zezenketa Zaragozatik.
19.15: Futbola:
Danimarka-Espainia.
Eurokopa 96.
21.00: Telediario 2.
Albistegia.
21.40: 'Superman III'.
Filmea.
00.15: La vida según...
Carmen Thyssen.
01.15: Telediario 3.
Albistegia.
01.45: Vendetta. Telesail
berria.
02.30: Sin fronteras.
(Errepikapena).
03.20: ¿Como lo veis?
03.50: ¿Como lo veis?
(Errepikapena).
04.20: Telediario 4.
Albistegia.
05.00: Amaiera.

08.00: Euronews.
07.30: La 2 Noticias.
09.10: Los desayunos de
Radio 1. Enrique Fernandez
Miranda.
10.00: La aventura del
saber.
11.15: Medicina oriental.
12.05: Silencio roto.
Arkitektura.
12.30: Northwood.
Telesaila.
13.00: La2. Noticias.
13.30: Pinnic.
Haurrentzako saioa.
15.00: Cifras y letras.
Lehiaketa.
15.30: Supervivencia.
Dokumentala.
16.30: Bit a bit.
17.00: La película de la
tarde: 'Doble agente,
doble juego'. Filmea.
19.00: Preguntas y
respuestas.
20.00: Zona franca.
Musika saioa.
20.30: Zona de juego.
21.00: Lingo. Lehiaketa.
21.35: La2. Noticias.
21.55: Hoy en el
Parlamento.
22.00: Nuestro cine:
'Soldadito español'.
00.00: El Lector. Amerika.
01.00: Cine club. Robert
Mulliganen zikloa: 'Matar
un ruiseñor'. Filmea.
03.10: Escenas de
serenidad.

06.00: Intrigues.
06.30: TF1 info.
07.10: A tout'sp. pip.
07.30: Disney club
mercredi.
09.00: Spirou.
09.30: Club Dorothée.
Haurrentzako
saioa.
11.50: La roue de la
fortune.
Lehiaketa.
12.20: Le juste prix.
Lehiaketa.
12.50: A vrai dire.
13.00: Le journal.
Albistegia.
13.35: Femmes.
13.40: Les feux de l'amour.
Telesaila.
14.35: Club Dorothée.
17.20: Premiers baisers.
17.55: Futbola:
Errumania-Frantzia.
19.50: Les pourquoi de
monsieur Pourquoi.
20.00: Le journal.
Albistegia.
20.50: Pour la vie.
22.55: 52 sur la une.
23.55: Ushuaia.
00.55: TF1 Nuit.
01.10: Intrigues.
01.45: Histoire des
inventions.
02.45: Mésaventures.
03.30: Histoires naturelles.
04.10: Intrigues.
04.40: Musique.
05.05: Histoires naturelles.

06.05: Des jours et des vies.
06.30: Télématin.
08.30: Les films lumière.
08.35: Tequila et Bonetti.
09.25: Mercredi mat.
11.10: Flash info.
11.15: Motus.
11.45: Pyramide.
12.20: Les z'amours.
13.00: Journal. Albistegia.
13.45: Fou de foot.
15.15: Couleur Maureen.
15.20: Hartley coeurs a vif.
16.10: Seconde B.
16.40: Couleur Maureen.
17.15: Les premières fois.
17.40: Génération
musique.
18.10: Le prince de Bel Air.
18.40: Que le meilleur
gagne.
19.15: Flash info.
19.20: Studio Gabriel.
19.50: Bonne nuit les
petits.
19.50: Tirage du loto.
20.00: Journal.
20.45: Tirage du loto.
20.50: Le parasite.
22.35: Bas les masques.
23.45: Les films lumière.
23.50: Journal.
00.05: Le cercle de minuit.
01.25: Histoires courtes.
01.50: Studio Gabriel.
03.40: 24 heures d'info.
03.50: 7eme continent.
04.20: Les z'amours.
04.50: Outremers.
05.45: Dessin animé.

06.00: Euronews.
07.15: Bonjour Babar.
08.10: Les Minikeums.
08.35: Wishkid.
09.05: Le diable de
Tasmanie.
09.35: Les pinguins
justiciers.
10.00: Les mondes
fantastiques.
10.30: Albert le 5eme
mousquetaire.
11.00: Fantôme 2040.
11.25: L'odyssée
fantastique.
11.55: Flash info.
12.00: Décrochage
régional.
12.45: Le Journal.
13.05: Tout en musique.
13.40: Magnum. Telesaila.
14.30: Popeye.
14.45: Magazine du sénat.
14.55: Assemblée
nationale.
16.05: Woof.
16.40: Les minikeums.
17.45: Les deux font la loi.
18.20: Questions pour un
champion.
18.50: Un livre, un jour.
18.55: Le 19-20 de
l'information. Albistegia.
20.05: Fa, si, la... chanter!
20.35: Tout le sport.
20.45: Consomag.
20.50: La marche du siècle.
22.35: Le soir 3. Albistegia.
00.45: Dynastie.
01.35: Musique graffiti.

GAURKO FILMEAK

Atticus Finch, zeluloideak jasotako pertsonaia maitagarrietakoa

ANE MUÑOZ

09.00	C+(f)	○○	L'ILE DES FILLES PERDUES	1961	Domenico Paolella	85 m.
10.35	T5	○	TRIO DE DAMAS	1960	Pedro Lazaga	88 m.
11.30	ETB2	○○	UN HERMOSO NOVIEMBRE	1971	Mauro Bolognini	-
15.30	ETB2	○	ATRAPA ESE MANIQUI	-	Stewart Raffil	-
15.35	T5	○○	DOBLE JUEGO	1988	Luis Rudolph	95 m.
15.35	A3	○○	CONSPIRACION DE AMOR	1987	Noel Black	89 m.
17.00	LA2	○○	DOBLE AGENTE, DOBLE JUEGO	1991	Roger Young	105 m.
17.10	ETB2	○○	TEMPORADA ALTA	1987	Clare People	92 m.
21.00	C+(f)	○○	LE CONCIERGE DU BRADBURY	1993	Barry Sonnenfeld	90 m.
21.40	TVE1	○○	SUPERMAN III	1983	Richard Lester	117 m.
22.00	LA2	○	SOLDADITO ESPAÑOL	1988	Antonio Gimenez Rico	99 m.
22.00	C+(e)	○○	LA CUSTODIA	1994	Eric Woreth	90 m.
01.00	LA2	○○○○○	MATAR A UN RUISEÑOR (J.B.A.)	1962	Robert Mulligan	129 m.
01.15	T5	○○	BRANCALEONE EN LAS CRUZADAS	1970	Mario Monicelli	106 m.
02.00	A3	○○	LA REVOLUCION MATRIMONIAL	1974	J. A. Nieves Conde	87 m.
05.05	A2	○○	LA VENGANZA DE LOS BARBAROS	1960	Giussepe Vari	100 m.

○ TXARRA

○○ ESKASA

○○○ BALEKOA

○○○○ ONA

○○○○○ BIKAINA

Jaun eta jabe izango da, goizetik gauera, Robert Mulliganen 'Matar a un ruiñeñor' maisulaneko Atticus Finch protagonista zintzoa; berak eta bere seme-alabek salbatuko baitute, hain zuzen, gaurko zerrenda kaskar eta pobrea. Jakina da telefilmeeen eguna dela asteazkena, eta zeluloide puskenzako atsedenditxoa ere egun honetan izan ohi dela; *espainolada* horietakorik ez da gaur faltako, ez eta estatubatuar ikasle gazte-txoer inguruko komedia txarrik ere. Honen adibide garbia dugu Euskal Telebistaren eskutik datorkigun 'Atrapa ese maniqui' tuntuna. Stewart Raffill zinta hau Michael Gottlieb 'Maniqui' arrakastatsua bezain kaskarraren jarraipena da. Entreenigarrria dela iragarri badute ere, nahikoa aspertuko gara ikustera animatzen garenok.

MATAR A UN RUISEÑOR

(To kill a mockingbird) Zuzendaria: Robert Mulligan. Aktoreak: Gregory Peck, Brock Peters, Mary Bradham, Robert Duvall.

Gaurko luxuzko eskaintza, duarik gabe, Robert Mu-

lliganen bitxikeria ikusgarri hau dugu. Zuzendari ezagunaren filmografiari gainbegiratu ematen ari zaien zikloaren barnean eskainiko du La 2ek, eta, noski, ezinbestekoa da, Mulligan jaunaren lan biritbilena baita zuri-beltzeko melodrama hau. Beste elementuen gaintetik, giro-tze bikaina azpimarratu nahi dut, eta, horretaz ari garela, Bernsteinen soinu banda ezin egokiagoaz ohartzeko eskatuko dizuet bide batez. 30eko hamar-

kadara garamatzen istorio honetan, Atticus Finch abokatu alarguna, Gregory Peckek sekula interpretatu duen pertsonaiarik erakargarriena duarik gabe, seme-alabekin bizi da herrixka batean. Arrazakeriaren gaia aztertzen du, oso modu politean eta sentimendu handiz, Mulligan zuzendariak. Halaber, olerki bisual ederra da alabatxoaren ikuspuntutik azaldua dagoen istorio erromantiko eta goxoa. Eta intrigako unerik ere ez da

faltako. Finchtarren auzoko gaztetxoaren pertsonaia sortzeko, haur zeneko Truman Capoterengan inspiratu zen filme hau ego- kitua dagoen eleberriaren sortzailea, hau da, Harper Lee idazlea.

BRANCALEONE EN LAS CRUZADAS

(Brancalone elle crociate) Zuzendaria: Mario Monicelli. Aktoreak:

Vittorio Gassman, Adolfo Celi, Stefania Sandrelli.

Atzo bertan 'La armada Brancalone' filme honen lehen zatia ikusteko aukera izan zenutenok gustora ikusiko duzue gaur Monicelliren luzemetraia hau. Vittorio Gassman mitikoak protagonizatutako bigarren zatia baita Tele 5 kate pribatuak eskainiko duen honako komedia hau. Ez da lehenaren mailara iristen, baina halaz eta guztiz ere interesa gorde-

tzen duela eta entretenigarrria dela onartu behar dut.

TEMPORADA ALTA

(High Season)

Zuzendaria: Clare

Peploe. Aktoreak:

Jackeline Bisset, James Fox, Irene Papas.

Pantaila txikian hamaika bider ikusia dugun britainiar komedia kostunbrista ezaguna, Bertolucciren emazte eta kolaboratzaile izandako Clare Peploe idatzia eta errealizata, aktore talde erakargarriari esker iritsi zen batik bat nazioarteko zinematoki handietara; Bisset begiurdinaren eta James Foxen alboan, rol laburra betez, Kenneth Branagh zinema-gile modakoa topatuko dugu. Eta beno, Donostiako Zinemaldian Zilarrezko Maskorra jaso izanak ere ez zion Peploe andereari gutxi lagundu filmea komertzializatzen. Greziako uharte eder batean kokatua dago, eta bertan nahiko bizimodu independentea daramatan senar-emazte batzuk eta hauen alaba dira protagonista nagusiak. Azkenik, filme osoan zehar azaltzen diren aktore guztiak ezin aipa baditzaiket ere, Irene Papasek ezin zuen, bada, Greziarako bidaiari honetan kale egin, ezta?

TF1

FUTBOLA
Errumania-Frantzia 17.55

TVE1

FUTBOLA
Danimarka-Espainia 19.15

ETB2

ABRAHAM OLANORI
OMENALDIA
Zuzenean 19.55

ETB2

ASI LAS COSAS
Aldai, GAL 23.00

19.00: Ivanhoe. 19.30: Bionique. 20.25: Le dessous des cartes. 20.30: 8 1/2 journal. 20.40: Liban, nos guerres imprudentes. 21.50: Ennio Morricone. 22.45: Concert des séducteurs. 23.25: Musica-journal. 00.00: Chahine et Co. 00.45: La chambre de Buster.

05.45: Programmes du matin. 11.15: Les années coup de coeur. 12.00: Ma sorcière bien aimée. 12.30: La petite maison dans la prairie. 13.30: Crypte show. 14.00: Tintin. 14.30: Draculito. 15.00: 20 000 lieues dans l'espace. 15.30: Rahan. 16.00: Highlander. 17.00: Fanzine. 17.30: Classe manequin. 18.00: Highlander. 19.00: Surfers détectives. 20.00: Le gran zap. 20.40: L'ombre du soir. 22.30: New York, alerte à la peste. 00.20: Secrets de femmes. 00.55: Fanzine. 01.25: Boulevard des clips latinos. 02.30: Fréquent-star. 03.50: Starnews. 04.15: Mirage 2000. 05.15: Fanzine.

CANAL+

07.00: CBS evening news. 07.20: Le journal de l'emploi. 07.30: Le dessin animé. 08.00: Ca cartoon. 08.45: Surprises. 09.00: 'L'île des filles perdues'. 10.30: Les babouins de la pompe à eau. 10.55: 'Le gang des champions'. 12.30: La grande famille. 13.45: Décode pas Bunny. 14.40: National Geographic. 15.30: Une lumière dans la jungle. 17.05:

Futbol amerikarra. 17.55: Les multoches. 18.00: Le dessin animé. 18.30: Cyberflash. 18.40: Nulle part ailleurs. 20.30: Le journal du cinéma. 21.00: 'Le concierge du Bradbury'. 22.40: 'A la folie'. 00.10: 'Tom est tou seul'. 01.40: 'Rue princesse'.

5
La Cinquième

06.00: Inventer demain. 06.05: Opinions publiques. 06.10: Au fil des jours. 06.20: Le magazine du temps. 06.30: Déclics. 07.00: Jeunesse. 08.00: Le monde des animaux. 08.30: Va savoir. 09.00: Les écrans du savoir. 11.00: Euro-journal. 11.30: Arithmétique appliquée et impertinente. 11.33: Ety-Mot. 11.45: Qui vive. 12.30: Atout savoir. 13.00: Nomades de la glace. 13.30: L'esprit du sport. 14.30: A tous vents. 15.45: Les écrans du savoir. 16.30: Pareil, pas pareil. 17.00: Rintintin. 17.30: Les enfants de John. 18.15: L'oeuf de Colomb. 18.30: Le monde des animaux.

5

06.00: Entre hoy y mañana. 06.30: Albisteak. 07.45: Besame Licia. 08.10: Mr.T. 08.35: Supermario Bros. 09.00: Lupin. 09.20: Vecinas de papa. 09.45: Mujeres peligrosas. 10.35: 'Trio de damas'. 12.40: En directo contigo. 14.00: Las chicas de al lado. 14.30: Albistegia. 15.05: 'Que me dices!'. 15.35: 'Doble juego'. 17.35: Conan. 18.05: Power Rangers. 18.35: Vr Troppers. 19.05: La ruleta. 19.50: Su media naranja. 20.30: Albistegia. 21.15: Karaoke. 21.35: Numero 1. 23.40: Esta noche...

cruzamos el Mississippi. 00.45: Entre hoy y mañana. 01.15: 'Brancalone en las cruzadas'. 03.05: Novedades. 03.30: Inspector jefe Morse. 05.15: Los poderes de Matthew Star.

07.00: Albistegia. 07.20: Club Megatrix. 09.35: Beatriz. 10.25: Santa Barbara. 11.15: Los mejores años. 12.00: Hart y Hart. 12.55: Bonanza. 14.00: Alf. 14.25: El principe de Bel Air. 15.00: Albistegia. 15.35: 'Conspiración de amor'. 17.30: El equipo A. 18.30: Somos diez. 19.00: Los Simpson. 19.30: Los vigilantes de la playa. 20.25: A toda página. 21.00: Albistegia. 21.35: Los ladrones van a la oficina. 22.30: Cita con la vida. 00.30: En buenas manos. 01.30: Albistegia. 02.00: 'La revolución matrimonial'. 03.35: Televenta. 05.05: 'La venganza de los barbaros'. 06.45: La llamada del oeste.

CANAL+

08.00: Albisteak. 08.05: ABC world news. 08.30: Tic tac toons. 09.00: Buenos dias, buenos clips. 09.25: Mucho más. 10.00: 'Todo esto... ¿para esto?'. 11.48: 'Rusticos en Dinelandia'. 13.30: Los 40 principales. 14.00: Mi viejo rockero. 14.25: Más deporte. 15.00: 'Demolition Man'. 16.53: El cine norteamericano según Scorsese. 18.09: Piezas. 18.35: Albistegia. 19.35: El crítico. 20.05: Padres forzosos. 20.30: Lo + Plus. 21.30: Albistegia. 22.00: 'La custodia'. 23.31: 'Corazón indomable'. 01.09: Pieza extra. 01.20: 'El cianuro... ¿solo o con leche?'. 02.40: Fútbol: Italiako Liga. 04.21: 'Erase una vez en America'.

IRRATIA

Arrate Irratia.	FM 87.7	Gure Irratia.	FM 106.6
Bizkaia Irratia.	FM 102.6	Irulegi Irratia.	FM 91.08
Egin Irratia.	FM 103.0 / 102.0	Segura Irratia.	FM 89.2
Euskadi Irratia.	OM 1.161	Xiberoko Botza.	FM 88.8
Euskalerria Irratia.	FM 91.4	Xorroxin Irratia.	FM 107.5
Herri Irra.	FM 99.8 / OM 1224	Iruñeko Herri Irratia.	FM 87.6

Arrate Irratia. Meza goizeko bederatziatan izango duzue entzungai. Ordiziako ferian salgai jarri diren produktu berriak zeintzuk izan diren esango dizute goizeko hamaikak eta laurdenak aldera. Horrez gain, prezioen gora-beherek eta salmenten nondik-norakoak ere izango dute aipamenik. Hamabiak bitartean elkarriketak eskainiko dira. Jarraian, hamabiak eta hogeietan, Deba eta Urola bailarako kroniken berri izango duzue. Arratsaldeko lauetan hasi eta zazpiak bitartean, 'Arratsaldea zuekin' saioaren konpainia izango duzue. Musika klasikoak, kultur agendak, kirol albisteek eta elkarriketek osatuko dute besteak beste irratsaio hori.

Euskadi Irratia. Abraham Olano munduko txapeldunari ongietorria egingo diote gaur eta Euskadi Irratiak horren lekuko egingo zaituzte. Arratsaldeko zazpietan hasi eta zortziak arte irauten duen 'Iturri one-tik' saioaren barnean izango da hori. Jarraian, 'Dohana jasoz' saioa entzuteko aukera izango duzue. Patxi Anduaga banastagilea izango da bertako protagonista. Gaueko bederatziatan Pello Zabalak gidatutako 'Klasi-koak gaur' saioa izango duzue entzungai. Musikarekin jarraituz, munduko txoko desberdinetako musikak osatuko du Olatz Zugastiren 'Kantaita' saioa. Eguneko programazioari amaiera emanez 'Ahotan hartuta' saioa eskainiko da.

GANBARATIK

Komoreetako komeria

ALLANDE SOKARROS

Bob Denard frantses mertzenarioa ez zen ohartu kolonialismoa itxuraldatu zela eta sasidemokrazia mozorrotuta zegoela, Komoreetan, berriro ere, indar kolpe bat gauzatzeari ekin ziolarik. Gero bai erreparatu egin dio, Frantziak bere mertzenario legalak bidali dituelarik, aginte ustez legezkoa berriz jartzeko.

Ez erabat aurretik bezala, haatik, Denard eta bere soldateroek botoretik kendu egin zuten Komoreetako presidentea Frantziak bahituta atxikitzen baitu La Reunion 'frantses' lurraldean. Bertarat eraman zuten bere osasun egoeraz axolatzeko aitzakiaz, baina, antza denez, oso gaisotuta dela estimatu dute, geroztik ez baitute etxeratzerat utzi nahi.

Ez dit pena handirik ematen Komoreetako presidentearen zorteak, baina gertakari hauek Frantziak deraman jokaerari buruz oso argigarriak direla uste dut. Ezen, begi-bistakoa da bere kolonia izan zen Komoreetan Frantziak duela gaur egun ere benetan agintzen. Argi dago ere bai Bob Denardek egindako aginte hartzea mesedegarria izan zaiola, zeren honi esker erabat ustelduta zen erregimen baten burua baztertu egin baitu. Aginte berriaren gidak hartu dituen lehen ministro ohia oso txukuna zela sinetsi behar da beraz...

Guzti hau farregarria litzateke herria ez balitz petzero. Berak ez dut alde handirik somatuko Denardek eta bere adiskideek jarriko zuten boterearen eta aginte berriaren artean. Diferentzia bakarra izango da Frantziak bigarrenari onetsi diola legitimitatearen marka. Bere gustoko legetimitatearena noski, interes ekonomiko eta estrategikoak babestuko dizkionak. Komoreetako komeria Paristik dago zuzendua.

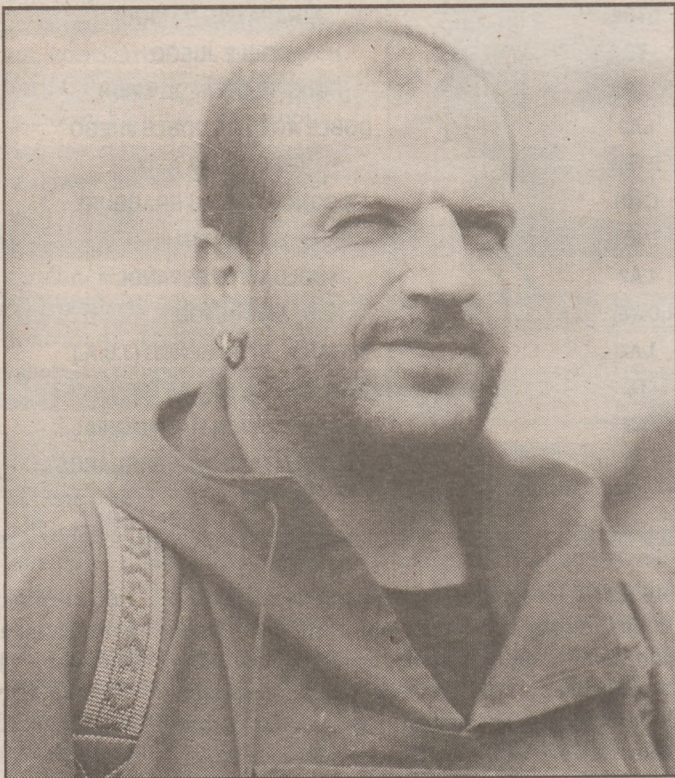
Ioxe Perez: «Budoarekin enborretik abiatu eta adarretara heltzen gara»

HUR GOROSTIAGA / BAIONA

«Yoseikan budoko irakaslea naiz». A, ongi. Zorionak. Baina... zer debru duzu hori? «Budo, gudua-ren artea da», diosku Ioxek. «Gudua bai, baina ez du erran nahi gerlaren zentzuan apurtzea edo lehertzea. Japonesez budo hitzak erranahi bikoitza du. Batetik borrokarako artea da, eta bestetik armez egindako erasoak gelditzeko defentsa moldea da. Horrela erranik oso militarra iduri du, baina ez da batere gure asmotan sartzen hori».

Arte martzialetarako gutizia burasoen eskutik heldu zitzaion. «Aita-amek ez zidaten nire pentsamoldea galdegin eta judo klase batera bidali ninduten. Judoaren ondoren, bertze arte batzuk ikasi eta yoseikan budora igaro nintzen, gorputz, osasun eta filosofi mailan hurbilen senditzen nuena zelako».

Bizitzako eskola guzietan bezala, Ioxek ere irakasle bati jarraiki ikasi zuen. «Nire irakasleak sekulako maila zuen, eta ekialdeko hainbat arte martzialean maila gorena izateaz gain, bertze hainbat arte martzialean ere maisu izan zen. Bere jakituria pilatuz, yoseikan budo arte martzial molde modernoak sortu du, biomekanika erabiliz gorputzean jasaten diren ondorioak neurtzen ditu, baina gisa berean herriek tradizioz arte martzialei eman dieten zentzua ahanzi gabe». Mutil puska honek azaldu digunez, egun ezagutzen ditugun arte martzialak XIX. mendetik dato. Baina berez, tradizioa zaharragoa da, herri bakoitzak autodefentsarako bere teknika baitzuen.

HUR GOROSTIAGA

SOSLAIA

«Frantximent sobera»

Ioxe Perez baionesa da sortzez. Baina kostaldean «jende eta frantximent sobera» denez, barnekaldera egin zuen ihes, Baxenafarroako Irulegiko eskualdera. Itxura aldetik mutiko sendoa, bi segundu leku berean geldi egoiten ahal ez dena, arte martzialetarako aproposa. Umorerik ere ez du falta, eta antzerkilari lanetan ere jakituna dela entzun dugu eskuin-ekzer. Egun yoseikan budoko irakaslea da, adin eta gorputz ezberdinen kirol edo ariketa fisikoen nahiak betetzeko gai den teknika. Izan ere, Baigorri aldean 70 urteko ikasle bat ere ba omen du.

Mundu osoan daude teknika bereziak, eta Perezek pazientzia handiz esplikatzen dizkigu, ikusirik parekook arte martzialean deus guti dakigula. «Gure teoria ez da batere mistikoa, arrunta baizik. Non-nahi indarra onden bidez hedatzen da. Adibidez, tenislari batek sakatzean belauak plegatu, gero iztarrak atzina bota, eta segidan tripa, bularra, bizkarra, ukondoa, eskua eta raketa aitzinatzen ditu. Aizkolari batek ere berdin, onda moduko indarra produzitzen du. Guk uhain horiek erabili eta aplikazione ezberdinak egiten ditugu. Erakusten dugu enborretik adarretara nola ekin, eta ez alderantziz besteek egiten duten bezala, adarretatik enborrera. Sistema guztiz ezberdinak dira. Karate, aikido, jujitsu, ganita, makila, sarea eta arma adarrak edo moldeak dira. Gu, berriz, enborretik hasten gara, ondulazione edo uhain horiek abiatzen diren lekutik. Uhain hori indarra ateratzeko erabiltzen dugu, ondoren nahi den arma edo moldean erabiltzeko».

Hiru gerriko beltz ari dira egun lanean Ipar Euskal Herrian. «Laurrogei ikasle ditugu egun eta talde polita ari gara osatzen. Lehenik barnekaldean hasi ginen, Garazin. Donibane-Garazi, Donapaleu, Baigorri, Bidaxune eta Angelu, orain Baionan klase bat ideki nahi dugu eguerdialdean euskaraz emanik».

Azkenik Hegoaldeko jendeekin harremanetan sartu nahiko luke Ioxe Perezek, topaketak antolatzen. Geroari begira ere budoa Euskal Herri osoan zabaltzeko asmoa agertu digu, yoseikan budoko euskarazko eskolan amets eginez.

irrimarra

© Manuel Zabaleta

❑ **FAKTURAK EXIGITZEKO BEHARRAZ HERRITARREK** kontzientzia har dezaten kanpaina bat abiaraziko du Espainiako Hazienda Ministerioak datorren astelehenean. Enrique Martinez Haziendako Estatu idazkariak iragarri zuen atzo Madrilgo Kongresuan 'Ondo egindako lanean, exigitu faktura' leloa izango duen kanpaina. Horren aburuz, guztion onerako da fakturak exigitzea, «ez bakarrik iruzurra errazago kontrolatzea dakarrelako, baizik eta horren bidez herritarrek kontuak eska ditzakeelako gaizki egindako lanagatik».

❑ **FRANTZIAREN TURISMO BULEGOA HARRIKATU** zuten lau gazte atxilotu zituzten atzo poliziek Madrilen, Alcalá kalean. 18 eta 17 urte dituzte atxilotutako bik eta adin txikikoak dira beste biak. Polizia iturrien arabera, frantziarren proba nuklearren aurka protesta egiteko, pertsona talde bat bildu zen Independentziaren plazan, eta ekitaldia amaitzera zihoanean eraso zioten Maison de Franceri. Hamar zentimetroarainoko zuloak egin zituzten kristaletan.

❑ **EMAKUMEENTZAKO ZEZENKETA EGINGO DU** Jesulin de Ubrique toreroak datorren ostiralean Puerto de Santa Mariako plazan (Cadiz), eta aurka azaldu dira IU eta PSOEko udal taldeak, aipatu zezenketa «emakumearen manipulazioa» delako. Independientes Portuenses alderdiko Hernán Díaz alkateak, bestalde, «ikuskitu garrantzitsu» honek ez duela inor diskriminatzen adierazi du, bai eta herrira 40.000 bisitari ekarriko dituela ere.

❑ **ZETAN INPRIMATUTAKO LEHEN** egunkaria kaleratu zuten atzo Huzhou (Txina), zeta eta satenaren eskulangintzagatik munduan hain ezaguna den hirian. Berrogei urte bete zituen Huzhouko egunkariak, eta urteurrena ospatzeko erabili zuten zeta, paperaren lekuan.

LERRO GUTXITAN

202 kilotik 120ra

Hiru urtetan 80 kilo kendu ditu Irungo (Gipuzkoa) Guadalupe Arbelaitz Lizargarate 59 urteko emakumeak, 202 kilo izatetik 120 izatera pasatuz. Bi ebaketaren bidez hamalau kilo gantz-ehun kendu dizkiote. 22 urtera arte neska fina zen Guadalupe, sekula 60 kilotik gora pisatu ez zuena, baina Irungo txokolate fabrika batean lanean hasteak eraman omen zuen galbidera.

ONCE

ASTEARTEA

98.388

ASTELEHENA

33.262

ASTEAZKENA

OSTEGUNA

OSTIRALA

KUPOITZARRA